

Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи

(10 – 16 березня 2025 р.)

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ.....	3
Центральні органи влади.....	3
Місьцеве самоврядування.....	13
ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ.....	25
Центральні.....	25
Регіональні.....	73
МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	76

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Центр досліджень соціальних комунікацій

Національна юридична бібліотека

**Вимушені переселенці:
стан, проблеми, перспективи
(10.03-16.03.2025 р.)**

Інформаційно-реферативний бюлетень

(Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»)

Ідентифікатор медіа R30-01101)

Заснований у 2022 р. Видається щотижнево

Укладальник *А. Березельський*

Відповідальна за випуск *Н. Іванова*

Адреса редакції:

НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

© Національна бібліотека України імені
В. І. Вернадського, 2025

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Центральні органи влади

11.03.2025

Міністерство національної єдності України

<https://unity.gov.ua/2025/03/11/oleksij-chernyshov-proviv-zustrich-iz-cheskoju-delegacziyeu/>

Олексій Чернишов провів зустріч із чеською делегацією

Віцепрем'єр-міністр України — Міністр національної єдності України Олексій Чернишов сьогодні провів зустріч із чеською делегацією на чолі з Державним секретарем Міністерства закордонних справ Чехії Радеком Рубешом та Урядовим уповноваженим із відбудови України Томашем Копечним.

«Говорили про важливе — як зробити так, щоб українці, які знайшли тимчасовий прихисток у Чехії, отримували необхідну підтримку: роботу, доступ до освіти та соціальних послуг», — зазначив Олексій Чернишов.

Окремою темою діалогу стало відкриття Unity Hub у Празі. Це місце, де наші громадяни матимуть доступ до консультацій, необхідної інформації та підтримуватимуть зв'язок із Батьківщиною. Для успішного впровадження цієї ініціативи українська сторона тісно взаємодіє з чеським урядом.

Віцепрем'єр-міністр України — Міністр національної єдності України також подякував партнерам за розуміння та готовність підтримувати українців.

10.03.2025

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/minsotspolityky-spriamuie-koshty-na-prydbannia-zhytla-dlia-ponad-120-velykykh-priyomnykh-simei-rishennia-uriadu>

Мінсоцполітики спрямує кошти на придбання житла для понад 120 великих прийомних сімей — рішення Уряду

За поданням Мінсоцполітики, у 2025 році з державного бюджету місцевим бюджетам буде спрямовано 833 млн грн на придбання житла для понад 120 дитячих будинків сімейного типу — сімей, які виховують від 5 до 10 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Відповідну постанову ухвалив Уряд.

“Безпечне сімейне середовище — це запорука того, що дитина гармонійно розвивається і отримує необхідні навички для дорослого життя. Велика прийомна сім'я дає турботу і підтримку одразу кільком дітям без батьківського піклування, зокрема і сімейним групам з кількох братів і сестер. А завдання держави — створити комфортні умови для таких родин, зокрема й

забезпечити житлом”, — говорить Міністр соціальної політики України Оксана Жолнович.

Насамперед житлом будуть забезпечені родини, для яких не встигли придбати будинки наприкінці минулого року, коли після атаки на держреєстри угоди купівлі-продажу тимчасово зупинились.

Ухвалене рішення також сприятиме збільшенню кількості дитячих будинків сімейного типу в Україні: кошти будуть спрямовані на домівки для родин, які планується створити у 2025 році. Також житло отримують родини, переміщені через війну всередині країни, і родини, які планують повернутися в Україну з евакуації.

Нагадаємо, за кошти субвенції минулого року просторе і комфортне житло отримали 57 великих прийомних сімей.

10.03.2025

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/armiia-vidnovlennia-vzhe-vydano-ponad-26-tysiach-napravlen-na-vidbudovu-krainy>

«Армія відновлення»: вже видано понад 26 тисяч направлень на відбудову країни

У 2025 році вже видано понад 26 тисяч направлень для тимчасово безробітних українців та незайнятих внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які приєднуються до відновлення країни після жахливих руйнувань війни. Лише за ці 2 місяці на виплату заробітних плат було спрямовано майже 230 млн грн.

Програма «Армія відновлення» надає українцям унікальну можливість не тільки знайти тимчасову роботу, а й розвинути нові професійні навички, повернутися на ринок праці та зробити свій внесок у відбудову країни. Відновлення інфраструктури, підтримка постраждалих громад, будівництво об'єктів для потреб Збройних сил України — це завдання, які виконують учасники програми, що долучаються до важливих відновлювальних робіт.

Програма продовжує демонструвати свою ефективність: близько 30% учасників вже отримали пропозиції про постійне працевлаштування від роботодавців. Це є підтвердженням успішності цієї ініціативи, яка не лише забезпечує тимчасову зайнятість, але й відкриває можливості для легальної роботи для тих, хто втратив свої робочі місця.

Учасники програми «Армія відновлення» виконують широкий спектр завдань: від надання допомоги постраждалим від бойових дій до масштабних робіт із відновлення критичної інфраструктури та будівництва оборонних споруд для ЗСУ. Кожен регіон має свої пріоритети, які визначаються у співпраці військових адміністрацій та командування, залежно від актуальних потреб.

Програма також відкриває можливість набути нових знань і практичного досвіду, що буде корисним не лише зараз, а й у майбутньому.

Наразі суспільно корисні роботи активно проводяться в 19 регіонах України.

Топ-3 найактивніших регіонів виглядають так:

1. Харківська область — 36 тис. направлень;
2. Донецька область — 28 тис. направлень;
3. Київська область — 27 тис. направлень.

Ці регіони показують найбільшу активність, що свідчить про високий рівень зацікавленості та необхідність відновлення в цих областях.

Найпоширенішими напрямками робіт є:

- Забезпечення життєдіяльності постраждалих громадян та ВПО, надання допомоги маломобільним групам.
- Розвантаження, фасування та доставка гуманітарної допомоги.
- Надання соціальних послуг у місцях зосередження ВПО та постраждалих внаслідок бойових дій громадян.
- Допоміжні роботи для потреб ЗСУ.
- Розбір завалів, відновлення житлових будинків, розчищення автомобільних доріг та залізничних колій.
- Облаштування та укріплення блокпостів і фортифікацій.
- Будівництво захисних споруд та укріплення дамб.

Служба пропонує тим, хто перебуває на обліку, можливість приєднатися до різноманітних робіт. Оплата праці до 1,5 мінімальних заробітних плат, що на сьогодні еквівалентно 12 тисячам гривень за повний місяць роботи.

Проект «Армія відновлення» має велику важливість як для окремих громадян, так і для країни в цілому, оскільки є ключовим інструментом у вирішенні нагальних соціальних, економічних та інфраструктурних проблем, що постали перед Україною в умовах війни. Один із головних аспектів успіху програми — це здатність ефективно вирішувати конкретні проблеми на місцях.

Завдяки його впровадженню, тисячі людей отримують можливість знайти тимчасову роботу, розвивати нові навички та допомагати своїй країні в період відновлення.

11.03.2025

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/premier-ministr-1500-rodyn-vpo-otrymaly-kompensatsii-za-zhytlovi-sertyfikaty>

Прем'єр-міністр: 1500 родин ВПО отримали компенсації за житлові сертифікати

1500 родин ВПО отримали компенсації за втрачене житло через житлові сертифікати за програмою «Відновлення». Про це повідомив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль на засіданні Кабінету Міністрів України 11 березня.

«Наша мета — допомогти ВПО облаштуватися в нових громадах та закрити всі базові потреби. На першому місці — житло для наших людей», — зазначив Денис Шмигаль і додав, що в Україні діє низка державних програм підтримки внутрішньо переміщених осіб.

Зокрема, також почала діяти програма «Оселя з можливістю купівлі житла через сертифікат «Відновлення», і перші українці вже стали власниками нерухомості за цим механізмом. Крім того, держава надає субсидії на оплату оренди житла для ВПО. Здійснюються виплати і на проживання для ВПО. За словами Прем'єр-міністра, їх отримує близько 1,2 млн людей, яким Уряд від початку року перерахував понад 5,3 млрд грн.

11.03.2025

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/na-poliakh-komisii-zi-stanovyshcha-zhinok-u-niu-iorku-olha-stefanishyna-zaklykala-pidtrymaty-zusyillia-uriadu-z-vidnovlennia>

На полях Комісії зі становища жінок у Нью-Йорку Ольга Стефанішина закликала підтримати зусилля Уряду з відновлення

10 березня 2025 року у штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку, на полях 69-ї Комісії зі становища жінок, відбувся захід високого рівня «Будуємо краще: гендерно-чутливе та інклюзивне відновлення України», організований Постійним представництвом України при ООН та Урядом України. Учасники обговорили ключові аспекти повоєнного відновлення України, зокрема важливість інтеграції гендерних підходів у всі етапи політики та реалізації відбудови.

У межах заходу Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції – Міністр юстиції України Ольга Стефанішина підкреслила провідну роль жінок у захисті України та відбудові держави. Вона наголосила, що 58% українських жінок залучені до волонтерської та благодійної діяльності, що значно перевищує середній показник в ЄС (близько 11%).

«Україна продовжує реалізовувати принципи гендерної рівності навіть в умовах війни, впроваджуючи найкращі європейські стандарти. Проте жінки й досі стикаються з непропорційно високими викликами – від зростання рівня бідності та вимушеного переселення до гендерно зумовленого насильства та обмеженого доступу до ухвалення рішень», – зазначила урядовиця.

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції – Міністр юстиції України Ольга Стефанішина є главою делегації урядовців, парламентарів та представників профільних громадських організацій від України на 69-ій сесії Комісії та бере участь у заходах онлайн.

Під час заходу вона, зокрема, окреслила ключові напрями, на яких сьогодні зосереджується Україна в межах відновлення. Так, йдеться про

інституціоналізацію гендерного підходу у відбудові – Україна інтегрувала гендерну перспективу у національні плани відновлення, створивши Платформу гендерно-чутливого та інклюзивного відновлення.

Віце-прем'єр-міністр наголосила на важливості мобілізації міжнародної підтримки та зокрема підкреслила, що у Берліні було запущено Міжнародний Альянс гендерно-чутливого відновлення України, що вже сприяв залученню фінансування, розширенню участі жінок в ухваленні рішень та впровадженню гендерно-чутливих політик на національному та міжнародному рівнях. Вона анонсувала, що наступна зустріч Альянсу відбудеться цього року в Римі.

Окремим аспектом її виступу стала цільова підтримка жінок у вразливих категоріях. Вона зазначила, що Уряд України працює над розширенням програм для жінок, які постраждали від війни, зокрема для жінок-ветеранок, внутрішньо переміщених осіб, постраждалих від сексуального насильства та інших.

Підсумовуючи, урядовиця підкреслила вдячність України міжнародним партнерам за підтримку та наголосила: «Жінки мають бути не лише отримувачами допомоги під час відбудови, а й активними учасниками цього процесу».

Участь у заході зокрема взяли: Сіма Самі Бахус, виконавчий директор UN Women та заступник Генерального секретаря ООН; Ліза Паус, Федеральний міністр у справах сім'ї, людей похилого віку, жінок і молоді Німеччини; Хаджа Лабіб, Єврокомісар з питань готовності, кризового управління та рівності; Ямазакі Казуюкі, Надзвичайний і Повноважний Посол, Постійний представник Японії при ООН; Аурор Берже, Міністр з питань гендерної рівності та боротьби з дискримінацією Франції; Стін Ренате Хоохейм, державний секретар Міністра міжнародного розвитку Норвегії; Мауріціо Массарі, Постійний представник Італії при ООН; Катерина Левченко, Урядовий уповноважений з питань гендерної політики та інші.

Довідково

Комісія ООН зі становища жінок (CSW) – це глобальна міжурядова ініціатива, яка займається просуванням гендерної рівності та розширенням прав і можливостей жінок.

69-та сесія Комісії розпочалася 10 березня й триватиме до 21 березня. Основна увага буде зосереджена на огляді та оцінці виконання Пекінської декларації, Платформи дій та результатів 23-ї спеціальної сесії Генасамблеї ООН.

14.03.2025

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/vzhe-3000-vnutrishno-peremishchenykh-ukraintsiv-pratsevlashtovano-z-pochatku-2025-roku>

Вже 3000 внутрішньо переміщених українців працевлаштовано з початку 2025 року

З початку 2025 року за підтримки Державної служби зайнятості працевлаштовано 3000 внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Програмою компенсацій за працевлаштування ВПО під час воєнного стану скористались 1700 роботодавців. Підприємцям було відшкодовано 72 млн грн.

Державна служба зайнятості стимулює підприємців брати на роботу внутрішньо переміщених осіб. За кожного такого співробітника передбачається компенсація, яка дорівнює розміру мінімальної заробітної плати, яка нині становить 8000 грн. Загальна тривалість надання такої послуги – 3 місяці. Проте, у випадку працевлаштування ВПО з інвалідністю – термін виплат збільшується вдвічі і становить 6 місяців. З початку 2025 року в рамках цієї програми сплачено компенсації за 3000 таких співробітників, з яких 132 – це особи з інвалідністю.

Програма фінансової компенсації за працевлаштування ВПО під час воєнного стану в Україні створена Урядом, у квітні 2022 року, для того, щоб дати можливість українцям, які вимушено покинули домівки через війну, отримати роботу та фінансову стабільність на новому місці проживання. Такі виплати дозволяють зменшити фінансове навантаження на бізнес роботодавців та є додатковою підтримкою для вразливих категорій громадян.

Щоб скористатись компенсаційною програмою, роботодавцям потрібно працевлаштувати ВПО на умовах трудового контракту, зокрема й за сумісництвом. Не раніше ніж через 5 календарних днів, але не пізніше 6 місяців з дня працевлаштування, слід подати заяву про отримання компенсації до центру зайнятості за його місцезнаходженням або через портал Дія та дочекатися результатів розгляду заяви.

12.03.2025

Міністерство розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/minrozvytku-napravylo-shche-2-milyardy-hryven-na-vyplaty-kompensatsii-dlia-vpo>

Мінрозвитку направило ще 2 мільярди гривень на виплати компенсацій для ВПО

У рамках програми компенсацій за втрачене житло для ВПО за програмою «Відновлення» Міністерство розвитку громад та територій отримало нові 2 мільярди гривень. Фінансування одразу пішло на виплати за житловими сертифікатами для понад 1300 родин ВПО. Тепер вони зможуть придбати нові оселі.

Це додаткові кошти, виділені з 15 мільярдів гривень, які Уряд перерозподілив на підтримку компенсацій для ВПО у рамках «Відновлення» наприкінці минулого року.

Загалом, за трохи більш ніж місяць роботи програми, родинами ВПО вже було придбано понад 1700 нових домівок.

Нагадуємо про умови участі в програмі:

- Необхідно мати дійсну довідку ВПО. Якщо такої немає, то її можна отримати через: ЦНАП, мобільний застосунок або портал Дія, виконавчі органи сільських, селищних та міських рад.

Статус ВПО можна отримати навіть якщо переміщення відбулось в межах однієї громади.

- Знищене житло має знаходитись на підконтрольній території або в зоні активних бойових дій.
- Знищене житло було єдиним житлом у власності громадянина.

11.03.2025

Міністерство економіки України

[https://me.gov.ua/News/Detail/0d3fa3fe-ff37-4ecd-820f-2c11158f7787?lang=uk-UA&title=1-6-](https://me.gov.ua/News/Detail/0d3fa3fe-ff37-4ecd-820f-2c11158f7787?lang=uk-UA&title=1-6-MlrdvroNaPidtrimkuUkrainskogoBiznesu-sOgolosivKonkursZaiavokVMezhakhUkraineInvestmentFramework)

MlrdvroNaPidtrimkuUkrainskogoBiznesu-

sOgolosivKonkursZaiavokVMezhakhUkraineInvestmentFramework

1,6 млрд євро на підтримку українського бізнесу: ЄС оголосив конкурс заявок в межах Ukraine Investment Framework

Керівна рада Ukraine Investment Framework 7 березня оголосила конкурс заявок для операцій з опосередкованого кредитування мікро-, малих і середніх підприємств через банки. Конкурс спрямований на розширення доступу до фінансування, зокрема, для бізнесів у регіонах, які зазнали наслідків війни, а також компаній, заснованих ВПО, ветеранами та іншими групами, що постраждали від війни. Додатково передбачена підтримка заходів із розмінування.

Загальна максимальна сума конкурсу становить 1,6 мільярда євро, з яких 1,4 мільярда євро у вигляді кредитних гарантій та ще 200 мільйонів євро – гранти та технічна допомога.

«Новий конкурс для банківського сектору в рамках UIF – це важливий крок у спрямуванні інвестицій саме в приватний сектор. Ми прагнемо створити умови, за яких малі та середні підприємства, що забезпечують близько 80% робочих місць в Україні, отримають ширший доступ до необхідного фінансування. Особливий акцент - на підтримці підприємств, що працюють у постраждалих регіонах, працевлаштовують ветеранів, внутрішньо переміщених осіб та представників вразливих груп. Важливо не лише стабілізувати економіку, а й створити умови для її сталого зростання, в тому числі за рахунок розвитку малого та середнього бізнесу», – зазначила Перша віцепрем'єр-міністерка України – Міністерка економіки України Юлія Свириденко.

Програма допомагає малому та середньому бізнесу отримати фінансування, зменшуючи ризики для банків. Завдяки цьому підприємці можуть отримати кредити з меншими вимогами до застави, що особливо важливо для розвитку їхньої справи.

Основні умови конкурсу:

- Щонайменше 50% фінансування — для бізнесів у постраждалих регіонах, компаній ВПО, ветеранів або тих, хто наймає людей з цих груп.
- Щонайменше 75% фінансування передбачено для МСП і 25% для МСП+, відповідно до пріоритетів конкурсу
- Додаткова підтримка — для підприємств, що займаються розмінуванням.
- Щонайменше 50% коштів — на капітальні інвестиції.
- Чим більше фінансування для підтримки вразливих категорій, тим вищий рівень гарантійного покриття може отримати банк.
- До 60 % грантів передбачено на бізнес-проекти, які поєднують модернізацію виробництва, енергетичну безпеку та підтримку підприємств, постраждалих від війни.

У межах оголошеного конкурсу міжнародні фінансові організації (МФО) наразі формують свої пропозиції для подачі на фінансування. Після цього вони будуть затверджені Єврокомісією та урядом України. Очікується, що нове фінансування для українського бізнесу буде доступним у другій половині цього року.

На даний момент бізнеси можуть звертатися до банків-партнерів, щоб подати заявку на фінансування, яке стане можливим після затвердження поданих ініціатив.

На сьогодні вже понад 15 банків-партнерів працюють у межах UIF, зокрема ПриватБанк, Ощадбанк, Укрексімбанк, Укргазбанк, Райффайзен Банк, Укрсиббанк, Кредобанк та Банк Львів. Перелік банків може розширюватися.

Щоб ознайомитися з повним переліком банків-партнерів та поточними програмами фінансування для МСП у межах Ukraine Investment Framework, українським підприємствам рекомендується переглянути посібник із залучення фінансування, який містить детальну інформацію про доступні програми від українських банків у співпраці з міжнародними фінансовими організаціями.

Крім того, Керівна рада UIF схвалила вісім нових інвестиційних програм для підтримки економіки України. Вони були подані в межах першого етапу конкурсу на фінансування від UIF, який оголосили у вересні 2024 року.

«Це проекти в стратегічних для держави галузях, зокрема спрямовані на відбудову та компенсацію зруйнованого житла, відновлення муніципальної інфраструктури, модернізацію лікарень, реконструкцію енергомереж, розвиток відновлювальної енергетики, транспортної логістики та промисловості. Для нас дуже потрібно зараз реалізувати критично важливі для

держави ініціативи, підтримувати бізнес, а також максимально зменшувати ризики для інвесторів через механізми Ukraine Investment Framework», – зазначив Перший заступник Міністра економіки України Олексій Соболев.

Реалізація цих інвестиційних програм буде здійснюватися партнерами, зокрема:

- Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР),
- Банком розвитку Ради Європи (СЕВ),
- Польським банком розвитку (BGK),
- Чеським банком розвитку (NRB),
- Словацьким експортно-імпортним банком (Eximbanka)
- Світовим банком – Міжнародним банком реконструкції та розвитку (IBRD).

Довідково:

Ukraine Investment Framework (UIF) – це інвестиційний механізм, створений для підтримки економічного відновлення та модернізації України. Його загальний бюджет становить 9,3 млрд євро. Основна мета цієї програми – мобілізувати інвестиції в українську економіку для відновлення, реконструкції та модернізації країни. У вересні 2024 року Європейська комісія оголосила перший конкурс заявок у межах Ukraine Investment Framework з метою залучення інвестицій у її відновлення та розвиток.

13.03.2025

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/vidviduvannya-misc-timchasovogo-prozhivannya-vpo-u-misti-zaporzhzhi

Відвідування місць тимчасового проживання ВПО у місті Запоріжжі

Регіональним представництвом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Запорізькій області здійснено моніторинговий візит до місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на базі комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради (далі – МТП).

Під час візиту увагу було зосереджено на питаннях дотримання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання в МТП.

З'ясовано, що МТП облаштовано у дев'ятиповерховому студентському гуртожитку, який розташований у Хортицькому районі міста Запоріжжя.

У пішій доступності від МТП знаходиться зупинка громадського транспорту, а також об'єкти соціальної інфраструктури: магазини, ринок, школа, коледж, дитячий садочок, лікарня, аптеки.

Гуртожиток, у якому розміщено МТП, блочного типу. У кожному блоці своя кухня та санітарно-гігієнічна кімната. ВПО мешкають у кімнатах від

однієї до трьох осіб, сім'ям виділяються окремі кімнати. Особи, які не пов'язані між собою спільним побутом або сімейними (родинними) відносинами розміщуються в кімнатах за ознакою статі.

Постачання теплової енергії, водопостачання та електропостачання здійснюється централізовано.

Проживання для ВПО здійснюється на безоплатній основі. Всі витрати компенсуються за рахунок бюджету.

Гуртожиток має архітектурну доступність для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення. У холі МТП облаштовано пандус, сполучення між поверхами забезпечується наявністю двох ліфтів. На першому поверсі облаштовано санітарну кімнату з дотриманням вимог доступності.

Серед потреб МТП можна виділити необхідність у забезпеченні пральними машинками та проведенні поточного ремонту приміщень кухонь та санітарно-гігієнічних кімнат у блоках, в яких мешкають ВПО.

Під час особистого спілкування з мешканцями МТП, інформації про порушення їхніх прав не надходило.

В межах моніторингу, проведено інформування мешканців МТП щодо діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, роз'яснено порядок та можливі шляхи звернення до Уповноваженого.

14.03.2025

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/monitoringovij-vizit-do-gurtozhitku-derzhavnogo-navchalnogo-zakladu-slobozhanskij-regionalnij-centr-profesijnoyi-osviti

Моніторинговий візит до гуртожитку ДНЗ «Слобожанський регіональний центр професійної освіти»

Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Владислав Лисаков здійснив моніторингове відвідування місця тимчасового проживання на базі гуртожитку Державного навчального закладу «Слобожанський регіональний центр професійної освіти».

Під час моніторингу з-поміж іншого увагу було зосереджено на питанні додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання в місці тимчасового проживання (далі – МТП).

МТП знаходиться неподалік об'єктів соціальної інфраструктури, зокрема шкіл, поліклініки, зупинок громадського транспорту і станції метрополітену. Під час візиту з'ясовано, що ВПО проживають у МТП на безоплатній основі, а гуртожиток отримує компенсацію з державного бюджету за спожитий ВПО обсяг комунальних послуг.

Постачання електричної енергії, теплової енергії та водопостачання здійснюється централізовано. Гаряча вода забезпечується наявністю бойлерів.

Розміщення в МТП відбувається по кімнатах, що вміщують від двох до трьох осіб, за ознаками родинних зв'язків і статі. Ці приміщення мебльовані (ліжко, шафа, столи, стільці, тумби), двері оснащені замками, температура в житлових приміщеннях комфортна.

Водночас встановлено, що МТП лише частково облаштоване металопластиковими вікнами. Серед інших недоліків можна зазначити неадаптованість МТП до потреб осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення, зокрема відсутність експлуатації справного ліфта, зависокі зовнішні сходи неоднакового розміру, необлаштування санітарно-гігієнічних приміщень і душових кабін належним чином тощо.

ВПО харчуються самостійно, а питна вода забезпечується шляхом використання встановлених фільтрів у кухонних приміщеннях. МТП регулярно відвідують представники громадських організацій і забезпечують ВПО матрацами, подушками, ковдрами, надають психологічну, правову, медичну допомогу. Мешканці закладу, які мають відповідне право, – отримують кризову виплату (допомогу на проживання).

Задля забезпечення належної правової поінформованості ВПО було проведено низку анонімних інтерв'ю. Мешканці умовами перебування задоволені, скарг щодо неналежних умов перебування не надходило. У межах візиту для трьох осіб проведені правопросвітницькі заходи про діяльність, підстави і порядок звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Місцеве самоврядування

13.03.2025

Київська міська рада

https://kyivcity.gov.ua/news/pidtrimka_energetichno_galuzi_i_vpo_kiv_pro_dovzhuye_spivpratsyu_z_yaponskim_agentstvom_mizhnarodnogo_spivrobitnitstva_JICA/

Підтримка енергетичної галузі і ВПО: Київ продовжує співпрацю з японським агентством міжнародного співробітництва (JICA)

Київ продовжує співпрацю з японським агентством міжнародного співробітництва (JICA). Зокрема, в соціальній, енергетичній, транспортній і житлово-комунальній сферах. Короткострокові і довгострокові проекти цієї співпраці обговорили сьогодні, 13 березня, у столичній мерії. Про це повідомив перший заступник голови КМДА Микола Поворозник на своїй сторінці у Facebook.

«Місто раніше вже співпрацювало з агентством у межах проекту технічного співробітництва «Проект екстреного відновлення та реконструкції» в соціальній сфері. Окрім того, в межах співробітництва відбувається процес передачі техніки – міні та великі екскаватори. Це

короткострокові проєкти, які наразі перебувають на стадії активної реалізації», – повідомив Микола Поворозник.

За його словами, обговорили й можливі довгострокові проєкти в межах співробітництва. Зокрема, йшлося про підтримку енергетичної галузі міста, забезпечення альтернативними джерелами живлення, розвиток електротранспорту в Києві. Окремо проговорили можливість повернення до реконструкції Бортницької станції аерації.

Заступниця голови КМДА з питань здійснення самоврядних повноважень Марина Хонда, яка взяла участь в обговоренні, зацентрувала увагу на важливості допомоги для внутрішньо переміщених осіб. Йшлося про довгостроковий проєкт, зокрема з перенавчання ВПО.

«Місто зацікавлене в інвестиціях. Особливо зараз, коли необхідно відновлювати комунальну інфраструктуру після обстрілів агресора. Ми вдячні нашим партнерам за готовність допомагати і постійну підтримку столиці», – наголосив Микола Поворозник.

11.03.2025

Вінницька обласна військова адміністрація

<https://www.vin.gov.ua/news/ostanni-novyny/69198-na-vinnychchyni-provely-seminar-shchodo-posylennia-spromozhnosti-rad-z-pytan-vpo>

На Вінниччині провели семінар щодо посилення спроможності Рад з питань ВПО

Сьогодні заступник Начальника ОВА Андрій Кавунець взяв участь у семінарі щодо посилення спроможності Рад з питань ВПО.

Серед учасників заходу – члени Ради з питань ВПО при Вінницькій ОВА, голови Рад з питань ВПО у районах та громадах, представники Департаменту соціальної та молодіжної політики ОВА, а також благодійної організації «Координаційний гуманітарний центр».

Також до семінару долучилися у онлайн-форматі народний депутат України, член Тимчасової спеціальної комісії ВРУ з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії РФ проти України Максим Ткаченко та заступник голови Ради з питань ВПО при Дніпропетровській ОВА Ілля Одінецов.

Під час заходу Андрій Кавунець зазначив, що наразі в області проживає майже 145 тис. вимушених переселенців. З них близько 2,1 тис. осіб, що становить 1,5 % від загальної кількості ВПО, розміщені в МТП, а всі інші мешкають у приватному секторі.

«Вінниччина продовжує співпрацю з міжнародними партнерами щодо збільшення кількості місць тимчасового проживання, особливо для людей, що потребують стороннього догляду, оскільки евакуація з небезпечних регіонів продовжується. Окрім цього, ми розглядаємо можливості збільшення фонду соціального житла для повноцінного проживання внутрішньо переміщених

осіб у наших територіальних громадах. І у питаннях підтримки ВПО для нас дуже важливо активно співпрацювати саме з їх представниками, на пряму чути потреби, пропозиції, спільно опрацьовувати проблемні питання та приймати дієві рішення, які сприятимуть інтеграції». – зазначив посадовець.

Заступник Начальника ОВА акцентував, що Ради ВПО – це ті консультативно-дорадчі органи, які створено для ефективної комунікації між вимушеними переселенцями та представниками органів влади й місцевого самоврядування. Зокрема, для обговорення таких важливих питань, як забезпечення житлом, медичними, соціальними послугами, працевлаштування, навчання дітей, тощо.

На Вінниччині функціонує та активно діє Рада з питань ВПО при ОВА, а також відповідні Ради утворено при 6 РВА та 57 з 63 територіальних громадах.

«Ми хочемо, щоб вимушені переселенці стали повноцінною частиною територіальних громад, міст, селищ, сіл Вінницької області. Щоб ті, хто вимушено приїхали до нас і прийняли рішення залишитися, почували себе тут комфортно та мали змогу задовільнити всі свої потреби. Ми відкриті до конструктивної критики й спільної роботи щодо створення необхідних можливостей для повної інтеграції». – підкреслив Андрій Кавунець.

У свою чергу, Максим Ткаченко зауважив, що у парламенті було прийнято закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових заходів, пов'язаних із забезпеченням внутрішньо переміщених осіб житлом».

«Цей закон про інвентаризацію усього державного комунального майна з метою виявлення усіх будь-яких можливих ділянок для будівництва житла для ВПО та інших приміщень, які можуть використовуватися для проживання ВПО. Для обстеження об'єктів передбачено створення спеціальних комісій при ОВА, РВА. Також до цієї роботи за їх згодою можуть залучитися представники Ради ВПО», - розповів народний депутат України.

Під час семінару голова Ради з питань ВПО при Вінницькій ОВА Ілля Хаджинов представив результати роботи Ради з питань ВПО при Вінницькій ОВА за 2024 рік, пріоритетні напрямки на 2025 рік.

«Допомагаємо інформаційно та методологічно створеним Радам ВПО в організації їх роботи. Проводимо зустрічі представників Ради з вимушеними переселенцями, допомагаємо у вирішенні проблем. Вивчаємо потреби з урахуванням особливостей кожної громади. Також плануємо поглиблювати співпрацю з громадським сектором», - зазначив Ілля Хаджинов.

У межах семінару розглянули також нові можливості, реалізацію яких надає Закон України «Про народовладдя на рівні місцевого самоврядування».

Крім того, заступник голови Ради з питань ВПО при Дніпропетровській ОВА поділився кращими практиками щодо забезпечення житлом ВПО у Дніпропетровській області.

Про досвід у формуванні фондів житла для ВПО Ладизинської громади розповів Максим Чекригін - голова Ради з питань ВПО при Ладизинській міській раді.

Наприкінці зустрічі регіональна координаторка Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» у Вінницькій області Олена Бессараба та експертка з психічного здоров'я Аліна Кобець знайомили учасників з техніками самопомоги для підтримки ментального здоров'я.

Зазначимо, що семінар організовано Департаментом соціальної та молодіжної політики Вінницької ОВА за сприяння Благодійної організації «Благодійний Фонд «Стабілізейшен Суппорт Сервісез» за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН)» та благодійної організації «Координаційний гуманітарний центр».

14.03.2025

Вінницька міська рада

<https://vmr.gov.ua/u-vinnytsi-tryvaie-treninh-ia-v-poshuku-roboty-z-choho-pochynaty-dlia-vinnychan-ta-vpo>

У Вінниці триває тренінг «Я в пошуку роботи. З чого починати» для вінничан та ВПО

Як визначити власний кар'єрний шлях, дослідити локальний ринок праці, розробити ефективне резюме та підготуватися до співбесіди з роботодавцем? Відповіді на ці запитання шукають учасники дводенного тренінгу «Я в пошуку роботи. З чого починати», який розпочався вчора у Вінниці в хабі «Місто змістів». Захід організували КП «Інститут розвитку міст» спільно з Центром «ЯМаріуполь».

Тренінг орієнтований на вінничан та внутрішньо переміщених осіб, які шукають роботу та прагнуть удосконалити свої навички самопрезентації, розповіла експертка з міжнародної комунікації та супроводу проєктів Юлія Кашпрук.

«Подія спрямована насамперед на підтримку ВПО та представників національних спільнот, які переїхали до Вінниці й хочуть успішно працевлаштуватися. Учасники зможуть освоїти алгоритм побудови кар'єри, скласти план працевлаштування та отримати практичні навички для ефективної комунікації з роботодавцями. Окрему увагу буде приділено написанню конкурентоспроможного резюме та розвитку навичок самопрезентації», – зазначила вона.

Організатори впевнені, що тренінг допоможе учасникам краще орієнтуватися в сучасних тенденціях ринку праці та зробити перші кроки до успішного працевлаштування. Кар'єрна консультантка, спеціалістка Центру «ЯМаріуполь» Людмила Пудак розповіла, що учасники знайомляться один з одним, працюватимуть у парі та колективно виконуватимуть практичні завдання, а також напишуть резюме.

«Пошук роботи – це не просто відправлення резюме, а стратегічний процес, що включає аналіз ринку, самопрезентацію та вміння оцінювати роботодавця. Наш тренінг допомагає учасникам не лише знайти вакансію, а й обрати саме ту роботу, яка відповідатиме їхнім цінностям і кар'єрним цілям», – говорить Людмила Пудак.

Як розповіли організатори сьогодні на слухачів чекатиме цікава зустріч із представниками обласної служби зайнятості Вінницької області та міського центру зайнятості.

Реалізується тренінг в межах проекту Ради Європи «Захист національних меншин, в тому числі Ромів, та мов меншин в Україні».

11.03.2025

Полтавська обласна військова адміністрація

<https://poda.gov.ua/news/212948>

Корисні сервіси, які допоможуть працевлаштуватися ВПО

Для внутрішньо переміщених осіб наявність роботи – це важливий фактор інтеграції у приймаючі громади. Тож куди звертатися переселенцям, аби пришвидшити працевлаштування на новому місці, – роз'яснюємо нижче.

Єдиний портал вакансій Державного центру зайнятості. Тут зібрано понад 200 тисяч актуальних вакансій по всій країні. Ознайомитись із вакансіями можна за посиланням.

Ради ВПО та Координаційні центри підтримки цивільного населення в областях. Всебічно допомагають переселенцям інтегруватися у нові громади.

Мережа центрів зайнятості. Консультують щодо працевлаштування, професійного навчання чи перенавчання, супроводжують на всіх етапах пошуку роботи.

Урядова програма «Робота.ВПО» можуть отримати гранти, скориставшись програмами «Власна справа» чи «Гранти на створення або розвиток власного бізнесу». Дізнатися про умови програм можна за наведеним лінком. Наразі на порталі Дія доступні державні гранти на власну справу, на сад або теплицю й на переробне господарство.

Онлайн портали та сервіси:

Work.ua та Robota.ua Одні з найпопулярніших в Україні. На них можна не лише переглядати вакансії, але й розмістити власне резюме. Також вони мають тематичні блоги.

Lobby X Онлайн-сервіс, де зібрані найрізноманітніші вакансії: від фахівців із кібербезпеки та бухгалтерів до SMM-менеджерів Збройних Сил України.

HarryMonday На платформі зібрані вакансії для роботи віддалено.

Також є розділ «Твоя кар'єрна перемога», який стане у пригоді молоді з-поміж ВПО віком від 18 до 35 років.

EmployUkraine Англomовна платформа для пошуку вакансій. Тут обов'язково потрібно зареєструватися та заповнити інформацію у профілі.

Jooble Портал, де розміщені пропозиції від провідних українських та міжнародних компаній.

13.03.2025

Львівська міська рада

<https://city-adm.lviv.ua/news/society/social-sphere/306009-znaity-omriianu-robotu-dlia-vnutrishno-peremishchenykh-ukraintsiv-u-lvovi-orhanizuvaty-forum-z-pratsevlashtuvannia>

Знайти омріяну роботу: для внутрішньо переміщених українців у Львові організували форум з працевлаштування

Центр соціальної підтримки організував для внутрішньо переміщених українців форум з працевлаштування «Новий старт». Подія у стінах Львівської мерії стала унікальною можливістю дізнатися від самих роботодавців про вакансії, отримати корисну інформацію про ринок праці та знайти роботу у великих компаніях. На форум завітали майже 150 переселенців, які цікавляться можливостями працевлаштування.

«Дуже цінно у час, коли відбувається багато трансформацій на ринку праці, мати можливість запускати різні курси та перекваліфікації. Адже сьогодні компанії, які зростають, пропонують багато різних вакансій. І цей форум є чудовим майданчиком, де зібрані ті, хто готові запропонувати вакансії, і ті, хто їх шукають. Ми б хотіли, щоб за результатом форуму у нас якнайбільше людей знайшли те, що шукають», - зауважив перший заступник міського голови Львова Андрій Москаленко.

«Наше завдання – запропонувати вам можливість бути активними і не боятися шукати себе. Впевнена, що якщо ви сьогодні знайдете роботу чи те, що вас зацікавить, це буде великим успіхом», - додала директорка департаменту гуманітарної політики Львівської мерії Валентина Бартошик.

Як пояснює директор Центру соціальної підтримки Володимир Головатий, метою форуму є ознайомити переселенців з можливостями працевлаштування, які пропонує місто та ключові роботодавці, а також створити майданчик для прямої комунікації роботодавців і кандидатів.

«Ми прагнемо не лише допомогти людям знайти роботу, а й інтегрувати їх у економічне життя міста. Власне на цьому форумі ми змінюємо підхід, адже кожен має працювати офіційно і сплачувати податки. І пояснювати це значно простіше, коли є пряма комунікація між тими, хто шукають працівників, і тими, хто шукають роботу», - наголосує Володимир Головатий.

Під час форуму були презентації провідних роботодавців, панельна дискусія за участі координаторки Простору допомоги «Мелітополь Саме тут. Львів» Катерини Корнієнко та керівниці львівського центру «ЯМаріуполь» Валентини Бойко на тему «Ринок праці 2025. Питання і відповіді», а також

ярмарка вакансій – спілкування з роботодавцями, такими як Львівська міська рада, WORK.UA, ОККО, АВРОРА, БЛИЗЕНЬКО, УКРЗАЛІЗНИЦЯ, ВУХО.КОМ, ЧИСТЕНЬКО, БЕРТА, НОВА ПОШТА, ХЛІБПРОМ з можливістю залишити резюме та пройти співбесіду.

Житло, їжа, робота – з такими викликами зіштовхнулись українці, які були змушені покинути свій дім через війну. Однак є чимало позитивних прикладів серед мешканців прихистків Центру соціальної підтримки. Наприклад, з усіх працездатних мешканців – 73% працевлаштовані. Життя у прихистках дає можливість опанувати для себе щось нове та почати змінювати своє життя на новому місці.

Довідка

Центр соціальної підтримки створено в рамках проекту допомоги внутрішньо переміщеним особам «Сприяння розвитку соціальної інфраструктури», за фінансової участі Уряду Федеративної Республіки Німеччина через Банк Розвитку KFW, Українського Фонду Соціальних Інвестицій та управління соціального захисту Львівської міської ради.

Основні завдання Центру соціальної підтримки: забезпечення та надання комплексу соціальних послуг під час тимчасового перебування у Центрі; сприяння соціальній адаптації, інтеграції та реінтеграції у територіальну громаду м. Львова; соціальна підтримка та здійснення соціального супроводу.

12.03.2025

Львівська обласна військова адміністрація

<https://loda.gov.ua/news/130844>

У Львівській ОВА обговорили сімейні форми виховання дітей та надання соціальних послуг у громадах із представниками Чернівецької області

Під час міжобласної зустрічі обговорили трансформацію інституційних закладів, підтримку сімейних форм виховання та відповідальність територіальних громад у цьому процесі.

Сьогодні, 12 березня, відбулася зустріч заступника начальника Львівської ОВА Івана Собка, начальника служби у справах дітей Володимира Лиса, директора Львівського обласного центру соціальних служб Ярослава Бордіяна із колегами з Чернівецької області, а саме: регіональної консультантки Координаційного центру з розвитку сімейного виховання та догляду дітей Надією Періус, в.о. директора департаменту соціального захисту населення Ольгою Андріівою, начальницею служби у справах дітей Чернівецької ОДА Оксаною Симак, начальниками районних служб у справах дітей, представниками соціальних центрів, головою ТГ та директорами ІРЦ.

Іван Собко розповів, що у Львівській облдержадміністрації питання дітей розділили між декількома структурними підрозділами: службою у

справах дітей, департаментом освіти та науки, департаментом соціального захисту населення та департаментом охорони здоров'я, у підпорядкуванні яких перебувають обласні будинки дитини.

«У нашій області є 19 спеціалізованих закладів освіти, 14 закладів інституційних закладів соціального захисту.

В області також функціонують 44 дитячих будинки сімейного типу, в яких виховують 305 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. А також 78 прийомних сімей, в яких виховують 139 дітей», – пояснив заступник.

Для дітей, які залишилися без батьківського піклування, найкращим варіантом є сімейні форми виховання, зокрема дитячі будинки сімейного типу (ДБСТ). Цьогоріч Львівська ОДА подала пропозиції на створення трьох таких будинків.

Також альтернативою інституційним закладам є малі групові будинки.

«Для нас пріоритет – щоб дитина росла в родині. Проте проблема до прикладу тих же МГБ в тому, що хоча громади отримують субвенцію на дітей, а усі комунальні послуги лягають на їхні плечі.

Не всі громади готові й створювати підтримане проживання, тож нам потрібні системні рішення. Іноді громади не хочуть визнавати проблеми та вирішувати їх на місцевому рівні. Проте наша позиція чітка: ми виділяємо кошти лише тоді, коли бачимо, куди вони йдуть».

У Львівській області з 2014 року діє обласна програма, що передбачає закупівлю житла для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

«Щороку ми купуємо десятки квартир для дітей з вразливої категорії. Громади подають нам пропозиції, і ми їх розглядаємо. Завдання – влаштувати кожну дитину в сім'ю, дати їй шанс на нормальне життя.

Ми бачимо, як це змінює життя дітей – вони отримують ключі від власного житла, створюють сім'ї, мають майбутнє.

Цього року на реалізацію програм підтримки дітей та сімей виділили 5 мільйонів гривень. Ми розуміємо, що громади не завжди можуть самостійно впоратися з цими викликами, тому готові допомагати. Модель фінансування передбачає 40% від громади та 60% – з обласного бюджету», – пояснив Іван Собко.

Обговорили також проблематику дітей, яких у область евакуюють з прифронтових територій.

«Не можна забувати про цих дітей. Війна змушує нас реагувати швидко, ми надали прихисток цим дітям у Журавненському будинку підтриманого проживання, але держава має впроваджувати сучасні механізми захисту, адже діти перебувають у нас вже з 2022 року. А на базі цього закладу в подальшому плануємо створити реабілітаційний центр для матерів з дітьми».

За підсумками зустрічі учасники наголосили, що громади мають нести відповідальність за дітей, які виховуються в інституційних закладах. Важливо

не лише реформувати систему, а й не допустити потрапляння дітей до таких закладів.

Основним завданням сьогодні є не лише трансформація інституцій, а й запобігання ситуаціям, коли діти потрапляють у такі заклади. Це, перш за все, відповідальність територіальних громад.

«Ми шукаємо механізми впливу та діємо в межах законодавства. Діти – це не цифри в статистиці, а наше майбутнє.

Щомісячне утримання дитини в інтернатному закладі обходиться у 18-26 тисяч гривень. Це значні кошти, саме тому ми прагнемо, аби громади брали участь у цьому процесі на місцях, а не віддавали у заклади обласного підпорядкування.

Наше завдання – створити умови, у яких кожна дитина зможе відчувати безпеку, підтримку та сімейний затишок», – підсумував Іван Собко.

12.03.2025

Львівська обласна військова адміністрація

<https://loda.gov.ua/news/131044>

Швеція розглядає можливість долучитися фінансово до створення реабілітаційного центру «Надія» у Львівській області

До Львівської ОВА завітала делегація Королівства Швеція на чолі з Спеціальним представником з питань відбудови, бізнесу та розвитку України Ульріком Тідестремом. Вони зустрілись з очільником області Максимом Козицьким, аби обговорити проєкт реабілітаційного центру «Надія», який реалізують на Львівщині.

Новий центр створюють для психологічної та фізичної реабілітації українських дітей, які зазнали травм внаслідок війни. Він є частиною міжнародного проєкту «Nadija» та об'єднує зусилля українських і скандинавських партнерів.

Учасники шведської делегації поцікавились в керівництва ОДА, з якими викликами стикнулась область у час війни та повідомили, що розглядають проєкт «Надія» для потенційного фінансування.

«Станом на зараз в області проживають 220 тисяч внутрішньо переміщених людей, понад 60 тисяч з них – це діти. Львівщина стала центром надання реабілітаційних послуг, а також областю, яка здійснює найбільшу кількість медичних евакуацій постраждалих внаслідок російсько-української війни. Наша область далеко від фронту, однак саме наша область – у лідерах за кількістю осіб, які долучилися до лав Сил оборони. Ми розуміємо, що зараз та після закінчення війни у суспільстві зростатимуть запити на покращення не лише фізичного, але й ментального здоров'я. Найбільше вразливі діти. Втеча з під-обстрілів, постійні повітряні тривоги та навчання в укриттях впливають на їхній психологічний стан. Створення реабілітаційного центру «Надія» важливе для всієї України. Це змога вчасно надати допомогу дітям, щоб

мінімізувати вплив травми у дорослому житті. За фінансової підтримки міжнародних партнерів ми можемо завершити проєкт до кінця 2026 року», – наголосив начальник ОВА Максим Козицький.

Реалізують проєкт Міністерство охорони здоров'я України, Фондація дитячої лікарні та науково-дослідного інституту «Надія» (Фінляндія) і Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького.

Одним з основних етапів проєкту є створення Науково-дослідного центру на базі медичного університету. Спільно з фахівцями УКУ тут почали дослідження у сфері ментального здоров'я українських дітей. Надалі – розпрацьовуватимуть стандарти і протоколи надання медичної та психологічної допомоги дітям, які постраждали під час повномасштабної війни.

Детальніше про проєкт «Надія» — <https://loda.gov.ua/news/130537>.

Щодо фінансування, то значну частину бере на себе Фондація «Надія». Йдеться про закупівлю обладнання, облаштування лікарні, навчання, обмін досвідом та стажування для українських медиків за кордоном, залучення міжнародних фахівців для навчання українських медиків. На віртуальну лікарню передбачили приблизно 10 млн євро та ще 50 млн євро – на сам центр. Разом з тим, до проєкту залучатимуть інших спонсорів.

10.03.2025

Чернівецька обласна військова адміністрація

<https://bukoda.gov.ua/news/derzhava-kompensovuiie-vytraty-za-rozmishchennia-vpo-u-chernivetskii-oblasti>

Держава компенсує витрати за розміщення ВПО у Чернівецькій області

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України Чернівецькій області виділили 1 018,5 тис. грн з резервного фонду державного бюджету для компенсації витрат на оплату комунальних послуг, спожитих у жовтні 2024 року бюджетними установами та приватними закладами, де безоплатно розміщувалися внутрішньо переміщені особи.

Згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України, дотація, яка передбачена Чернівецькому обласному бюджету у сумі 934 тис грн розподілена між бюджетами 13 територіальних громад та головними розпорядниками коштів обласного бюджету. Крім того, 84,5 тис. грн, виділені Чернівецькій ОВА, будуть спрямовані Герцаївській та Новоселицькій міським радам для відповідних розрахунків з Релігійною громадою Церкви християн віри євангельської п'ятидесятників «Філадельфія» та благодійною організацією «Благодійний фонд «Руки милості».

Також у березні 2025 року в межах реалізації Комплексної програми підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб, інших постраждалих від війни, з обласного бюджету надано часткову компенсацію у розмірі 68,3

тис. грн двом громадським об'єднанням (організаціям), розташованим на території Берегометської та Кострижівської селищних територіальних громад. Вони безоплатно тимчасово розмістили внутрішньо переміщених осіб у своїх приміщеннях в умовах воєнного стану та не мали права на отримання компенсації відповідно до постанови Кабінету Міністрів України.

10.03.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/vadim-filashkin-95-donechchan-vzhe-rozselili-u-bilsh-bezpechnih-regionah-ukrayini-z-pochatku-bereznya-2025-roku>

Вадим Філашкін: 95 донеччан вже розселили у більш безпечних регіонах України з початку березня 2025 року

Про це повідомляє голова Донецької облдержадміністрації, начальник обласної військової адміністрації Вадим Філашкін.

Зокрема, жителів Донеччини приймають Вінницька, Київська, Дніпропетровська, Полтавська, Одеська, Закарпатська та інші області.

У процесі евакуації беруть участь військові адміністрації населених пунктів, підрозділи Національної поліції, ДСНС та 24 гуманітарні та благодійні організації.

На транзитному пункті евакуйовані особи отримали гуманітарну та психологічну допомогу, були забезпечені гарячим харчуванням. Міжнародні організації зареєстрували переселенців на одноразову грошову допомогу у розмірі 10800 грн на одну особу.

Сьогодні найголовніше - зберегти своє життя та життя своїх рідних. Щоб врятувати свою родину від постійних обстрілів та безкоштовно виїхати до безпечного регіону, необхідно:

- залишити заявку за телефонами 0-800-500-121, +380730500121 (Viber, Whatsapp, Telegram, Signal);
- дістатися до місця збору у вашому населеному пункті, звідки буде безкоштовний підвіз до евакуаційного поїзду.

Усі транспортні витрати бере на себе держава, у приймаючих громадах надається безкоштовне житло.

12.03.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/ukrayinski-osvityani-u-norvegiyi-mizhnarodnij-dosvid-gromadyanskoji-osviti>

Українські освітяни у Норвегії: міжнародний досвід громадянської освіти

На початку березня 2025 року делегація Міністерства освіти і науки України відвідала Європейський центр ім. Вергеланда (м. Осло, Норвегія) в межах Програми підтримки ОБСЄ для України. До її складу увійшли представники українських закладів освіти, зокрема директор ДНЗ «Бахмутський ЦПТО» Ігор Гаєвий, який представляв Донеччину.

Мета візиту - ознайомлення з європейськими підходами до громадянської освіти та прав людини, вивчення досвіду адаптації українських переселенців у Норвегії, обговорення інтеграції, підтримки освітніх ініціатив та ролі громадянського суспільства.

Освітяни відвідали Європейський центр ім. Вергеланда, Столичний університет Осло (OsloMet), школи та освітні центри, де ознайомилися з методами демократичного врядування, програмами мовної підтримки та адаптації українських дітей.

Особливе значення мала зустріч в Інституті соціологічних досліджень (NIBR), де обговорювали результати досліджень щодо адаптації українців у Норвегії. Делегацію тепло прийняв директор Інституту Геір Хаєрстад, а спілкування українською мовою створило атмосферу підтримки та взаєморозуміння.

Візит став важливим етапом у зміцненні партнерства між українськими та європейськими освітніми установами. ДНЗ «Бахмутський ЦПТО» підписав Меморандум про співробітництво з Європейським центром ім. Вергеланда, що відкриває нові можливості для студентів і педагогів Донеччини.

Отриманий досвід сприятиме підвищенню якості освіти, впровадженню інноваційних методів навчання та підтримці молоді.

13.03.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/ryatuvati-zhittya-volonteri-evakuyuyut-lyudej-z-pokrovska>

Рятувати життя: волонтери евакуюють людей з Покровська

Покровськ щоденно перебуває під обстрілами, ситуація дуже напружена. Волонтери разом з Покровською МВА продовжують евакуацію жителів з найбільш небезпечних зон. Одним із таких волонтерів є Олег Леонтєв, голова ГО «Парк та особливі друзі», який з перших днів війни займається порятунком людей.

Днями команда Олега Леонтєва вирушила на евакуацію людей з лінії фронту у місті Покровськ.

«Покровська громада кожного дня потерпає від обстрілів. І житлові будинки, і соціальна інфраструктура перетворюються на руїни, а навколо все усипане уламками. Проте деякі мешканці і досі відмовляються виїжджати, посилаючись на те, що війна скоро закінчиться, попри те, що їхні родичі

дзвонять до волонтерів та просять врятувати їх від страшної участі... Та на жаль, це марно», — розповідає Олег Леонтєв.

Але попри нашу спільну віру в найскорішу перемогу, не треба ігнорувати той факт, що фронт впритул наблизився до Покровська, обстріли посилюються, а дрони кожного дня цілеспрямовано б'ють по автівках та будинках мирних жителів. І в цих жахливих умовах люди все ж приймають складне рішення покинути рідну домівку, адже нічого важливішого за здоров'я та життя немає.

Так, днями команді вдалося вивезти восьмеро мешканців громади. Також не забули і про хвостатих друзів — зі своїми людьми евакуювалися ще семеро невеликих собачок і кішка. Далі вони рушили до Павлограда для реєстрації на фінансову допомогу для ВПО.

Одну людину залишили у Павлограді, а семеро евакуйованих вирушили з волонтером далі, до Кривого Рогу, де вони знайшли тимчасовий прихисток з належними умовами проживання, за що ми щиро вдячні ГО ЦСП «Перспектива», яка надала допомогу в організації проживання.

«Ми рятуємо людей, бо це наша місія. Ми не маємо права стояти осторонь, коли стільки людей потребує допомоги. Тільки разом ми зможемо перемогти», — зазначає волонтер Олег Леонтєв.

ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ

Центральні

11.03.2024

ЕСПРЕСО

<https://espreso.tv/bizhenci-z-ukrayini-kilkist-ukrainskikh-bizhentsiv-u-es-za-misyats-zrosla-na-ponad-25-tis-naybilshe-idut-do-nimechchini>

Кількість українських біженців у ЄС за місяць зросла на понад 25 тис. Найбільше їдуть до Німеччини

Станом на кінець січня 2025 року тимчасовий захист у країнах ЄС отримали майже 4,3 млн українців. Порівняно з груднем 2024 року їхня кількість зросла на понад 25 тис.

Такі дані оприлюднив Євростат.

У лідерах за кількістю українських біженців залишаються Німеччина (1 170 250 осіб; 27,3% від загальної кількості ЄС), Польща (993 015; 23,2%) та Чехія (394 985; 9,2%).

Порівняно з кінцем грудня 2024 року загальна кількість осіб під тимчасовим захистом у ЄС на кінець січня зросла на 25 530 (+0,6%). За місяць до Німеччини прибули ще 8800 осіб, до Чехії – 6360, до Іспанії – 3050.

Водночас кількість людей під тимчасовим захистом зменшилася в Данії (-2 245; -6,1%), Франції (-660; -1,1%), Австрії (-420; -0,5%) та Литві (-155; -0,3%).

Дорослі жінки становили майже половину (44,8%) бенефіціарів тимчасового захисту у січні, діти – 31,8%, дорослі чоловіки – 23,4% від загальної кількості.

12.03.2024

ЕСПРЕСО

<https://espreso.tv/suspilstvo-u-berlini-prezentovali-rezultati-blagodiynogo-proektu-dlya-pereselentsiv-futukraine-centre>

У Берліні презентували результати благодійного проекту для переселенців FutUkraine Centre

Благодійний проект для ВПО FutUkraine Centre презентували у Берліні в рамках ініціативи Safe Kyiv: цей щорічний захід відбувся 11 березня у столиці Німеччини втретє та став одним із ключових майданчиків для обговорення майбутнього України і Європи

Формат зустрічі об'єднує політиків, громадських діячів, експертів та представників міжнародних організацій. Теми панельних дискусій – збереження демократії, безпека Європи та світу, відновлення України.

Голова ГО "Альянс розвитку", національна координаторка проекту FutUkraine Centre Марія Маківничук разом з партнером з Німеччини Гаральдом Клімом (peer leader international) представили результати дев'яти місяців роботи проекту трьох українських містах: Тернополі, Рівному та Луцьку. Заходи проекту - це переважно безоплатні курси з перекваліфікації, а також мистецькі та спортивні заняття, екскурсії. Завдяки ним внутрішньо переміщені особи та місцеві мешканці громад знайомляться, навчаються, взаємодіють.

"Участь у Café Kyiv в Німеччині – це для нас додаткова нагода заявити міжнародній спільноті про ідеї, потреби, пропозиції. А також знайти партнерів, меценатів, посилити підтримку нашої держави та її громадян. Мене вразила велика кількість людей, які хочуть допомогти Україні й українцям. Щоб взяти участь у заході люди біля входу очікували в черзі по 3 години", - ділиться Марія Маківничук. За її словами, українці за кордоном об'єднуються, щоб ефективніше допомагати. У дискусіях цьогорічного Café Kyiv обговорювали роль молоді у розвитку країн, підтримку армії, допомогу біженцям, можливості порятунку людей, які опинилися в окупації.

Проект FutUkraine Centre розпочався у червні 2024 року за підтримки Тайваню та за сприяння народного депутата Миколи Княжицького. Мета - допомогти внутрішньо переміщеним особам і місцевим громадам в Україні. Перш за все - це сприяння в комунікації, адаптації на новому місці, пошуку роботи, здобутті освіти та вчасному отриманні психологічної підтримки.

Раз на три місяці у центрах трьох міст України оновлюється графік корисних для ВПО заходів, залучаються фахові спеціалісти з професійного навчання. За шість місяців тренінгами та інтеграційними зустрічами вдалося охопити понад 1,5 тисячі осіб. А загальна кількість відвідувань перевищила 6 тис.

"Наша мета – інтеграція, соціалізація та відновлення кожної людини, - наголошує Марія Маківничук. - Ми об'єднуємо ресурси, щоб зміцнити громадянське суспільство та допомогти Україні вистояти й відбудуватися. Результати роботи презентували перед аудиторією Café Kyiv і вдячні за увагу та за надійну допомогу Німеччини й усієї Європейської спільноти".

12.03.2025

Суспільне Медіа

<https://suspilne.media/968983-40-ukrainsiv-rozgladaut-mozlivist-povernenna-pisla-zakincenna-vijni-cernisov/>

40% українців розглядають можливість повернення після закінчення війни — Чернишов

Міністр національної єдності Олексій Чернишов вважає, що в перший рік, по закінченню чи припиненню війни до України може повернутись до 30% людей, які виїхали з 2022 року.

Про це він розповів під час зустрічі із журналістами, передає кореспондент Суспільного. Також, прогнозується, що 30% людей, які виїхали — залишаться у Європі. Ще 40% — нині визначаються із планами закінчення війни.

"Ці 40% (українців, що виїхали - ред.) - це наше поле взаємодії, де ринки праці України та Європи може конкурувати за цих людей. Якщо ми створюємо умови в Україні розвитку економіки, реформування, руху вперед - люди почнуть повертатись. Якщо ми залишимося такими, якими ми були до початку повномасштабного вторгнення, люди не будуть повертатись в значних кількостях." — вважає Чернишов.

Нині в Європі в статусі тимчасового захисту перебуває близько 4,9 млн українців, додає міністр. Проте кількість громадян України може бути більшою, адже є ті, хто виїхав до початку повномасштабного вторгнення.

13.03.2024

ЕСПРЕСО

<https://espreso.tv/poglyad-chernishov-vs-pravda-skilki-bizhentsiv-naspravdi-povernutsya>

Чернишов vs правда: скільки біженців насправді повернуться

Віцепрем'єр-міністр - міністр національної єдності Олексій Чернишов заявив, що після війни до України повернеться лише 30% наших біженців

Ця заява спричинила великий скандал.

По-перше, профільний міністр, який має відповідати за повернення українців, не може робити такі публічні заяви, навіть якби для цього були підстави.

По-друге, таких підстав немає. Жодне авторитетне соціопитування — ані українське, ані міжнародне — не дає таких катастрофічних прогнозів.

По-третє, російська пропаганда миттєво перекрутила слова міністра. Вони не говорять про 30%, які повернуться, а подають це як 70%, що не повернуться.

Ніби про одне й те саме, але насправді — ні. Цифра 70% виглядає страшнішою. Вона краще працює на демотивацію українців та просування головної тези Кремля: Україна приречена.

Щоб не бути голослівними, подивімося на реальні цифри, які озвучують авторитетні соціологи. Одне з найсвіжіших опитувань у країнах Європи провела компанія InfoSapiens, яка з 2022 року регулярно досліджує настрої українців за кордоном.

У грудні 2024 року:

- 20% заявили, що точно повернуться.
- 22% – скоріше за все повернуться.
- 14% – точно не повернуться.
- 20% – скоріше за все не повернуться.
- 24% – вагаються.

Тобто маємо зовсім не таку трагічну ситуацію, якою навіщось лякає нас віцепрем'єр-міністр.

- Точно і скоріше за все повернуться – 42%.
- Точно і скоріше за все не повернуться – 34%.

А тепер найцікавіше: вагаються аж 24%. Від чого залежить їхнє рішення? Передусім від умов, які створить або не створить влада.

Багато з цих людей втратили житло, їхні міста та села окуповані, вони не мають роботи. І найгірше – вони бачать, як влада ставиться до тих, хто, попри все, залишився в Україні. Їм скасовують соціальні виплати, не дбають про масове соціальне житло, не займаються працевлаштуванням, хоча ринок праці вже давно відчуває дефіцит робочих рук.

І виглядає, що заява міністра національної єдності – це просто спроба умити руки.

Якби ті, хто вагається, зрештою повернулися, картина була б абсолютно протилежною до озвученого віцепрем'єр-міністром: майже 70% українців повернулися б додому, а за кордоном залишилося б лише 30%.

Ще одне опитування, січневе. Управління верховного комісара ООН у справах біженців зафіксувало: 61% українців збирається повернутися додому.

Не забуваймо, що окрім бажання чи небажання повертатися є ще й обставини, які формують уряди європейських країн. Як тільки буде оголошено

про припинення бойових дій, особливий правовий режим для українців скасують – так само як уже скасували більшість соціальних програм, що діяли з 2022 року.

Пояснити західним суспільствам, розігритим антиімміграційною риторикою ультраправих популістів, чому українці повинні мати особливі умови, стане неможливим.

У тій самій Німеччині досі не працевлаштована половина українських біженців. Вони не сплачують соціальних внесків, а навпаки отримують значну допомогу від держави.

Родина Світлани Солодкої-Красоти – не воєнні біженці. Вони виїхали до Німеччини ще у 2019 році. Здавалося б, часу для інтеграції та адаптації в них було достатньо. Але жінка не може дочекатися закінчення бойових дій, щоб нарешті повернутися додому.

Німецька бюрократія, яка має репутацію дуже ефективною, стала для Світлани справжнім кошмаром. Почалося все з відкриття банківської карти. Три місяці сім'я надсилала копії документів. Якщо банківську карту, без якої не дають прописки, все ж вдалося відкрити, то орендувати квартиру так і не вийшло. Німці відмовляли, бо сумнівалися у платоспроможності українців. Врешті, цю проблему довелося вирішувати через фірму чоловіка Світлани...

Світлана каже, що Німеччина - одна з найскладніших країн Європи для українців. Так, тут високі соціальні стандарти та зарплати. Але зовсім інший менталітет, важка мова, суворі бюрократичні вимоги — усе це змушує наших людей жити в постійному стресі та депресії. Це не повноцінне життя, а вимушене виживання. Родина жінки ніби вже й адаптувалася до цих умов. Десятирічна донька Світлани Марічка ходить до німецької школи, але паралельно вивчає українську мову, історію та культуру. Сім'я чекає закінчення війни, щоб повернутися до рідного Києва. І справа не лише в ностальгії чи складнощах інтеграції. Вони порахували, що життя в Україні їм обійдеться дешевше, бо німецька соціальна держава не тільки щедро дає, але й жорстко вимагає. Тому на повоєнну Україну у Світлани великі плани. Вона вірить в економічний успіх.

Зрозуміло: скільки людей - стільки історій. Ті, хто вирішив не повертатися за жодних умов, можуть іронічно поставитися до слів Світлани. Але такі настрої не має права ігнорувати влада, а тим більше - займатися інформаційними провокаціями.

Є достатньо фахових досліджень не тільки про кількість українців, які планують повернутися, а й про їхні мотиви та умови, за яких це станеться. Беріть ці дані, аналізуйте, пропонуйте стратегії та програми.

Саме таке завдання я закладав у концепцію міністерства демографії та повернення, яке пропонував у своєму законопроекті про основи державної демографічної політики. Бо це питання виживання нашої нації — і саме цю думку я послідовно доношу як до української влади, так і до наших міжнародних партнерів.

На жаль, мою ідею про створення окремого міністерства реалізували лише формально. Законопроект, без якого справа не зрушиться, провладна більшість ухвалювати не поспішає. Тож залишається лише сподіватися на свідомість українців, які твердо налаштовані повернутися.

Микола Княжицький, журналіст, народний депутат України

15.03.2024

ЕСПРЕСО

<https://espreso.tv/svit-do-drugogo-turu-vivoriv-prezidenta-polshchi-mozhe-viyti-korol-sotsmerezh-slavomir-mentsen-yakomu-ne-podobayutsya-ukrainski-bizhentsi-zmi>

До другого туру виборів президента Польщі може вийти "король соцмереж" Славомір Менцен, якому не до вподоби українські біженці, - ЗМІ

38-річний представник польської правопопулістської партії "Конфедерація" Славомір Менцен, чия політсила блокувала вантажі з українським зерном, стрімко набирає електоральної ваги й за останніми соціопитуваннями здатен вийти у другий тур президентських виборів

У виборчому штабі мера Варшави Рафала Тшасковського (кандидат від лівоцентристської "Громадянської коаліції") вже готують "план Б" на той випадок, якщо замість директора польського державного Інституту національної пам'яті, історика Кароля Навроцького (кандидат від правоцентристської партії "Право і справедливість") доведеться мати справу з Менценом, написав 15 березня 2025 портал Interia.pl.

За словами співрозмовника видання зі штабу Тшасковського, у випадку зустрічі їхнього кандидата з Менценом доведеться залучити емоції виборців.

"З "ПіС" ми граємо на іншій ноті: ви погано урядували, ви ошукували, ви небезпечні. Ми не можемо цього зробити з Менценом. Тут потрібна буде битва емоцій", - зазначив співробітник виборчого штабу "Громадянської коаліції".

Його погляди

Як стверджують польські журналісти та політологи, Менцен намагається схилити на свій бік виборців "ПіС", а також наявних серед поляків прибічників політичних підходів Дональда Трампа та Ілона Маска до ЄС, України, Росії та російсько-української війни.

З Путіним, як вважає політик, слід "домовлятися", що зараз і робить Трамп.

Своє ставлення до вимушених переселенців з України Менцен висловив 5 березня в етері телеканалу Polsat News, коментуючи сварку Трампа з Зеленським в Овальному кабінеті Білого дому:

"Наразі ми надсилаємо в Україну зброю, гроші, соціальні виплати, лікуємо українців у Польщі безкоштовно - їм навіть не потрібно платити

медичне страхування, а полякам потрібно платити. У відповідь ми отримуємо наклеп, образи й абсолютно ніякої подяки. Це аж ніяк не партнерська домовленість. До нас ставляться, як до лохів".

Що ж стосується суперечки між американським та українським президентом, то у ній Менцен зайняв бік США.

11.03.2025

Радіо Свобода

<https://www.radiosvoboda.org/a/chym-dovshe-tryvaye-viyna-tym-menshe-lyudey-povernetsya-pro-demohrafichnu-sytuatsiyu-v-ukrayini/33339657.html>

«Нас вже ніколи не буде 52 мільйони»: про демографічну ситуацію в Україні та шанси на повернення мільйонів з-за кордону

Призупинення військової допомоги США Україні та загроза ескалації війни змушують Європейський союз готуватися до нової хвилі біженців, пишуть західні медіа.

Нині цифра тих, хто виїхав з України через війну, за різними підрахунками, коливається від 4 до 7 мільйонів українців.

Демографи та соціологи, з якими поспілкувалося Радіо Свобода, стверджують: часи, коли українців було 52 мільйони, давно минули. Населення скорочується з кожним роком, а найбільший спад відбувся за час російсько-української війни, коли країну покинула чи не п'ята частина громадян.

За підрахунками Інституту демографії, нині на підконтрольній українській владі території живе близько 29 мільйонів людей. Цифри неточні, оскільки здійснювати будь-які підрахунки в умовах війни практично неможливо.

Водночас, за даними прикордонників, десятки, а то й сотні тисяч українців покидають країну щороку. І, за словами експертів, чим довше триває війна, тим менше біженців планують повертатися додому.

В цих умовах Радіо Свобода вирішило з'ясувати:

- Як війна змінила демографічну ситуацію в Україні та що впливає на неї сьогодні?
- Скільки населення в Україні нині? Скільки людей виїхало і чи продовжують виїжджати?
- Які повоєнні перспективи: якщо буде завершення війни, чи повернуться люди?
- Що може вплинути на збільшення населення та як держава збирається вирішувати демографічні проблеми?

Скільки українців нині в Україні та за кордоном?

«Війна змусила ухвалити рішення вивезти дитину. Ми приїхали у Варшаву в липні 2022-го. Планували ненадовго. Всі, мабуть, хто виїхав,

розраховували, що це буде два тижні-місяць», – розповідає полтавчанка Ліна Сизоненко, яка третій рік разом із донькою Марією живе у Польщі.

Вона – одна із кількох мільйонів українських біженців, які вимушено покинули країну через війну.

В інтерв'ю Радіо Свобода жінка ділиться: у новому місті, попри труднощі, адаптувалися швидко, Ліна почала працювати перукаркою, донька – навчатися в українській школі, жити у польській столиці призвичаїлися.

«Ми задоволені життям у Варшаві, але постійно думаємо про повернення, втомилися бути у невизначеності. Вся родина залишається у Полтаві, тому нас постійно тягне додому», – розповідає українка. Жінка у своєму виборі впевнена: «Моя материнська місія – зберегти життя дитини, тому, як би це не було складно, поки що ми залишаємося у Варшаві».

Скільки ж українців нині живе в Україні та за кордоном? Якщо коротко, то достовірних цифр нині немає. Чому?

Перш за все, відстежувати демографічну ситуацію в умовах війни складно, інформації обмаль, пояснюють демографи та соціологи, з якими спілкувалося Радіо Свобода.

До початку повномасштабної війни основні дані для оцінки демографічної ситуації експерти черпали із Державної служби статистики. Але з початком вторгнення збір та оприлюднення даних частково призупинили, мовляв, зробити це «у повному обсязі на цей час є неможливим», – відповіли на запит Радіо Свобода у Держстаті.

«Держстат вважає цю інформацію неповною, яка потребує певної перевірки, то вони і офіційно не оприлюднюють», – пояснює Олександр Гладун, заступник директора Інституту демографії та проблем якості життя НАНУ.

Тож нині джерелом інформації стали звіти прикордонників, Міграційної служби, Мін'юсту, Мінсоцполітики. Можливість підрахувати приблизну кількість населення дають дані про біженців від європейських інституцій, каже демограф.

«В Україні відбуваються такі демографічні зміни, яких, мабуть, ніколи не було в її історії як незалежної держави», – каже Володимир Паніотто, професор, генеральний директор Київського міжнародного інституту соціології (КМІС).

Демографічна ситуація під час війни погіршується завжди: підвищується смертність, зменшується рівень народжуваності, що є природною реакцією людей на війну. Плюс міграційні процеси. А у випадку України «міграційні процеси просто шалені», констатує Олександр Гладун.

А тепер про цифри. За даними Держстату, станом на початок 2022 року населення України складало майже 41 мільйон – це без урахування анексованого Криму.

Населення в кордонах 1991-го, з усіма окупованими Росією територіями, оцінював Інститут демографії – за його даними, перед початком повномасштабного вторгнення українців було 42 мільйони. А вже на початку

2025-го – приблизно 34 мільйони, такі дані Радіо Свобода озвучує Олександр Гладун.

Якщо говорити про нині підконтрольну Україні територію, то населення налічує близько 29 мільйонів, додає демограф. «Це така оцінка, як я кажу, плюс-мінус великий. В цій ситуації плюс-мінус мільйон – це прийнятна точність, тому що ми не маємо достеменної інформації, що відбувається на окупованих територіях», – пояснює ситуацію заступник директора Інституту демографії.

На чисельність населення в Україні найбільше вплинула міграція, кажуть експерти.

За кількістю українських біженців за кордоном стежить Управління Верховного комісара ООН у справах біженців. За його останніми даними на середину лютого – 6,9 мільйона українців нині перебувають за кордоном. 6,3 мільйона з них – у Європі. Найбільше біженців – понад мільйон – прихистила Німеччина. За нею Польща та Чехія.

Водночас, як зазначають експерти, згідно з даними українських прикордонників, реальна кількість біженців може бути меншою на мільйон, а то і два. Як пояснює Олександр Гладун, справа у подвійному обліку, коли українські біженці, які переїжджали з країни в країну, могли бути на обліку у кількох країнах одночасно.

З іншого боку, на початку 2022-го багато громадян виїздило за кордон, і прикордонники не встигали вносити усі дані в базу даних, ще частина не мала закордонних паспортів, каже демограф. «Тому ми не маємо по міграції 100% надійних даних, але масштаб ми собі уявляємо», – додає Олександр Гладун.

Важливо зазначити, що в свої підрахунки Управління Верховного комісара ООН у справах біженців вносить і українських громадян, які з початком війни виїхали до Росії та Білорусі. Таких нібито 1,3 мільйона.

«Приблизно 1-2 мільйони – в Росії. Частина добровільно, частину туди просто загнали з окупованих територій. І ніхто не знає, скільки їх там точно», – каже Володимир Паніотто.

Правдивість такої кількості українців у Росії та Білорусі експерти ставлять під сумнів. Цифри Управління Верховного комісара отримало, «скоріше за все, від Федеральної міграційної служби РФ і аналогічної структури Білорусі», зазначає демограф Олександр Гладун. І додає: «Перевірити ці дані неможливо».

За підрахунком біженців стежить і Євростат. Його дані свідчать: станом на 31 грудня 2024 року майже 4,3 мільйона українців мали статус тимчасового захисту в країнах Європейського союзу. І ця цифра постійно коливається, зокрема, залежно від подій в Україні.

Цифри наводять і у Міністерстві єдності – до Європи з 2022 року переїхали приблизно 5 мільйонів громадян, зазначав віцепрем'єр, міністр національної єдності України Олексій Чернишов.

За останніми оцінками Центру економічної стратегії, на кінець листопада 2024 року за кордоном залишається 5,2 мільйона українських біженців.

Тим часом про ймовірну нову хвилю біженців із України пишуть західні медіа – готуватися до неї країни ЄС змушують призупинення військової допомоги від Америки і загроза ескалації війни в Україні, пише видання Politico.

А що з народжуваністю та смертністю?

Окрім масштабної міграції, на демографічну ситуацію вплинуло і зниження народжуваності – з війною деякі українці поставили народження дітей на паузу, каже статистика, і народжуваність з кожним роком зменшується.

Україна встановила антирекорд із народжуваності – нещодавно заявляла перша заступниця міністра соціалітики Дарія Марчак.

«В Україні до початку повномасштабного вторгнення (показник народжуваності – ред.) був 1,16, після – 0,9. За деякими оцінками, це антирекорд взагалі в історії нашої країни», – сказала Марчак.

І це вдвічі менше, аніж потрібно, щоб населення не скорочувалося за рахунок природного чинника, кажуть в Інституті демографії. Для цього треба, щоб 100 жінок народжували 210-220 дітей. Нині ж 100 жінок народжують приблизно 90-100 дітей.

Втім, попри негативний вплив війни, зменшення народжуваності – це світовий тренд, і «є великі сумніви, що це можна буде виправити», каже Володимир Паніотто. На думку соціолога, нині проблема народжуваності неспівставна з проблемами міграції, бо її наслідки Україна відчує через 18-20 років, а «втрати через міграцію прямо зараз, та й за масштабами втрат це на порядок більше».

«В Україні ситуація з показником народжуваності була така ж, як в інших європейських країнах. На жаль, зі смертністю не було так само. Якщо б і смертність була така сама, то ми в принципі були б повністю у світовому тренді», – зазначає соціолог Володимир Паніотто.

Щодо смертності, то в перший рік війни, порівняно з попередніми, «ковідними» роками, її показник зменшився у межах 75-170 тисяч, пояснює експерт. Водночас баланс народжуваності і смертності за час війни лише погіршився, що впливає на чисельність населення.

«У нас підвищений рівень смертності, і це не тільки смертність на лінії фронту, це і смертність цивільного населення під час обстрілів. Люди перебувають в стресах, це може і спричиняти підвищений рівень інсультів, інфарктів, загострення хронічних хвороб, що теж підвищує смертність», – каже Олександр Гладун.

Воєнні втрати нещодавно називав президент України Володимир Зеленський. За його словами, у війні з Росією Україна втратила понад 46 тисяч військових. Ще десятки тисяч вважаються зниклими безвісти, сказав глава

держави в інтерв'ю NBC News. Росія й Україна майже не дають інформації про свої втрати у війні.

Велика демографічна диспропорція в Україні спостерігалася минулого 2024 року. Кількість смертей майже утричі перевищила число народжень. Зрештою, нині Україна перебуває як в групі країн з найвищою смертністю, так і з найнижчою народжуваністю.

Як впливає мобілізація?

На зменшення населення опосередковано впливають і процеси мобілізації до війська, зокрема, потенційне зниження мобілізаційного віку, кажуть фахівці. На нього Україні натякали іноземні партнери, зокрема, США. Втім, українська влада на такий крок наразі не наважується.

За підрахунками ООН, кількість чоловіків віком від 18 до 25 років нині в Україні становить 1,5 мільйона.

«Безумовно, цей фактор, скоріше за все, і впливає, тому що частина людей переховується від призову, частина виїжджала, нелегально перетинаючи кордон, було дуже багато повідомлень. І, можливо, частина неповнолітніх, яким ось-ось виповниться 18 років, теж поїдуть за кордон. Це все можливо», – пояснює заступник директора Інституту демографії Олександр Гладун.

Водночас порахувати, скільки чоловіків як призовного віку, так і тих, хто ще не досягнув повноліття, виїжджає з країни, нині неможливо. «Для цього треба знати статево-вікову структуру тих, хто перетинає кордон, а ми не маємо такої інформації», – зазначає демограф.

Війна триває – українці виїжджають

Міграція українців за кордон продовжуються і нині, на четвертому році війни.

«Я час від часу дивлюся статистику УВКБ ООН, і кількість біженців зменшувалася до травня 2024-го. Найменша цифра була 5,9 мільйона, а потім вона почала зростати знов», – розповідає гендиректор КМІСу Володимир Паніотто.

На рішення українців виїжджати з країни тоді вплинула ситуація на полі бою, затримки озброєння і усвідомлення факту, що «ця війна надовго», каже соціолог. «І ще Росія потихеньку, але просувається. І починаючи з травня 2024-го люди почали виїжджати», – ділиться спостереженнями Володимир Паніотто.

Чисту міграцію з країни експерти оцінюють за даними прикордонників. Це різниця між загальною кількістю виїздів і в'їздів громадян у країну, і вона йде з мінусом всі роки, кажуть в Інституті демографії.

Скільки разів українці перетинали державний кордон у минулі роки – Радіо Свобода звернулося із запитом до прикордонників. За їхніми даними, у 2024 році українці 15 мільйонів 276 тисяч разів виїздили за кордон, а в'їздили звідти – 14 мільйонів 834 тисяч. Різниця – 442 тисячі громадян, які не повернулися.

Це означає, що близько 40 тисяч громадян покидають Україну щомісяця. І ця цифра у понад 3 рази більша, ніж у 2023 році.

Скільки повернеться додому після війни?

Головне, що впливає на демографічну ситуацію нині – коли закінчиться війна, каже Володимир Паніотто.

Соціологи та демографи стверджують, чим довше триває війна, тим менше людей повернеться додому. Про це свідчить досвід інших воєн. Мовляв, люди обживаються у новій країні, влаштовуються на роботу, діти – в навчальні заклади.

Цю тенденцію можна простежити в цифрах – за даними соціологічних досліджень, які на замовлення Центру економічної стратегії провела дослідницька агенція Info Sapiens, кількість тих, хто не збирається повертатися додому, збільшується. А частка тих, хто планує повертатися, на кінець листопада 2024-го вперше стала нижчою за половину.

Якщо у листопаді 2022-го повертатися в Україну точно чи скоріше не планували 10% українців, то вкінці 2024-го – таких 34%, йдеться в дослідженні.

З конкретнішим питанням про те, чи збираються українці отримати громадянство тієї країни, де вони перебувають, минулого року опитування серед біженців за кордоном провів КМІС. Як з'ясувалося, майже половина – 45% – хотіли б отримати громадянство іншої країни. Ще 12% вже подали документи та чекають на рішення. 7% запевнили, що вже мають інше громадянство.

«Частина з них, можливо, хоче жити на дві країни, це необов'язково означає, що вони там всі залишаться, але це дуже такий суттєвий індикатор, це серйозний крок на те, щоб залишитися в іншій країні», – результат опитування КМІС пояснює Володимир Паніотто.

Серед ключових умов, за яких біженці готові би повернутися в Україну, зокрема безпека і нормальна робота критичної інфраструктури. Також завершення війни та житлові питання.

Як підраховує Володимир Паніотто, кожен місяць «на 100-150 тисяч більше людей, які планують залишатися за кордоном».

«Тобто вони постійно вчать мову, знаходять роботу, діти отримують непогані перспективи. Ми втрачаємо кожний місяць людей вбитими на фронті, але в 20, можливо, навіть 30 разів більше ми втрачаємо щомісяця за рахунок того, що частина людей хоче там залишитися», – пояснює очільник КМІС.

Про настрої серед біженців ми питаємо і Ліну Сизоненко з Варшави. Каже, все менше людей збираються повертатися додому.

«Українці переважно – уже за цей період вже дехто відкрив бізнес, осідають, дехто квартири покупував. Хто поїхав далі, в Іспанію, в Німеччину. В мене дуже багато знайомих, які кажуть: «Ні, ми вже вертатися не будемо». Дехто каже, що в будь-якому випадку повернеться, як тільки закінчиться війна, але таких менше. А є така категорія, як я, які не визначені», – каже Ліна.

У чому Ліна з чоловіком точно визначилися – хочуть, аби донька продовжила здобувати освіту у Європі.

«Хочеться кращого майбутнього дитині, хай вона йде далі у світ, повернутися завжди встигне. А щодо мене, це важко... я буду пробувати повертатися, якщо закінчиться війна, але щиро і відверто кажу, сказати, повернуся чи ні, я не можу», – ділиться українка.

Нині, в умовах численних дискусій про швидке завершення війни і мирні домовленості, українка все ще вагається, чи готова вона повернутися додому навіть після завершення бойових дій: «Для мене зараз рано говорити про це».

«Якщо казати загалом, то приблизно така ситуація, що 25% кажуть, що вони точно не повернуться, 25% точно повернуться, а 50% коливаються. Але ми повинні враховувати обставину, що це може бути емоційна відповідь станом на зараз. А от коли закінчиться війна і постане питання, повертатись чи ні, от тоді люди почнуть вирішувати з більш практичного боку. Тоді будуть зовсім інші числа», – пояснює заступник директора Інституту демографії Олександр Гладун.

Після війни виїде ще більше?

Є ще одна цифра, яка говорить про настрої – бажання виїхати із України після війни.

За даними соціопитування, яке листопад-грудні 2024-го провів Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова, близько 21% громадян України готові були виїхати з країни після відкриття кордонів. Ще 9% вагаються. Водночас 70% опитаних не хотіли б виїжджати в іншу країну на постійне місце проживання.

Такий показник є позитивним, каже Олексій Гарань, науковий радник Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва, професор політології Києво-Могилянської Академії. Мовляв, якщо порівнювати з дослідженнями соціологів минулих років, охочих виїхати за кордон раніше було навіть більше. А в перший рік війни цифра взагалі зменшилася.

Згідно з опитуванням, вищий показник серед тих, хто хоче виїхати з України – серед молоді (18-29 років).

«30% з хвостиком от кажуть, що готові виїхати. Але, знову ж таки, більшість молоді все одно каже, що вона не планує виїжджати, – пояснює Олексій Гарань. – Молодь більш схильна до того, щоб ризикувати, прагнути виїжджати на навчання. А після цього навчання частина людей повертається. Тому це не означає, що треба бути в паніці».

Серед ключових мотивацій для виїзду з країни – відсутність можливостей для розвитку, загроза життю через війну, недостатня підтримка держави чи бажання возз'єднатися з рідними.

Водночас, як зазначає Олексій Гарань, готовність виїжджати ще не означає, що українці це обов'язково зроблять.

«Те, що люди говорять, воно не завжди збігається з тим, що відбувається на практиці. Коли справді стоїть питання, що треба виїхати, люди будуть ще

думати, тому що це не так просто зробити. Це різка зміна. Тому в принципі впадати в паніку не треба», – каже Олексій Гарань.

За умови відкриття кордонів та дозволу на виїзд чоловікам призовного віку багато з них поїде до сімей, які вже облаштувалися за кордоном. Частка чоловіків, готових виїхати до іншої країни становить 25%, у порівнянні жінок – 17%, йдеться у опитуванні «Демініціатив».

«Частково жінки приїдуть сюди, але зрозуміло, що велика частина чоловіків поїде до сімей, які там вкоренилися, у дружини є робота, у дитини є перспективи», – зазначає соціолог Володимир Паніотто.

Возз'єднання сім'ї прагне і Ліна Сизоненко. Адже ціна за безпечні умови у Варшаві – сімейне життя на відстані, що нелегко, каже жінка. В Полтаві на неї з донькою чекає чоловік. «Я б хотіла щоб він виїхав, чесно. Мені тут не вистачає чоловіка, але він вважає, що повинен бути в себе вдома, відчуває відповідальність», – пояснює Ліна.

Тому поки сім'я обмежується короткими зустрічами раз на кілька місяців. І так буде, поки триває війна.

«Теоретично ми передбачаємо зустрічні міграційні потоки, коли частина людей буде повертатися, частина, можливо, поїде за кордон. Хто поїде, сказати важко», – пояснює демограф Олександр Гладун.

Він також акцентує увагу, після війни виїхати на постійно буде складніше, адже юридичний статус зміниться. Як і раніше, діятимуть обмеження по кількості днів перебування за кордоном, «і вимушені мігранти ще не будуть мати громадянства іншої країни, тому будуть виникати юридичні проблеми. І я не думаю, що це буде дуже масово», зазначає демограф.

Скільки українців після війни буде в країні, підраховує Володимир Паніотто. Якщо нині в Україні живе 28-30 мільйонів, і якщо 20%, як свідчать опитування, після війни захочуть виїхати, «то це приблизно 6 мільйонів. То залишиться 22-24 млн і десь 2 мільйони біженців приїде. Тобто буде 24-26 мільйонів людей, от приблизно приблизно така оцінка наразі, якщо війна швидко закінчиться», припускає соціолог.

Як вирішувати виклики?

Із мільйонами українських біженців за кордоном має працювати новостворене Міністерство єдності.

«Повернення українців життєво важливе для відновлення і розбудови нової України», – у коментарі Радіо Свобода каже Олексій Чернишов, віцепрем'єр-міністр України, міністр національної єдності України.

За його словами, нині міністерство і він як міністр – у постійному діалозі з українськими громадами за кордоном і знає думки та настрої: «Українці прагнуть, хочуть та мріють повернутися додому».

«Але мова йде про настання умов. Це, в першу чергу, безпекові умови, мир. Ми очікуємо, що значна частина українців повернеться додому після настання відповідних безпекових умов. Скільки це у відсотках – побачимо», – каже Олексій Чернишов.

За попередніми оцінками міністра національної єдності, щонайменше 30% українців достатньо швидко повернуться в Україну впродовж шести місяців.

«Інша частина трошки довше, але, безумовно, українці будуть дивитися як на безпековий компонент, так і компонент економічного розвитку, роботи, освіти, заробітної плати. Всі ці речі, які турбують українців і якими маємо займатися на рівні держави, на рівні уряду і просувати це вперед», – каже віцепрем'єр-міністр Олексій Чернишов.

На необхідності державної підтримки для тих, хто повертатиметься, наголошує і Ліна Сизоненко, яка до війни була власницею салону краси. Виїхавши до Польщі, вимушено закрила бізнес.

«Я звикла працювати на себе і хотіла б розуміти, що можу повернутись в Україну і мені держава допоможе відкрити свою справу заново. Це буде дуже великим плюсом і стимулом повернутися. Заохочення має бути від держави однозначно», – зазначає біженка.

На початку січня стало відомо, що Кабмін розробляє можливість працевлаштування військовозобов'язаних українців, які нині за кордоном, на оборонних підприємствах в Україні з бронюванням.

А днями уряд виділив Міністерству національної єдності 150 мільйонів гривень на сприяння поверненню українських біженців із-за кордону, заявив представник уряду у Верховній Раді Тарас Мельничук.

Головним чинником для налагодження демографічної ситуації демограф Олександр Гладун вважає народжуваність. «І на підвищення народжуваності треба звертати увагу, і проводити відповідну державну політику», зокрема, збільшувати виплати на народження дітей, каже експерт.

Минулого року уряд затвердив стратегію демографічного розвитку України до 2040 року, а також план заходів з її реалізації у 2024-2027 роках. Але окремого фінансування на їхнє виконання немає, констатує Олександр Гладун.

Демограф також скептичний щодо ефективності Міністерства єдності. Каже: його створення «не дасть ніякого позитиву, це тільки інша бюрократична структура». І демограф поки що не бачить, «що вони можуть задіяти, наскільки можуть бути ефективними». Він нагадує: проблемами міграції в Україні займається також міграційна служба.

Прогнози на 10 років

Яким буде населення України у 2035 році? За прогнозом Інституту демографії, через 10 років українців буде 30 мільйонів у кордонах 1991 року. Більш достеменний прогноз дослідники зможуть зробити після завершення війни.

«Прогноз визначає ту тенденцію, яка буде, якщо нічого не змінювати в країні. В нас є різні сценарії, позитивний, негативний, але все залежить від року закінчення війни», – зазначає Олександр Гладун.

До того ж, після завершення війни слід буде провести перепис населення, який в Україні переносять вже чи не два десятки років. Перший і

єдиний перепис відбувся 5 грудня 2001 року. Саме він допоможе провести демографічну реконструкцію – максимально зібравши дані, відновити демографічну динаміку періоду війни. «Треба буде почекати рік-два, можливо, після закінчення війни для того, щоб стабілізувались міграційні процеси», – каже демограф.

«Українці є дуже потужною нацією. Нас – більш ніж 60 млн людей по світу», – каже міністр єдності Олексій Чернишов, зазначаючи, що половина виїхала за кордон за роки незалежності й після початку повномасштабного вторгнення. Завершення війни є першим як викликом, так і можливістю розпочати системне повернення, вважає міністр.

«Я впевнений: ми робимо все для того, щоб поступово українці розглядали можливість повернення додому як реальну можливість. І в цьому плані фактор завершення війни, стабілізації безпекового компоненту є основним», – додає віцепрем'єр.

Водночас демографи стверджують: «українців вже ніколи не буде 52 мільйони. І якщо вдасться втримати населення на рівні 30 мільйонів, це буде доволі нормальний результат.

«Треба вже в своїй голові психологічно поставити хрест на минулому, нас вже ніколи не буде 52 мільйони. І потрібно змінювати життя в нашій країні, планувати розвиток економіки і соціальної інфраструктури на 30 мільйонів. Все. І облаштовувати якість життя в країні. В Європі дуже багато країн з меншою чисельністю населення, а живуть вони краще. Тому давайте на першому місці не чисельність населення, а якість життя і функціонування держави», – резюмує демограф Олександр Гладун.

13.03.2025

Радіо Свобода

<https://www.radiosvoboda.org/a/ty-ia-k-u4u-bizhentsi-usa-polityka-trump/33346731.html>

«Депортації точно не почнуться сьогодні вранці». Що очікує на українських біженців у США

Міграційна політика та боротьба з нелегальними мігрантами – це частина передвиборчих обіцянок президента США Дональда Трампа. Позиція нової адміністрації щодо мігрантів доволі жорстка і націлена на обмеження кількості тих, хто прибуває до країни.

Окремі рішення та наміри адміністрації Трампа стосуються біженців, які приїхали до країни впродовж каденції Джо Байдена. Ідеться про українських військових мігрантів, які прибули до США за програмою Uniting for Ukraine (U4U), пише CBS.

Проект «Ти як?» від Радіо Свобода дослідив, що відомо про статус біженців у США і чи загрожує їм скасування програми. Редакція також поспілкувалася із українцями, які зараз перебувають у Сполучених Штатах.

Що відомо про політику Дональда Трампа щодо українських біженців

Станом на січень 2024 року США очолювали список країн поза межами Європи за кількістю прийнятих біженців з початку повномасштабного вторгнення. Відтоді близько 280 тисяч українців переїхали до країни, свідчать дані дослідження Центру економічної стратегії.

Загалом із початку повномасштабного вторгнення знайшли прихисток у США близько пів мільйона українців, повідомляє CBS із посиланням на дані Департаменту внутрішньої безпеки країни. З них – близько 200 тисяч – прибуло за програмою Uniting for Ukraine, яку прийняли навесні 2022 року.

CBS твердить, що нині програма охопила 240 тисяч українців. Вона давала можливість легально потрапити до країни, жити та працювати у США протягом трьох років. Для подачі на U4U слід заручитися підтримкою спонсорів – американців, які готові допомагати.

Прийом нових заявок за програмою Uniting for Ukraine регулярно продовжували. Втім, наприкінці січня 2025 року, майже одразу після інавгурації Дональда Трампа, стало відомо про безстрокову паузу в розгляді імміграційних заяв для громадян України та країн Латинської Америки, які подавалися на програми під час президентства Джо Байдена.

А вже на початку березня Reuters, посилаючись на високопоставленого чиновника в оточенні Трампа та три джерела, які займаються цією темою, повідомило, що правовий статус для близько 240 тисяч українців планують скасувати. Рішення може призвести до депортацій, і очікується, що його ухвалять уже в квітні, пишуть журналісти.

Однак у Білому домі це назвали фейком.

«Ще більше фейкових новин від Reuters, заснованих на анонімних джерелах, які не мають уявлення про що говорять», – пізніше прокоментувала публікацію Reuters пресекретарка Білого дому Керолайн Левітт у мережі X.

А згодом і сам Дональд Трамп підтвердив, що ухвалить рішення щодо українських біженців найближчим часом.

«Ми не хочемо нікому нашкодити. Ми точно не хочемо їм (українцям) нашкодити. Вони через багато що пройшли. І я подивився на це, і є люди, які вважають, що це доречно (надавати їм притулок у США), а є люди, які так не вважають», – сказав президент США.

Тож поки що немає оновленої інформації щодо статусу українців у США.

Чи депортуватимуть українських біженців із США?

Правозахисні організації, які працюють у Сполучених Штатах, почали готуватися до можливого скасування правового статусу українців ще восени, каже Марія Дмитрів-Капеняк, голова відділення Іллінойс Українського Конгресового Комітету Америки.

Активістка закликає біженців у США не панікувати і не ухвалювати поспішних рішень. Новини змінюються щодня «і депортації точно не почнуться сьогодні вранці», – додає Марія.

«Чикаго належить до «захищених міст». Тут заборонено законом депортувати людей через їхній імміграційний статус, хіба що вони скоїли якийсь злочин. Закон захищає людей», – наголошує правозахисниця.

Окрім того, не лише Чикаго, а й губернатор штату Іллінойс Джей Бі Пріцкер, де розташоване місто, заявляв, що не дозволить депортацій, додає Марія Дмитрів-Капеняк. А сенатор від штату Дік Дурбін розробив законопроект для продовження цього статусу ще на один рік, каже правозахисниця.

За її словами, проєкт підтримало багато демократів, утім, потрібна залученість і республіканців.

«Ми нещодавно повернулися із Вашингтона, де займалися адвокацією. Звичайно, важко говорити із республіканцями про ці імміграційні статуси, адже це те, що вони обіцяли своїм виборцям. Захищений кордон, нікого нелегально не впускати... Хоч це зовсім інша ситуація, але для пересічного американця – всі емігранти під одну гребінку», – пояснює Марія Дмитрів-Капеняк.

За її словами, організації, які захищають права людей, активно включилися в роботу, щоб заспокоїти біженців і не поширювати дезінформацію.

«Ухвалення рішення може призвести власне до депортацій. Найважливіше і найбільш печальне, на мій погляд, що у них (біженців, – ред.) заберуть право на працю. Це гірше для країни, адже це платники податків, це люди, які працюють, платять за житло і підтримують економіку. Близько 200 тисяч людей стануть безробітними або працюватимуть нелегально, за що можуть покарати їх або роботодавців. Це не вигідно для економіки США», – пояснює правозахисниця.

Навіть якщо рішення ухвалить, більшість людей можуть вирішити залишитися у США, переконана Дмитрів-Капеняк. Хтось, можливо, й покине країну, але більшість українців приїхали до сім'ї чи родичів, додає вона.

Вона наголошує на важливості «тихої адвокації», зокрема, дзвінків у Конгрес чи Білий дім, роботи в штатах, де переважають республіканці.

«Протести, якщо зараз робити, то найефективніше – у Вашингтоні, де конгресмени, сенатори це побачать. В демократичних штатах, як наш, – телефонувати до тих конгресменів, які нас підтримують», – вважає активістка.

Як українці бачать своє майбутнє у США?

Українка Марія переїхала до США три роки тому через повномасштабне вторгнення, коли в країні відкрили програму *Uniting for Ukraine*. У США живуть родичі дівчини, які й стали спонсорами для переїзду.

На новини про можливе скасування легального статусу «відреагувала нормально», каже Марія.

Поки немає офіційної інформації – не варто панікувати, переконана вона.

«Окрім того, я вже перейшла на TPS (Temporary Protection Status, – ред.) – статус, який вже є більш серйозним, і який важче припинити. Наразі є багато чуток, але буду довіряти лише перевіреним джерелам», – додає Марія.

Якщо рішення таки ухвалить, то біженка планує звернутися за консультацією до імміграційних адвокатів.

«Як варіант – вступати в місцеві вищі, щоб отримати студентську візу або щось думати із робочою візою. Це єдині актуальні для мене варіанти. Погано, що студентська віза не дає право працювати. Але це американська освіта і легальне перебування у США, допоки чогось не придумают, можливо, інакшого варіанту для українців», – додає вона.

Однак не всі прибулі на час війни до Сполучених Штатів українці готові шукати інші варіанти і залишатися в країні у випадку скасування програми Uniting for Ukraine.

Уляна вивчає у США документальну фотографію та журналістику.

«Я себе не вважаю біженкою. Для мене це гострі поняття, біженка – не біженка. Я приїхала на дев'ятий місяць повномасштабної війни, залишилася на три місяці, після цього вступила на навчання. Цього року повертаюся додому», – розповідає українка.

Дівчина бере участь у мітингах і каже, що подекуди гасла змінилися, зокрема підкреслює одне з них – Ukraine is not for sale, яке, на її думку, найповніше висвітлює поточні події. Посилилися і дзвінки американським урядовцям і конгресменам від їхніх виборців-українців: «Дуже важливо наважитися і подзвонити. Навіть якщо вони не чують і не хочуть чути. Наполягати на своєму. Це не важко зовсім. Зокрема, закликати американців, друзів, родичів у США наполягати на своєму, показувати свою активну позицію, адже все, що ти робиш – заради України».

Уляна резюмує: «А щодо настроїв українців, я вже спілкувалася з друзями про це. Ми не приїхали сюди будувати свої життя. Кожен розуміє, що рано чи пізно поїде додому. Але хотілося б зробити якнайбільше добрих справ для України, голосно говорити про неї. Особливо у такий важливий, історичний час»

10.03.2025

RFI

<https://surl.li/nmzzdn>

Біженці в Німеччині: коли закінчиться тимчасовий захист, до чого і як готуються українці?

Берлін, Мюнхен, Німеччина – На українців в Німеччині чекають зміни, про це сигналізує німецька влада. Але що саме зміниться і коли? Хто зможе залишитися в країні, а кому доведеться повертатися додому чи шукати прихистку деінде? Кореспондент RFI Українською поспілкувався з українцями в Мюнхені та Берліні. Вони — хтось під запис, а хтось ні —

розказали про свої очікування та занепокоєння з приводу подальшого життя в Німеччині.

Сидіти на «соціалі» більше не вийде

Красиві комфортні міста та високий рівень життя, розвинута економіка та гарна інфраструктура... Німеччина приваблює мігрантів та біженців із багатьох країн світу. Зокрема, і з України. Саме ФРН прийняла найбільше українців після повномасштабного російського вторгнення — нині таких понад мільйон сто шістдесят тисяч. А від початку було ще більше.

А ще в Німеччині щедрa соціальна система: держава виплачує кожному дорослому біженцю, який ховається тут від війни, понад 500 євро на місяць. І ще по 300-400 євро на кожну дитину — залежно від її віку.

Водночас українці шукають роботу в Німеччині не так активно, як, наприклад, у Польщі чи Чехії, де біженцям майже нічого не платять.

Катерина Міляновська приїхала до Мюнхена в перші дні повномасштабної російської агресії і незабаром ініціювала створення української школи при Schluu-Schule — ми писали про цей проєкт тут. «Перший рік я не могла знайти вчителів на хорошу ставку, — каже пані Міляновська. — Бо вони сиділи з рахівницями і такі: "Так, а що нам 200 євро більше? Нащо нам це треба?"».

За даними DW, офіційну роботу в Німеччині торік мали близько 300 тисяч українців, які приїхали після повномасштабного російського вторгнення. Причому цей показник сильно зріс тільки торік, у другому півріччі.

І, вочевидь, зростатиме, адже ситуація для українців в Німеччині змінюється: просто сидіти на «соціалі» більше вже не вийде.

Членкиня баварської партії ХСС, українка Ольга Дуб-Бюссеншютт з початку повномасштабної російської агресії опікувалася політичним захистом українців у Німеччині. Пояснює, що зараз держава прямо всім говорить: «Якщо ви хочете інтегруватися в суспільство, ми дамо вам таку можливість — можливість працювати, інтегруватися, розвиватися. Але, будь ласка, скористайтеся цими можливостями, а не просто використовуйте наші соціальні системи».

Дочасні парламентські вибори в Німеччині оголили найбільші проблеми країни: економіка та міграція. «Німеччина дійшла до певної межі, — пояснює пані Дуб-Бюссеншютт. — Це не так стосується кількості мігрантів, як можливостей їх реальної інтеграції в німецьке суспільство. Але постають конкретні питання: скільки взагалі мігрантів і на якому рівні може інтегрувати Німеччина?»

Як зазначає політикиня, ці дебати про мігрантів частково стосуються і українців. Але не в культурному плані, а щодо інтеграції на ринок праці.

Серед партій, які пройшли до нового скликання Бундестагу, найбільш категорично про мігрантів висловлюється правопопулістська «Альтернатива для Німеччини» (AfD). Вона обіцяла відновити паспортний контроль на кордонах, зупинити міграцію та вигнати з країни всіх нелегалів. І, можливо,

переглянути статус деяких приїжджих, які живуть та працюють у Німеччині на законних підставах.

Попри те, що в AfD майже немає шансів увійти до керівної коаліції, у Німеччині є суспільний запит на розв'язання проблеми мігрантів. І зробити це обіцяють переможці виборів — правоцентристи з ХДС\ХСС на чолі із Фрідріхом Мерцем. Він, найімовірніше, очолить новий уряд.

Другий чинник, який підживлює очікування змін для українців, — перспективи мирних переговорів із Росією, які криголамом просуває нова адміністрація США. Якщо в Україні офіційно скасують воєнний стан, то зникнуть підстави для Параграфу 24 — це розділ німецького законодавства, який передбачає захист для тих, хто рятується від війни.

Параграф 24 закриють не одразу після гіпотетичного перемир'я. Євросоюз затвердив програми приймання та захисту українських біженців до березня 2026 року. Але якщо після цього Брюссель не продовжить цього рішення, то кожна країна ЄС зможе сама визначати, що робити з біженцями.

Або працюю, або їдь додому

Віта Четверікова приїхала до Німеччини в квітні 2022-го і відтоді працює з молоддю у сфері неформальної освіти. Її місто нині в окупації, тому повертатися поки немає куди. Віта володіє німецькою, має офіційну роботу і готує документи, щоб продовжити жити в Німеччині вже на інших підставах.

Німеччина, як зауважує Віта, надсилає всім дуже чіткий сигнал: «Якщо ти працеспроможний, шукай роботу».

Залишитися в Німеччині після скасування Параграфу 24 зможуть ті, хто має роботу, — підтверджує Ольга Дуб-Бюссеншютт. Причому йдеться не просто про мініджоб (так у Німеччині називають часткову зайнятість. — Ред.), а про повну робочу ставку за нормальним контрактом.

Водночас, додає пані Дуб-Бюссеншютт, німецький уряд буде готовий піти назустріч українцям, коли йдеться про рівень зарплати чи спеціальності, за якими вони працюють. Хоча раніше це дуже суворо регламентували.

«Головне, щоб люди були зайняті і не залежали від джобцентру (аналог біржі праці. — Ред.). Це буде основна передумова — щоб вони не отримували соціальних виплат або практично їх не отримували», — каже Ольга Дуб-Бюссеншютт.

І додає, що тим, хто може працювати, але без поважних причин не працює, — першим запропонують їхати додому. Принаймні в ті місця, де немає бойових дій.

Знайти роботу в Німеччині

Останні місяці українці справді пожвавилися, шукаючи роботу в Німеччині. Це відзначає і Катерина Мілянська: «Після того, як оголосили, що ось Параграф 24 закінчується і якщо будете працювати, усе буде гаразд, то я отримувала в день по 5-6 резюме. Просто на всі можливі і неможливі позиції. На мою позицію. На всі позиції мені відправляли. У мене були дні по 20 резюме».

Проте щоб знайти роботу, самого бажання замало. Зазвичай потрібне знання німецької хоча б на рівні B1. І це для низькооплачуваної праці. Що більшу зарплату пропонує роботодавець — то вищим повинен бути рівень знання мови.

Спершу влада відправляла українців на безплатні курси, і багато хто за цей час опанував німецьку. Але тепер таку опцію пропонують у виняткових випадках. Наприклад, якщо в людини вже є робота і їй потрібно або підвищити мовний рівень, або вивчити професійну лексику.

Вартість платних курсів, залежно від форми та рівня, може сягати 5 тисяч євро і вище. І в будь-якому разі ще треба скласти іспит.

Змінився і підхід до тих, хто вже вивчає німецьку, — зауважує Віта Четверікова. «Раніше ти навчаєшся на мовному курсі. Він складний. І ти такий: "Я не зміг. Можна я ще раз". Тобі кажуть: "Окей, давай ще раз". Зараз цього "ще раз" нема».

Але і високий рівень знання мови не гарантує працевлаштування. У Німеччині люди зазвичай працюють за спеціальністю. Тому багатьом доводиться пройти процедуру визнання дипломів, що не завжди швидко та просто.

Водночас і з визнаним дипломом влаштуватися на роботу за спеціальністю доволі важко, — продовжує Віта Четверікова. Йти працювати кудись у сервіс здається простішим, але і тут виникають труднощі.

«У мене, наприклад, узагалі немає ніякого диплома, — каже Катерина Генріх, українка, яка приїхала до Мюнхена після початку повномасштабного російського вторгнення. — Але я працюю».

Працевлаштуватися можна і без диплома, зауважує вона, але треба мати гарне портфоліо, досвід та принаймні якихось знайомих, які візьмуть на роботу.

Укласти робочий контракт із німецькою компанією для Катерини та багатьох інших українців видається складним завданням. Виходом для них може бути фріланс або оформлення індивідуальної підприємницької діяльності — аналог українського ФОП.

Оформити фріланс справді легше, — кажуть Віта та Катерина. Але це не завжди стабільне джерело доходів і не факт, що їх вистачить на житло, комуналку і щоденні витрати. Годі й казати про потребу забезпечувати дитину.

Оформити індивідуальну підприємницьку діяльність у Німеччині складніше, ніж в Україні. Але навіть це не гарантує продовження візи, каже Віта Четверікова. «Прямо на це питання ніхто не відповість, — пояснює вона. — Тобі скажуть: "Залежить від кількох обставин". Тому, авжеж, краще, якщо в тебе є контракт із роботодавцем. А ще краще, якщо він не лімітований двома роками».

«Мені здається, у Німеччині взагалі не дуже сприяють підприємництву та фрілансу, — ділиться своїми відчуттями Катерина Генріх. — Їм набагато буде комфортніше мати людину на контракті і підтримувати такі робочі стосунки».

Водночас будь-яка форма працевлаштування в Німеччині краща, ніж жодної, — згодні всі співрозмовники. «Якщо ти не на "соціалі", якщо держава тебе не підтримує, а ти підтримуєш державу податками, то до тебе питань нема, — резюмує Катерина Мілянська. — То просто тебе переводять на інший параграф».

Але на інший параграф не переводять автоматично, для цього потрібно подати документи у відповідні структури. Краще б це зробити заздалегідь, — радить Катерина. Кілька її співробітниць уже оформили робочу візу. Сама пані Мілянська теж подала відповідні документи. Каже, зараз це зробити набагато комфортніше, ніж буде потім: «Ти заходиш туди, а там ти одна і чотири жіночки. І вони тобі раді, і вони тобі допоможуть... У них зовсім інше ставлення».

Що робити молоді?

Усе те саме загалом стосується української молоді в Німеччині. Щоб залишитися в країні, треба там навчатися — і для цього можна отримати студентську візу.

«Молодь, із якою ми працюємо, зараз взялася за руки і ноги і дуже багато навчаються, — каже Віта Четверікова. — Щоб далі йти у вищі, їм треба відповідний мовний рівень. А далі або практику проходити, або складати іспити».

Діти до 15 років у Німеччині повинні навчатися в німецьких школах, незалежно від країни походження та рівня знання мови. Виняток зробили для українських учнів 10-11 класів — їм дозволили довчитися в українських школах. Причому в Німеччині визнають українське свідоцтво про середню освіту, — зауважує Катерина Мілянська. Його потрібно перекласти, апостилювати — і можна вступати до різних німецьких установ. Проте це не обов'язково університет.

«У Німеччині немає такого, як в Україні, що всі побігли по університетах, — пояснює Катерина Мілянська. — Університетська освіта — це наукова освіта».

Замість університету, випускники шкіл здебільшого продовжують освіту в системі «Ausbildung». Це навчання конкретній спеціальності, яке може тривати від року до трьох із половиною. Щось середнє між українським коледжем та бакалавратом, — пояснює Катерина Мілянська.

«Коли ти їм (німцям. — Ред.) говориш “магістр із бухгалтерії” — це смішно. Магістр із укладки шиферу — це теж смішно. У них є порядок спеціальностей. Тобто не потрібно бути науковцем у темі бухгалтерії», — зауважує пані Мілянська. І додає, що в Україні професійна освіта має спрямування трудове, робітниче. У Німеччині ж такого немає.

Нині в українській школі при Schlau-Schule, яку очолює Катерина Мілянська, навчається близько 170 учнів. Це 10 та 11 клас, яких тут готують до вступу. Але наступного року буде останній набір — проєкт закінчується.

«Якщо все буде спокійно, то красти дітей на шостому-сьомому році з німецької системи освіти абсолютно непорядно і невдячно», — пояснює

Катерина Мілянська. До того ж між українською та німецькою освітніми програмами дуже великі розбіжності, і це дається взнаки.

Українське відділення при Schlau-Schule готується переформатуватися, щоб допомагати українській молоді з іншим. Але саме шкільного компоненту тут більше не буде.

«Єдине, де я бачу, що ми маємо продовжувати, — це якщо буде ще одне повномасштабне вторгнення, — додає пані Мілянська. — І тоді буде ще одна хвиля біженців. Але я щиро сподіваюсь, що цього не станеться. І тому я з задоволенням, із усмішкою на вустах закрию шкільний проєкт через два роки».

Хто повернеться, а хто ні?

Водночас є ті, хто, навіть маючи роботу в Німеччині, готуються повернутися до України. «Я можу точно сказати, що четверо людей із наших двадцяти рівно в момент, коли буде перемога, зберуть речі і поїдуть», — каже Катерина Мілянська.

Також, за її словами, повертаються і багато випускників. Так, із 22 учнів першого випуску повернулися п'ятеро, із другого — ще приблизно восьмеро-десятеро. «Деякі учні кажуть. "Я краще в українській виш поступлю і буду робити дрони, буду робити щось корисне для країни"», — резюмує пані Мілянська.

В оточенні Катерини Генріх та Віти Четверікової теж чимало людей, які не планують жити в Німеччині після закриття Параграфу 24. «Але багато хто повертається, тому що не розуміють, як далі, — пояснює пані Четверікова. — Або розуміють, що прибиральниками ніби спробували і далі не хочуть. Вони думають: "Краще поїду додому під обстріли, але хоча б у мене там моя квартира, у мене там мій чоловік"».

Головне питання, яке турбує багатьох українців у Німеччині, що буде з тими, хто не може працювати. Наприклад, багатодітні матері або ті, хто доглядає за хворими родичами.

Так, знайома Катерини Мілянської має дитину із серйозною хворобою. В Україні, каже пані Мілянська, із такою ради не дають. А в Німеччині — допомагають.

А ще багатьом українцям просто нема куди повертатися. Їхні міста або зруйновані, або під російською окупацією.

Про це ще нічого не кажуть, зауважує Віта Четверікова. Проте вона сподівається, що коли і справді дійде справа до ухвалення рішень, німці матимуть індивідуальний підхід до кожного випадку.

«Я не думаю, що Німеччина дуже різко обріже будь-яку допомогу, — каже пані Четверікова. — Просто ці ворота звуться. Не вийде просто сидіти і не думати».

І додає, що в будь-якому разі відчуває вдячність до Німеччині за те, що вона вже три роки так сильно підтримує українців.

10.03.2025

RFI

<https://surl.li/vffslc>

Українські чоловіки за кордоном зможуть отримати паспорти без військових документів

Кабмін працює над рішенням, що дозволить українським чоловікам, які зараз перебувають за кордоном, отримувати нові закордонні паспорти без пред'явлення військово-облікових документів. Насамперед ідеться про ті паспорти, строк дії яких спливає.

«Я радий, що нам вдалося розблокувати це все (видачу паспортів чоловікам, які перебувають за кордоном. — Ред.). Сьогодні з 80 тисяч паспортів більшість уже видана, і до кінця місяця отримають решту», — розповів віцепрем'єр-міністр – міністр національної єдності України Олексій Чернишов, пише RFI Українською.

Зараз оформлення та видача паспортів за кордоном для чоловіків призовного віку можлива лише за наявності військово-облікових документів. Мають їх далеко не всі. А ті, частина тих, хто спробував сформувані документи через «Резерв +» чи Дію зіштовхнулися з тим, що дані про них у державних реєстрах неповні, тож можливість оформити паспорт закрита.

«Надати можливість українським чоловікам, тим, для кого це потрібно: тим, у кого завершується паспорт. Він перебуває, скажімо, в Чехії, він чоловік, в нього закінчується паспорт, він приходить в ДП "Документ", а йому кажуть: "Надай військові документи". І він опиняється в статусі особи з простроченим паспортом в іншій країні. Зараз разом працюємо над тим, щоб їм все ж давати паспорти, я за лібералізацію цього блоку», — пояснив ситуацію Олексій Чернишов.

На його думку, подібні заборони жодним чином не сприяють поверненню чоловіків до України, натомість ускладнює їм життя: «Що ми виграємо? Нічого не виграємо».

14.03.2025

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/glawnoe/shho-dumayut-ukra%d1%97nci-pro-svo%d1%97-zarobitki-v-polshhi/>

Що думають українці про свої заробітки в Польщі?

За даними дослідження агенції Gremi Personal, переважна більшість українців, які проживають у Польщі, задоволені своєю зарплатою. 7 із 10 опитаних мають змогу відкладати гроші.

Як показують дані, 85% українців, які працюють у Польщі, задоволені розміром своєї зарплати. 70% українських працівників у Польщі відкладають гроші.

З 1 січня мінімальна зарплата в Польщі становить 4626 злотих брутто. Середня заробітна плата в Польщі у 2024 році становила 7874 злотих брутто. За прогнозами економістів, у 2025 році середньомісячна зарплата може сягнути 8673 злотих.

Опитування також показало, що 23% респондентів змінювали роботу в Польщі двічі, 22% – тричі, 17% – один раз, а 9% – чотири рази. Водночас 18% респондентів не змінювали роботу в Польщі.

На думку аналітиків, значна різниця в зарплатах між Польщею та Україною може бути найважливішою причиною того, чому українці не бажатимуть повертатися на батьківщину після війни. Наразі 30% українців точно не планують повертатися в Україну, а 40% розмірковують над цим питанням.

12.03.2025

NV.ua

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/viplati-vpo-2025-koli-vimagatimut-povernuti-nadmiru-viplachenu-dopomogu-pereselencyam-50496917.html>

ВПО 2025. У яких випадках держава вимагатиме повернути надміру виплачену допомогу на проживання

Непоодинокими є випадки, коли ВПО отримують повідомлення від органів соцзахисту про необхідність повернення надміру виплаченої допомоги на проживання ВПО.

Найбільш поширені причини виникнення спорів щодо повернення надмірно виплаченої допомоги на проживання ВПО проаналізував Юридичний порадник для ВПО.

Скасування довідки ВПО через застосунок Дія і отримання допомоги на проживання ще протягом певного періоду після скасування довідки

Одна з найбільш поширених причин виникнення переплати допомоги на проживання ВПО, яка полягає в тому, що людина скасовує довідку через Дію (наприклад, виїжджає за кордон, повертається до покинутого місця проживання) і ще деякий час отримує допомогу, оскільки технічно орган соцзахисту не одразу «бачить» скасування довідки.

Людина, як правило, обґрунтовує свою позицію тим, що довідку вона скасувала в передбачений законодавством спосіб, з її боку не було протиправних дій.

В цій категорії справ позиція суду така: особа знала про обставини, що можуть вплинути на отримання щомісячної допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам (а саме, про те, що вона скасувала довідку і

вже не є ВПО) та не повідомила уповноважений орган про них, тому надміру виплачені кошти підлягають поверненню, як набуті без достатньої правової підстави.

Якщо ви скасували довідку, але допомога продовжує надходити — обов'язково зверніться до органу соцзахисту, в якому ви стояли на обліку як ВПО, повідомте їм про скасування довідки через Дію та самостійно поверніть надмірно виплачені кошти.

Неповідомлення органу соцзахисту про зміни в майновому стані, що призвело до виникнення переплати

Відповідно до п.9 Порядку надання допомоги на проживання ВПО особа зобов'язана протягом 14 календарних днів після виникнення змін, які впливають на визначення права на отримання допомоги, поінформувати про це орган соцзахисту / уповноважену особу виконавчого органу сільської, селищної, міської ради / ЦНАП.

Якщо в результаті верифікації з'ясується інформація, що людина втратила право на виплати (наприклад, придбала житло, мала дохід, який перевищує встановлену межу, тощо), це буде підставою для повернення надміру виплаченої допомоги.

Суд вважає, що відповідно до ст. 1212 Цивільного кодексу України та вже згаданого п. 9 Порядку, надміру виплачені кошти підлягають поверненню, оскільки виплата була здійснена без правових підстав.

Призначення допомоги на проживання особі, яка перемістилася з території, не внесених до Переліку бойових дій або тимчасової окупації

На практиці часто виникали такі ситуації, коли після початку повномасштабного вторгнення люди масово переміщалися в більш безпечні регіони, зверталися за новим місцем проживання за отриманням довідки ВПО і допомоги на проживання ВПО, отримували їх, а згодом отримували повідомлення про повернення виплат.

В більшості випадків, суди опираються на норму ст. 1215 Цивільного кодексу України, відповідно до якої безпідставно набута особою допомога не підлягає поверненню, якщо її виплата є результатом рахункової помилки з боку особи, яка проводила цю виплату та у разі відсутності недобросовісності з боку набувача.

Таким чином, повернення надмірно виплаченої суми щомісячної допомоги передбачає стягнення зазначеної суми у випадку, якщо така надмірна сплата відбулась з вини набувача, наприклад, через надання недостовірної інформації або взагалі ненадання відповідної інформації.

Та обставина, уповноважений орган влади не слідкував за змінами в статусі населених пунктів та не припинив виплату вчасно, не може ставитися у вину отримувачу допомоги, адже саме уповноважений орган діяв в цьому випадку безвідповідально та без належного контролю за статусом населених пунктів, з яким пов'язується виплата допомоги ВПО.

11.03.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/spryunnyatty-integraciyi-ukrayinciv-u-chehiyi-postiyno-polipshuyetsya-vsuperech-8845216>

Сприйняття інтеграції українців у Чехії постійно поліпшується, всупереч тому, що твердять політики, каже соціолог

Та багато українців інтегрувалися ще не повністю, не влилися в чеське суспільство і стають жертвами побоювань і упередженостей, застерігає Даніел Прокоп.

Ситуацію навколо українських біженців його компанія RAQ Research досліджує з весни 2022 року. І, каже соціолог, після хвилі ентузіазму перших місяців настав певний провал.

Але потім деякі показники почали поліпшуватися і поліпшуються й далі — такі, як сприйняття інтеграції на ринку праці, того, як біженці знають чеську, що чехи знають про українців тощо. «Це не так, як кажуть деякі політики, ніби більшість чехів вважає українських біженців за тягар», — звертає увагу Прокоп.

Дійсно, дехто сприймає біженців як конкурентів у боротьбі за платню, але цей погляд оформлений нечітко. Натомість, каже дослідник, «близько половини, навіть більше, ніж половина, сприймають інтеграцію (біженців) як відносно успішну — що з огляду на те, наскільки вдається інтеграція в Чехії іноземців загалом, цілком є успіхом».

За словами фахівця, чехи не бачать великих проблем із тими біженцями чи загалом іноземцями, яких вони знають. «Але часто ви не знаєте їх особисто. Наприклад, дуже мало зросло число людей, які знають когось із біженців із України особисто», — каже він.

Тож, на його думку, варто б дещо поліпшити інтеграцію біженців на ринку праці — «щоб більше людей у трудових колективах знало українців, бо вони мають вищу кваліфікацію, ніж та, за якою вони працюють».

«І коли ви цих людей не знаєте, то трохи більшу роль відіграють якісь побоювання, упередженості тощо. В цьому часто й полягає суть інтеграції — залучитися до повсякденного життя суспільства щонайбільше», — каже голова дослідницької компанії RAQ Research Даніел Прокоп.

11.03.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/chotyry-pyati-doroslyh-ukrayinskyh-bizhenciv-pracyuyut-ale-polovyna-bizhenciv-8845249>

Чотири п'яті дорослих українських біженців працюють. Але половина біженців бідує

Такі чергові результати довготривалого дослідження «Голос українців», що його здійснює Центр досліджень громадської думки (CVVM).

За цими даними, що стосуються 2024 року, половина домогосподарств українських біженців у Чехії жила нижче від рівня «бідності за доходами», а третині заробітку не вистачало на прожиття. І це при тому, що роботу мали 80 відсотків біженців у продуктивному віці — адже значна частина їх працює на посадах значно нижче від своєї професійної кваліфікації.

«Бідність за доходами» (příjmová chudoba), за визначенням Чеського статистичного управління, загрожує, коли людина отримує менш ніж 60 відсотків від медіанної «чистої» зарплати. 2024 року ця сума була визначена в 18 163 крони для окремої особи, 27 244 крони для двох дорослих чи 23 693 крони для матері або батька-одинаків із однією дитиною віком до 13 років.

За даними дослідження, минулого року доходи, нижчі від цього рівня в 60 відсотків від медіанної платні, мали 50 відсотків домогосподарств українських біженців. При цьому серед батьків-одинаків (на практиці матерів-одиначок) із однією дитиною таких було 55 відсотків, із двома дітьми — 71 відсоток. Серед одинаків такий рівень доходів мав 41 відсоток.

А доходи, нижчі за 50 відсотків від медіанних, мали 38 відсотків домогосподарств українських біженців.

При цьому повну зайнятість чи принаймні роботу понад 30 годин на тиждень мали в Чехії 66 відсотків опитаних біженців, іще 14 відсотків працювали менш ніж 30 годин на тиждень. Не працювали 16 відсотків, а 4 відсотки працювали дистанційно в Україні.

«Нинішні біженці мали в Україні значно більш професійні позиції. Тепер висококваліфіковані працівники часто переходять на інші, менш кваліфіковані професії», — мовиться в дослідженні. Вдома, в Україні, фахівцями були 45 відсотків нині працевлаштованих у Чехії — а тут на фахових посадах працює тільки 16 відсотків.

Наприклад, в Україні обслугою машин і устаткування працювали 6 відсотків нинішніх біженців, у Чехії їх став 31 відсоток. Допоміжною і некваліфікованою робочою силою було вдома 3 відсотки, нині на таких роботах працює 15 відсотків біженців. Лише мало кому вдається перейти з некваліфікованих на кваліфіковані робітничі посади.

Автори вказують і на те, що працевлаштованість залежить від знання мови. І воно поступово поліпшується. Майже дві третини біженців (64 відсотки) заявили, що здатні домовитися чеською в побутових ситуаціях — і не має роботи тільки 7 відсотків із них. А 11 відсотків не знають чеської чи здатні тільки на пару слів — і з них не має роботи більш ніж третина.

28 відсотків біженців відвідували курси чеської мови. Але для багатьох перешкодою в цьому був брак вільного часу через роботу чи й брак коштів.

Третина опитаних повідомила, що їм не вистачає заробітку на покриття витрат на прожиття; вистачає заробленого 62 відсоткам. Кількість біженців, які заробляють своєю працею, поступово зростає, натомість зменшується число тих, хто отримує гуманітарну допомогу, мовиться в дослідженні.

Та попри ці труднощі життя за кордоном, три чверті опитаних біженців замислюються про те, щоб залишитися в Чехії чи деінде за межами України, при цьому 40 відсотків твердо переконані в цьому. Планувала в 2024 році повернутися до України протягом наступних двох років одна п'ята біженців (21 відсоток).

Опитування Центру досліджень громадської думки Інституту соціології Академії наук Чехії відбулося в дві хвили — в червні-липні і в листопаді 2014 року. В першій із них (загалом восьмій у серії досліджень «Голос українців») узяв участь 1261 респондент, у другій (загалом дев'ятій) — 1048. Результати опитування репрезентативні для громади українських біженців у Чехії з тимчасовим захистом.

13.03.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/onlayn-reyestraciya-na-prodovzhennya-tymchasovogo-zahystu-shche-na-rik-8845414>

Онлайн-реєстрація на продовження тимчасового захисту ще на рік завершується 15 березня

Тимчасовий захист може продовжити кожен, у кого термін дії захисту закінчується 31 березня 2025 року. У разі, якщо реєстрація на продовження і бронювання терміну особистих відвідин відділення МВС Чехії не будуть завершені до 15 березня, тимчасовий захист закінчиться 31 березня 2025 року.

Після успішної реєстрації і бронювання дати відвідин відділення МВС для вклеювання нової візової наклейки термін дії тимчасового захисту автоматично продовжується до 30 вересня 2025 року. До цього терміну необхідно отримати фізичну наклейку в паспорт чи інший документ, щоб продовжити тимчасовий захист до 31 березня 2026 року.

Зміна заброньованого терміну явки можлива, але міністерство не радить цього робити: може статися, що нових вільних термінів до 30 вересня вже не буде.

При відвідинах відділення МВС також треба буде довести наявність житла (якщо не йдеться про проживання в наданому державою гуманітарному житлі). При цьому для кожного члена домогосподарства, включно з дітьми, треба подавати окремий примірник підтвердження.

Якщо ви ще не зареєструвалися, Міністерство внутрішніх справ Чехії закликає, перш ніж починати реєстрацію, ознайомитися з детальними інструкціями, як це зробити правильно.

Для реєстрації необхідно створити новий обліковий запис користувача на Інформаційному порталі для іноземців МВС. Облікові записи, створені раніше при попередньому продовженні, були видалені. Але облікові записи, створені вже цього року під час тестового періоду (від 29 січня до 11 лютого), залишаються чинними.

MBC радить створювати обліковий запис із адресою тієї електронної пошти, до якої прохач матиме постійний і необмежений доступ. Пароль має складатися принаймні з восьми знаків і містити хоча б одну малу літеру, одну велику літеру (літери латинські) і одну цифру.

Особи, старші від 15 років, реєструються на продовження самостійно, за дітей віком до 15 років прохання подає доросла людина — постійний представник дитини, який має підтвердити зв'язок із дитиною.

Для дітей віком від 5 до 15 років, які зобов'язані відвідувати останній дошкільний рік дитсадка і 9 класів чеської основної школи (základní škola), необхідно вказати цю школу чи садок або підтвердити, що школа не відвідується (хоча це й порушення закону, та воно ніяк не впливає на продовження тимчасового захисту).

При цьому цього року під час реєстрації необхідно перелічити також чоловіка чи дружину заявника і дітей віком до 18 років, які теж мають тимчасовий захист у Чехії. Ці дані потрібні для статистики — ці родичі повинні мати власну реєстрацію!

Візи толерантності, видані у зв'язку з війною Росії проти України, продовжені до 31 березня 2026 року автоматично, без необхідності подавати заяву про продовження. Але і в такому разі необхідно зарезервувати термін відвідин відділення MBC, щоб отримати нову візову наклейку.

Також новини щодо продовження тимчасового захисту публікуються на сторінці „Naši Ukrajinci“ в фейсбуці і на сайті Інформаційного порталу для іноземців MBC.

Спеціальний дозвіл на довгострокове перебування

Новий закон Lex Ukraїna 7, що регулює перебування в Чехії біженців зі статусом тимчасового захисту у зв'язку з війною Росії проти України, запровадив і нову можливість для біженців — спеціальний дозвіл на довгострокове перебування. Він має видаватися на п'ятирічний термін і, на відміну від звичайних дозволів на довгострокове перебування, автоматично давати доступ до чеського ринку праці і публічного медичного страхування.

Але до претендентів на цей статус висувається ціла низка умов, деякі з яких багатьом буде непросто виконати. Це, серед іншого, необхідність станом на 31 березня 2025 року принаймні два роки прожити в Чехії з тимчасовим захистом (ця умова не стосується осіб віком до 18 років), неперервно мати протягом цього часу належно оплачене медичне страхування і не мати боргів за ним, а також мати дійсні документи (закордонний паспорт), не бути судимим у Чехії (довідка про це не потрібна особам віком до 15 років), мати самостійно забезпечене житло, економічну незалежність і незалежність від отримання гуманітарної допомоги, а для дітей у віці шкільного обов'язку потрібне ще й відвідування чеської школи. Родина (чоловік із дружиною і неповнолітні діти) зобов'язана подаватися на спеціальний дозвіл тільки разом, причому всі члени родини мають відповідати згаданим умовам.

Відповідно до проєкту урядової постанови про умови реєстрації на отримання спеціального дозволу на довгострокове перебування для

українських біженців, який тим часом перебуває на розгляді і ще не ухвалений, економічна незалежність має означати річний дохід особи (до оподаткування) принаймні в 440 тисяч крон плюс ще по 110 тисяч крон на кожного подальшого члена родини, з яких належно сплачені податки (податкова декларація має бути подана до 2 травня 2025 року). Розглядатись має дохід за 2024 рік. А незалежність від гуманітарної допомоги має стосуватися періоду після 1 жовтня 2024 року — увага, ця дата змінилася: перша версія проєкту постанови пропонувала дату 1 липня, але були висловлені застереження, що після перших офіційних повідомлень про новий дозвіл у червні минулого року біженці не мали досить часу, щоб відійти від гуманітарної допомоги, аби виконати цю вимогу.

Проєкт передбачає, зокрема, що «виявити інтерес» до отримання спеціального дозволу можна буде онлайн на тому ж Інформаційному порталі для іноземців МВС, де реєструються й на продовження тимчасового захисту, в період від 1 до 30 квітня 2025 року — тобто після закінчення реєстрації на продовження тимчасового захисту, що претенденти на спецдозвіл повинні зробити.

Для тих, кому не надійде відмова через невідповідність умовам (вони зможуть далі жити в Чехії просто з тимчасовим захистом), онлайн-реєстрація на отримання спецдозволу має відбутися з 1 вересня до 31 грудня 2025 року — тобто після отримання в паспорт візової наклейки про тимчасовий захист.

Цей проєкт постанови в процесі розгляду може зазнати змін. Планується, що в остаточному вигляді він має набути чинності 31 березня 2025 року.

Актуалізована інформація про спеціальний дозвіл на довгострокове перебування теж буде публікуватися на сторінці „Naši Ukrajinci“ в фейсбуці і на сайті Інформаційного порталу для іноземців МВС.

13.03.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/uchyty-ukrayinskyh-ditey-ce-vyklyk-i-chehiya-z-pyt-uporalasya-vvazhaye-8845479>

Учити українських дітей — це виклик, і Чехія з ним упоралася, вважає методистка

Викликом є не лише інтеграція понад 50 тисяч українських дітей у чеських школах різних рівнів, а й їхня чеська мова. Але існують механізми, як із цим працювати, каже методистка в галузі освіти українських дітей і педагогічних працівників Вероніка Картакова.

У своїй роботі вона спирається на власний попередній досвід — раніше вона працювала викладачкою чеської мови для іноземців, пише інтернет-видання iDnes.cz. Але змінила фах завдяки тому, що свого часу опинилася на стажуванні в Україні, а саме в Івано-Франківську. «Умовою стажування було

викладати чеську мову в місці перебування. Завдяки цьому досвіді і бажанню поїхати до України я з'ясувала, що викладання чеської мене тішить. І так я змогла створити чуттєвий зв'язок із Україною. Тому в червні 2022 року, невдовзі після початку повномасштабного російського вторгнення в Україну, я почала працювати над методикою», — розповіла вона.

Першим був онлайн-курс чеської для асистенток педагога. Це був, по суті, курс чеської, що мав допомогти в першу чергу українкам, щоб вони орієнтувалися в шкільному середовищі, могли принаймні трохи домовитися і тим самим допомогти й дітям. Наступного року Картакова працювала над курсом «Діти з іншою рідною мовою в чеській школі», в якому пропонувала поради й механізми, як загалом працювати з дітьми з іншою, ніж чеська, рідною мовою.

Методистка вважає, що при навчанні іноземної мови це навчання має відбуватися саме цією мовою. Тому вона створила курс, придатний для всіх студентів, незалежно від національності.

Та й навчання дорослих і дітей відрізняється не так сильно. Але, каже фахівчиня, для дітей це навчання намагаються робити в ігровій формі. Важливо також постійно пропонувати дитині підтримку: «А то ми часто думаємо, що коли дитина нас розуміє і реагує на наші запитання, то справа вже виграна». Але дітей треба постійно активізувати і ставити перед ними мовні виклики, щоб вони були здатні розуміти і складнішу, академічну чеську мову, каже вона. А ще, на її думку, треба постійно перевіряти, як учень зрозумів матеріал, і пробачати помилки, які не заважають розумінню.

А в класах, при навчанні серед чеських дітей, доброю річчю є групова робота, яка чудово інтегрує дітей-іноземців. А ще можна таким дітям пропонувати наперед підготуватися до певної теми: «Підготуємо учня до того, що будемо вивчати певний матеріал, і він може до нього підготуватися вдома своєю рідною мовою». Адже, за словами Картакової, важливо, щоб дитина розвивала і свою рідну мову.

А для старших учнів вона пропонує проєкт Buddy, в якому українському підліткові виділяють чеського друга, який пропонує себе як доброволець. Вони можуть разом проводити час, і мова буде вивчатися природним чином під час якоїсь діяльності, яка цікава обом. Водночас так зникне й відчуття сорому за свою недосконалу мову. Адже, каже методистка, з досліджень відомо, що якщо ми хочемо вивчити якусь іноземну мову, ми мали б перебувати в середовищі цієї мови принаймні половину свого активного часу.

Що ж до успіхів Чехії в освіті українських дітей, то Вероніка Картакова каже: «Особисто я думаю, що ми з цим вправилися добре, ми всі з цією проблематикою, перед якою нас поставила війна в Україні, впоралися».

13.03.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/okremyy-zapys-do-shkil-dlya-ditey-iz-tymchasovym-zahystom-u-chehiyi-pytannya-ta-8845420>

Окремий запис до шкіл для дітей із тимчасовим захистом у Чехії: питання та виклики

Правки до закону Lex Ukrajina 7, серед іншого, повернули можливість окремого запису до шкіл для дітей із тимчасовим захистом. Раніше чеський уряд уже впроваджував такий механізм, проте згодом його скасував. Чому вирішили повернути окремий набір? Яка думка директорів шкіл? І як батькам з тимчасовим захистом зрозуміти, коли саме записувати дитину до першого класу в Чехії?

Окремий запис означає, що директори шкіл можуть приймати українських першокласників пізніше, ніж чеських дітей та інших іноземців, зокрема українців із іншим статусом перебування.

Омбудсман Чехії Станіслав Кржечек назвав окремий запис кроком назад в інтеграції українських дітей до чеської освітньої системи.

«Спеціальний набір уже виконав своє початкове призначення, і в нинішній ситуації немає жодних вагомих підстав для його повторного запровадження. Навпаки, виокремлення українських дітей може призвести до загрози їхньому доступу до якісної освіти та створення сегрегованих класів».

Водночас рішення про впровадження окремого запису залишають на розсуд самих навчальних закладів.

Різні підходи шкіл до запису

Думки директорів шкіл щодо окремого запису розділилися. За словами директора основної школи імені Богуміла Грабала у Празі-8 Матєя Рашовського, наразі лише 16 директорів у цьому міському районі скористалися новозаведенням. Водночас сам директор не бачить потреби впроваджувати окремий запис.

«Зараз ми попередньо підраховуємо місткість. Оскільки засновник школи завжди надсилає мені в лютому список дітей, які територіально належать до нашої школи, попередньо ми маємо місця як для іноземців, так і для чеських дітей. Якби наша місткість уже була майже заповнена і було б багато чеських дітей із нашого району, тоді це мало б сенс, адже я міг би віддати перевагу саме чеським дітям, щоб вони могли навчатися в нашій школі».

Директор факультетської основної школи Mezi školami у Празі-5 Петр Кубічка розповів Radio Prague International, що проблема полягає не в запису, а в нерівномірному розподілі дітей із іншою рідною мовою.

«Я радше бачу проблему в нерівномірному розподілі. Наприклад, коли до мене записуються діти — і зараз я не говорю про дітей, які мають статус біженця, а загалом про дітей з іншою рідною мовою, — то через територіальну

належність вони записуються до нашої школи. Якщо у мене є місце, я зобов'язаний їх прийняти. Якщо таких дітей буде багато, то може скластися ситуація (і останніми роками так і стається), коли у класах може бути половина дітей з іншою рідною мовою. Це, звісно, велика проблема для навчального процесу, особливо для маленьких дітей».

Реакція на новозаведення

Окрім омбудсмена Станіслава Кржечека, цей крок критикувала й урядова уповноважена з прав людини Клара Шимачкова-Лауренчикова, яка також обіймає посаду національної координаторки в справах адаптації й інтеграції біженців із України.

Директор Петр Кубічка теж висловився проти окремого ставлення до дітей-біженців.

«Ідеться про те, чому взагалі потрібно розділяти дітей, які мають тимчасовий захист, якщо поруч буде дитина, яка теж з України, але має інший статус перебування і проходить звичайний вступний процес. Мені це здається неправильним, так само, як і ситуація, коли дитина приїжджає з інших куточків світу, адже у нас загалом багато дітей з іншою рідною мовою. Чому одні діти мають один підхід, а інші — інший?»

Коли ж записувати дітей до школи?

Деякі батьки розгублені, коли саме відбудуватиметься запис до школи і як про це дізнатися. Анастасія Агаркова, яка працює на інформаційній лінії Міністерства освіти Чехії, підтвердила, що батьки звертаються з такими питаннями. Зокрема, є побоювання щодо того, чи буде окремий запис запроваджено у всіх школах, каже вона.

«Ми завжди відповідаємо, що це залежить від конкретної школи. Якщо ви знаєте, до якої школи належите територіально, то можете перевірити її офіційний сайт. Там зазвичай публікують інформацію про окремий запис для біженців із тимчасовим захистом. Якщо на сайті такої інформації немає, варто звернутися до школи напямую».

13.03.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/okremi-klasy-dlya-ditey-ukrayinciv-zaboroneni-zakonem-ale-y-dali-isnyut-i-cili-8845458>

Окремі класи для дітей українців заборонені законом. Але й далі існують і цілі такі школи

Одна з них — у Пардубицях. Місто хотіло б від вересня перевести її учнів, дітей-біженців із України, до звичайних шкіл.

Такі цілі окремі школи для біженців існують, наприклад, у Коліні чи Млада-Болеславі. Навчання в них відбувається чеською мовою і за чеськими програмами. Але жодного чеха в них не вчиться: всі їхні учні — українці.

Місце у звичайних школах цих міст для них не вистачає, нагадує інтернет-видання Seznam Zprávy.

Хоча чеські закони забороняють створювати виключно українські колективи і проти такої практики виступають і фахівці, ці школи отримали виняток — бо інакше діти взагалі не потрапили б до шкіл. Але до перших класів тут більше не набирають — наймолодші учні вже знаходять місце у звичайних школах.

«Від початку цього навчального року (2024—2025 — ред.) була скасована можливість створювати нові класи і дитячі відділення, створені тільки з українських дітей. Наявні «українські» класи можуть продовжувати роботу в разі, якщо цих дітей із об'єктивних причин неможливо розподілити по звичайних класах», — пояснила речниця Міністерства освіти Вероніка Луцька-Лоосова.

Спеціальна школа в Пардубицях, у районі Полабіни, займає будівлю, яка ще кілька років тому була призначена на знесення. Але з вересня 2023 року тут після швидкого ремонту знайшли притулок українські учні, що не вмістилися в переповнені основні школи міста. Особливість цієї школи в тому, що навчання в ній забезпечує не публічна, а приватна школа — основна школа Klas.

Як пише видання, коридори й класи в школі в Полабінах прикрашені образками, і відчувається позитивна енергія її педагогічного колективу. Але видно, що умови тут на рівні тимчасових: наприклад, щоб пройти в одну класну кімнату, треба пройти крізь іншу, а в час обіду це місце перетворюється на їдальню.

Школа має свій власний педагогічний колектив. У ньому працюють і чеські вчителі, і прибулі з України.

«Найбільшим кабінетом у школі» з посмішкою пишається фактична менеджерка школи, яка представляється своїм іменем у соцмережах Melanka UA. Вона і вчителює, і відповідає за технічні питання, а ще й за обіди. В її кімнатку ледь вміщаються стіл і два стільці, і це кабінет на двох людей. Якби його двері відчинялися досередини, туди взагалі було б неможливо зайти.

За первісними планами, тимчасова школа в пардубицьких Полабінах мала пропрацювати три роки. Але місто хотіло б знайти місце в звичайних школах для якнайбільшої кількості її учнів уже в наступному навчальному році, щоб інтеграція українських дітей відбувалася щонайкраще.

«То правда, що ми боремося з питанням місткості. Але якщо ми хочемо забезпечити реальну інтеграцію, то іншого способу немає», — переконаний заступник приматора (мера) Пардубиць Якуб Рихтецький.

Основні школи в Чехії відвідує загалом 51 тисяча українських учнів, із них майже 40 тисяч із тимчасовим захистом. Але цей тиск розподілений по Чехії нерівномірно. За даними Міністерства освіти за вересень минулого року, стовідсотково «українські» класи існують у Празі і в окресах Колін, Млада-Болеслав, Пльзень-місто, Хеб, Пардубиці і Брно-заміський.

Найбільша нестача місць в окресі Колін — там до суто «українських» класів ходить 24 відсотки від усіх українських дітей. В окресах Млада-Болеслав таких 18 відсотків, Пардубиці — 10 відсотків.

Тим часом державних дотацій на будівництво нових шкіл у чеському бюджеті бракує.

12.03.2025

Європейська Правда

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/03/12/7207034/>

Норвегія надає 16 млн євро на енергоефективні проєкти відбудови в Україні

Про це "Європейській правді" повідомила пресслужба Північного зеленого банку NEFCO, через який надають кошти.

Норвегія виділила 180 млн крон (приблизно 16 млн євро) на проєкти відбудови, поєднані з підвищенням енергоефективності, впровадженням "зелених" технологій та модернізацію систем водовідведення. Фінансування є частиною норвезької програми Nansen для підтримки України і спрямоване на відбудову української інфраструктури з використанням сучасних енергоефективних технологій.

Частину фінансування вже використали на технічну допомогу для проєктів з будівництва термінового житла для внутрішньо переміщених осіб та проєктування будівель навчальних закладів з майже нульовим енергоспоживанням.

"Підтримка Норвегією відбудови через таких партнерів, як NEFCO, спрямована на те, щоб допомогти Україні захистити своїх людей, забезпечити важливі послуги критичної інфраструктури та підтримати країну, щоб вона стала більш енергетично стійкою та незалежною", – зазначив міністр міжнародного розвитку Норвегії Осмунд Аукруст.

У рамках перших енергоефективних проєктів, профінансованих цими коштами, відремонтують дитячі садки, ліцей та заклади охорони здоров'я у кількох регіонах, зокрема у таких містах як Козятин, Красилів та Овруч.

Ймовірну економію теплоспоживання оцінюють у 52–70%, а економія електроенергії може сягнути 45-60% порівняно з показниками до впровадження проєктів. Крім того, реконструкція подовжить термін експлуатації будівель і підвищить загальну стійкість муніципальної інфраструктури.

В Овручі запланували капітальний ремонт ліцею №3 і двох корпусів Овруцької міської лікарні, частково пошкоджених під час війни. У Козятині планують ремонт та енергоефективну модернізацію дитсадків №1 та №4, у Красиліві на Хмельниччині – державного центру первинної медико-санітарної допомоги.

NEFCO, Північний зелений банк, – міжнародна фінансова організація, що належить п'яти скандинавським країнам та працює в Україні вже 20 років, а зараз активно залучена до проєктів відбудови критичної інфраструктури і закриття житлових потреб вимушених переселенців. В рамках Програми зеленого відновлення України NEFCO мобілізував понад 330 мільйонів євро від ЄС, Данії, Фінляндії, Норвегії та Швеції.

12.03.2025

24 канал

https://24tv.ua/economy/viplati-dlya-ukrayintsiv-avstriyi-prodovzhit-yih-uryad-24_n2773741

В Австрії узгодили важливе рішення: чи продовжать виплати українським біженцям

Національна рада Австрії повідомила, що продовжить соціальні виплати для українських біженців. Також ці люди можуть розраховувати на медичне страхування.

Виплати для українців в Австрії

Рішення пов'язане з тривалою війною в Україні, яка змушує багатьох українців залишатися в Європі, пише 24 Канал з посиланням на урядовий сайт країни.

Зокрема родини з дітьми зможуть отримувати допомогу та виплати по догляду за дитиною до 31 жовтня 2025 року. Так влада Австрії розглядала можливість продовжити виплати до березня 2026 року, але прийняла рішення скоротити термін.

До того ж Відень збільшив поріг додаткового заробітку для тих, хто отримує допомогу від держави – з 8 100 до 8 600 євро на рік. Так українці зможуть працювати, але водночас не втратять грошову допомогу.

Також було продовжено медичне страхування для українських біженців. Однак лише до 31 травня 2025 року.

12.03.2025

24 канал

https://24tv.ua/economy/skilki-platyat-ukrayintsyam-invalidnistyu-nimechhini-24_n2773799

Які виплати та пільги отримують українці з інвалідністю в Німеччині

Особи з інвалідністю можуть претендувати на соціальну допомогу та підтримку за межами України, зокрема в країнах ЄС. Однією з країн, яка прийняла найбільше українців із початку війни та виплачує їм допомогу, стала Німеччина.

Як підтвердити інвалідність у Німеччині

Не кожна людина з інвалідністю, яка прибула з України, автоматично отримає фінансову підтримку в Німеччині, передає 24 Канал з посиланням на Enable Me. Система визнання інвалідності в різних країнах суттєво відрізняється.

Наприклад, в Україні іноді встановлюють другу або третю групу інвалідності після складних операцій чи лікування онкозахворювань, і це дає людям право на соцвиплати.

Проте в Німеччині підхід жорсткіший: для отримання статусу Behinderung (інвалідність) необхідно мати сталі фізичні або психічні порушення, які суттєво обмежують повсякденне життя.

Щоб підтвердити інвалідність у Німеччині, українцю потрібно звернутися до місцевого адміністративного органу – Landratsamt, подати необхідний пакет документів і, за потреби, пройти медичне обстеження.

Важливо! Якщо після цього особі буде присвоєно ступінь інвалідності (GdV), вона зможе подати заявку на соціальну допомогу. Однак слід пам'ятати: отримання виплат не гарантоване автоматично.

Як нараховується пенсія по інвалідності

Пенсія по інвалідності в Німеччині, як для українців, так і для громадян інших країн, включно з німцями, не нараховується виключно на підставі статусу інвалідності. Ключовим фактором є рівень працездатності, який класифікується так:

Повна втрата працездатності – особа не здатна працювати понад три годин на день.

Часткова втрата працездатності – людина може виконувати роботу від трьох до шести годин щодня.

Зауважте! У Німеччині досить поширені випадки, коли навіть люди з інвалідністю, наприклад ті, хто пересувається на візку, продовжують працювати – у довідкових службах, офісах тощо.

Якщо ж таки людину визнають частково або повністю непрацездатною, вона може розраховувати на фінансову допомогу, базову підтримку як безробітна особа та, за певних умов, компенсацію за орендоване житло.

Які розміри виплат

Згідно з українським законодавством, розмір пенсії для осіб з інвалідністю не може бути нижчим за прожитковий мінімум, який з 1 березня 2025 року становить 2 361 гривню.

Саме таку суму отримує людина з інвалідністю з дитинства, яка не має трудового стажу. У такому випадку вона отримує соціальну пенсію по інвалідності — на рівні все тих же 2 361 гривні, що еквівалентно приблизно 52 євро на місяць.

У Німеччині розміри виплат значно вищі. Після останнього підвищення у 2023 році, люди з інвалідністю отримують наступні суми:

- 502 євро – для одиноких дорослих;
- 451 євро – для дорослих, які живуть у складі сім'ї;

- 402 євро – для осіб, що перебувають у спеціалізованих закладах догляду, а також для дітей з інвалідністю, які проживають із батьками.

11.03.2025

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3969254-u-miznarodnomu-reestri-zbitkiv-vidkriut-novu-kategoriu-dla-vnutrisnih-pereselenciv.html>

У Міжнародному реєстрі збитків відкриють нову категорію - для внутрішніх переселенців

Внутрішньо переміщені особи зможуть подавати заяву про відшкодування за вимушене переміщення до Міжнародного реєстру збитків.

Про це повідомила у Телеграмі голова Комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування Олена Шуляк, передає Укрінформ.

«Міжнародний реєстр збитків розширюється. Скоро внутрішньо переміщені особи зможуть подавати заяви про нематеріальні збитки через вимушене переселення. Це стане можливо завдяки відкриттю нової категорії А.1.1, яка дозволить українцям фіксувати завдану їм шкоду», - йдеться в повідомленні.

У майбутньому планується відкрити подачу заяв і для тих, хто змушений був покинути країну.

Подавати заяви можна буде через портал «Дія».

За інформацією Шуляк, наразі до реєстру вже подано понад 15 тис. заяв за двома категоріями: компенсація за пошкоджене або знищене житло та за втрати через загибель близької людини.

Загалом у реєстрі буде 45 категорій заяв від фізичних осіб, держави та юридичних осіб.

У подальшому буде створено компенсаційну комісію, яка визначатиме порядок виплат, та компенсаційний фонд.

Шуляк нагадала, що Міжнародний реєстр збитків фіксує втрати українців, яких вони зазнали внаслідок воєнних дій.

«Якщо не зафіксувати збитки зараз, у майбутньому доказів може не залишитися. Саме тому важливо подавати заявки якомога швидше, навіть якщо компенсаційний механізм ще в процесі формування», - додала депутат.

14.03.2025

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3970586-akso-subsidia-na-orendu-zitla-dla-vpo-ne-spracue-kosti-spramuemo-na-insi-programi-zolnovic.html>

Якщо субсидія на оренду житла для ВПО не спрацює, кошти спрямуємо на інші програми - Жолнович

Експериментальний інструмент для ВПО «субсидія на оренду житла» новий, і говорити про його результати поки зарано; у випадку неефективності кошти, виділені на програму, будуть розподілені на інші напрямки.

Про це під час години запитань до уряду у Верховній Раді повідомила міністр соціальної політики України Оксана Жолнович, передає кореспондент Укрінформу.

«Ми запровадили нову програму («субсидія на оренду житла» - ред.), яка працює лише місяць. Ми тестуємо її. За місяць неможливо зробити остаточний висновок, повністю вона працює чи не повністю. Якщо вона не буде працювати, ми передамо ці кошти на більш ефективні програми, як минулого року зробили, передавши 15 млрд грн на закупівлю житла для ВПО», - сказала міністр.

Вона підкреслила, що одне із завдань цієї програми - напрацювати механізм виведення ринку оренди житла з тіні. І таким чином збільшити надходження податків до бюджету, ресурси якого, в тому числі, спрямовуються на соціальний захист українців.

«Нам треба напрацьовувати ці механізми, щоби кожна людина в нашій країні працювала чесно, сплачувала податки чесно, наповнювала бюджет чесно. А ми як держава розуміли, що маємо можливість ці кошти розподіляти і посилювати відповідні соціальні гарантії», - зауважила Жолнович.

За її словами, з моменту старту програми вже були виявлені певні недосконалості в її роботі, рішення для усунення яких уже подані на розгляд Кабінету міністрів. Наступного місяця планується продовжити вносити зміни до програми, щоб зробити її ще більш зручною та зрозумілою для користувачів.

«Це експеримент, який передбачає, що вона (програма - ред.) гнучко впроваджується, гнучко змінюється», - підсумувала Жолнович.

10.03.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/deportatsiya-nimechchini-ki-porushennya-ukrayintsiv-1741623619.html>

Депортація з Німеччини. За які порушення українців можуть вигнати з країни

Німеччина під час війни прихистила майже 1,1 мільйона українців. Біженці зобов'язані дотримуватись місцевих правил та законів, інакше покаранням за їх порушення може стати депортація з країни.

РБК-Україна розповідає про те, за що можуть українців вигнати з Німеччини.

За які порушення можуть депортувати з Німеччини

Для легального перебування у Німеччині українцям, які шукають притулку, потрібен дозвіл на проживання. Якщо людині відмовили у його наданні, то вона зобов'язана залишити країну у визначений період, він може тривати до 6 місяців. Біженці можуть оскаржити відмову у наданні прихистку і подати апеляцію. До кінця розгляду справи українець має право перебувати у країні.

До основних причин депортації входять:

- порушення правил перетину кордону, правил митного контролю чи порядку перебування у Шенгенській зоні;
- підробка документів;
- внесення особи у список AZR (національний реєстр небажаних до в'їзду осіб);
- судимість за злочини у ЄС, що карається позбавленням волі на термін від 1 року;
- якщо іноземець становить загрозу та небезпеку громадському порядку чи внутрішній безпеці ЄС;
- якщо іноземець причетний до незаконної імміграції інших людей в Німеччину.

Людину, яка отримала припис про депортацію, вносять у реєстр AZR та Шенгенської інформаційної системи. Важливо врахувати, що депортація з Німеччини означає автоматичну заборону на в'їзд у всі країни Шенгенської угоди.

Як відбувається депортація

В Німеччині за депортацію відповідає Ausländerbehörde (Відомство у справах іноземців, підпорядковане урядам федеральних земель) та Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, BAMF (Федеральна служба з питань міграції та біженців).

Якщо людина не виїжджає з Німеччини добровільно, то ці відомства можуть звертатись до федеральної поліції охорони кордонів. Державна влада також може видати депортаційний арешт на термін до 18 місяців.

Під час випровадження людини з країни, у неї беруть відбитки пальців, у певних випадках навіть можуть помістити у спецприймальник, якщо є відповідне рішення судді.

Важливо, що людина, яка підлягає депортації має повернутись у країну свого походження, а не просто виїхати в інші країни. Також у низці випадків депортацію можуть відкласти. А саме, якщо:

- у людини є серйозні проблеми зі здоров'ям, які підтверджені довідками;
- якщо у рідній країні мігранта йде війна чи розв'язані збройні конфлікти;
- нема документів для засвідчення особи;
- якщо країна походження мігранта відмовляється його прийняти.

Якщо іноземець не погоджується з рішенням про депортацію, то може звернутися до адвоката і добитися скасування постанови.

Як уникнути депортації

Українцям, які вже отримали тимчасовий захист у Німеччині, або перебувають легально там на основі інших документів, варто дотримуватись певних правил. А саме:

- стежити за терміном дії документів;
- дотримуватись міграційних законів;
- виконувати норми програми, за якої прибули у країну (у випадку з біженцями);
- звертатись за юридичною допомогою, якщо виникають проблеми.

10.03.2025

РБК-Україна

[https://www.rbc.ua/rus/news/odna-krayin-es-planue-posiliti-obmezheniya-1741597398.html](https://www.rbc.ua/rus/news/odna-krayin-es-planue-posiliti-obmezheniya-na-viplati-cherez-potik-bizhentsiv-z-ukraini)

Одна з країн ЄС планує посилити обмеження на виплати через потік біженців з України

В Австрії стурбовані тим, що у країну в'їжджають великі родини із Закарпаття, хоча цей регіон не є зоною бойових дій. Уряд вважає, що можливі випадки шахрайства з соціальною допомогою.

Про це пише РБК-Україна із посиланням на Kosmo.

Яка ситуація із напливом біженців із Закарпаття

Зазначається, що люди, які шукають прихистку із Закарпаття, не розмовляють ні українською, ні російською, і взагалі часто є неписьменними. Антон Хольцер, координатор з питань надання притулку в Зальцбурзі та колишній командир рятувальників Червоного Хреста, висловив занепокоєння щодо можливих випадків шахрайства з соціальною допомогою.

Наплив шукачів притулку створює організаційні проблеми, особливо для шкіл, дитячих садків і громад у Зальцбурзі. Близько 90% заяв про надання притулку в регіоні зараз надходять від цих груп людей.

Фінансовий вплив може бути значним по всій Австрії, оскільки державна допомога на дитину коливається від 180 до 250 євро залежно від віку та додаткової допомоги по догляду за дитиною.

На відміну від інших шукачів притулку, українці отримують не лише базову допомогу, а й комплексну державну підтримку, починаючи від житлових субсидій і закінчуючи сімейними виплатами. Зараз в Австрії перебуває близько 90 тисяч біженців з України.

Як боротимуться із "біженським туризмом"

Хольцер також заявив про випадки так званого біженського туризму. Сім'ї, які раніше отримували соціальну допомогу в таких країнах, як Франція чи Іспанія, переїжджають до Австрії, мабуть, через більш привабливу фінансову підтримку.

Новий міністр у справах сім'ї Клаудія Плаколм анонсує створення оперативної групи для запобігання зловживанням "сімейними благами".

Крім того, доступ до сімейної допомоги та допомоги по догляду за дитиною в майбутньому буде подовжено лише на 6 місяців замість одного року, як було раніше.

Після 31 жовтня спеціальний підрозділ розробить суворіші критерії, щоб зменшити привабливість для шукачів притулку, які зацікавлені саме у виплатах.

11.03.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/sili-oboroni-atakuvali-strategichni-ob-ekti-1741696059.html>

Приоритет - ВПО. Переселенцям видали понад 5 тисяч сертифікатів "єВідновлення"

Українським переселенцям вже видали понад 5 тисяч житлових сертифікатів "єВідновлення", які вони вже почали обмінювати на нове житло. Загальна сума угод купівлі-продажу, укладених з грудня 2024 року в обмін на житлові сертифікати "єВідновлення", вже перевищила 6,5 млрд гривень.

Про це повідомляє РБК-Україна з посиланням на коментар голови комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування, очільниці партії "Слуга народу" Олени Шуляк.

За її словами, завдяки закону 4114-IX, ухваленому у грудні 2024 року, який дає внутрішньо-переміщеним особам пріоритетне право на отримання компенсації "єВідновлення", вже понад 5000 тисяч родин переселенців

отримали житлові сертифікати і активно почали обмінювати їх на нове житло замість знищеного.

"На сьогодні "єВідновлення" - єдина масштабна програма державної підтримки, яка ефективно вирішує житлові проблеми переселенців, що втратили житло. З моменту, коли почав діяти відповідний закон про їхнє пріоритетне право на компенсацію "єВідновлення", вже видали понад 5 тисяч житлових сертифікатів на загальну суму у більше ніж 6,5 млрд гривень", - зазначила Шуляк.

Вона додала, що переселенці активно використовують отримані сертифікати - загальна сума укладених угод купівлі-продажу житла вже перевищила 1 млрд гривень. Купують переважно житло на вторинному ринку, повідомила Шуляк, і йдеться здебільшого про квартири, хоча є можливість купувати і приватні будинки. У топі областей, де переселенці купують житло за програмою "єВідновлення" - Київська, Харківська і Чернігівська області.

"Завдяки нашим колегам з ТСК з питань захисту прав ВПО українські переселенці отримали можливість знайти постійну, а не тимчасову домівку. Ми активно підтримуємо ініціативи, розроблені задля підтримки наших ВПО, оскільки розуміємо, що саме переселенці потребують першочергової допомоги від держави", - зауважила Олена Шуляк.

Водночас, вона наголосила, що виділення коштів на "єВідновлення" для потреб ВПО не означає вирішення їх житлових проблем завдяки програмі. Річ у тім, що надзвичайно високий відсоток українських переселенців складають люди, чії зруйновані домівки знаходяться на тимчасово-окупованих територіях. Але скористатися програмою вони не можуть, оскільки Уряд і досі не розширив програму на цю категорію громадян.

"Виділення коштів - це прекрасно. Але переселенці зі сходу України, з Херсонщини, Миколаївщини і Запорізької області, тобто з територій, які наразі знаходяться у тимчасовій окупації, ними скористатися не можуть, оскільки єВідновлення на них не розповсюджується. Тобто, з одного боку, кошти на програму для ВПО є, з іншого - вони для них недоступні. виправити це може тільки Уряд, оскільки окреме, законодавство для цього не потрібне - така можливість передбачена ухваленим ще у 2023 році законом №2923-ІХ", - резюмувала парламентарка.

Про це повідомила Голова Комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування, очільниця партії "Слуга Народу" Олена Шуляк.

12.03.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/zhorstkishi-umovi-polshchi-zminyuyut-pravila-1741790764.html>

Жорсткіші умови. У Польщі змінюють правила для українських біженців

Українці, які подаватимуть заявки на отримання тимчасового захисту у Польщі, надалі проходитимуть співбесіду в Управлінні у справах іноземців і повинні будуть надати пояснення причин звернення. Усі справи розглядатимуть індивідуально.

Про це пише РБК-Україна із посиланням на польське Управління у справах іноземців.

Чому запроваджують зміни

Польща надає притулок громадянам України, які тікають від війни, на підставі Закону від 12 березня 2022 року. Кількість заявок від українців для отримання статусу тимчасового захисту суттєво зросло з середини 2023 року, зокрема й від чоловіків, тому й час розгляду справ затягується до 15 місяців.

"Значна частина заявників - чоловіки, які бояться самої війни та мобілізації в Україні. Слід підкреслити, що страх перед мобілізацією та виконанням інших громадянських обов'язків не є передумовою для виправдання надання статусу біженця чи додаткового захисту", - заявили в Управлінні.

В Управлінні також говорять про тривожну активність "деяких довірених осіб", які переконують українців, що отримання тимчасового захисту є найкращим способом легалізувати своє перебування в Польщі. Чинovníки стверджують, що це можна розцінювати як зловживання системою міжнародного захисту. І в разі негативного рішення може призвести навіть до зобов'язання повернутися до країни походження.

Крім того, більшість заявників про тимчасовий захист посилаються на ті обставини, для яких уже передбачено рішення, що гарантують їм захист і допомогу. Тому такі заяви не є обґрунтованими для надання захисту.

Що треба знати про співбесіди

Клопотання про надання міжнародного захисту розглядаються в індивідуальному порядку на підставі поточної інформації про безпеку в Україні та окремих її регіонах, дії органів влади України щодо протидії наслідкам війни для мирного населення, можливості реалізації громадянських прав тощо.

В Управлінні наголосили, що частина регіонів України добре захищена від наслідків війни, державні служби працюють, послуги та торгівля добре розвинені, транспорт функціонує, є свобода на пересування і вибір місця проживання в межах країни.

"Усі іноземці, які звертаються за міжнародним захистом, пройдуть співбесіду в Управлінні у справах іноземців, під час якої вони повинні будуть надати детальне пояснення причин звернення", - кажуть в Управлінні.

Також у відомстві підкреслили, що кожна процедура надання міжнародного захисту проводиться так, щоб перевірити, чи має заявник виправдані побоювання щодо повернення до країни походження через загрозу переслідування там, та чи ризикує він зазнати серйозної шкоди у своїй країні.

13.03.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/kupivlyu-zhitla-harkivskiy-oblasti-programoyu-1741878965.html>

На купівлю житла у Харківській області за програмою "єВідновлення" витратили стільки ж, як і в Києві: подробиці

Українці, які отримали змогу купити нове житло замість знищеного за допомогою житлового сертифіката "єВідновлення", не поспішають укладати угоди купівлі-продажу житла у столиці. Натомість громадяни охоче повертаються у прифронтові громади, купуючи житло на Харківщині, Миколаївщині, Дніпропетровщині.

Про це заявила голова комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування, очільниця партії "Слуга народу" Олена Шуляк, повідомляє РБК-Україна з посиланням на інтерв'ю телеканалу "Рада".

За її словами, станом на початок березня за допомогою сертифікатів "єВідновлення" українці купили лише 800 нових квартир замість знищених. Натомість у Київській області вдвічі більше – 1,6 тисячі укладених угод купівлі-продажу.

"На житло у місті Київ було витрачено більше ніж 2 млрд гривень, натомість сума укладених угод купівлі-продажу у області – майже 4 млрд гривень. Про що це говорить? Відповідь очевидна – столиця з її рівнем життя і відповідно цінами підходить далеко не всім переселенцям, які через війну були змушені полишати свої домівки на сході України", - зауважила Шуляк.

Водночас вона додала, що дуже активно громадяни купують житло у областях, які знаходяться на прифронтових територіях. Замість знищеного житла вони купують нове, зокрема, у Харківській, Миколаївській, Дніпропетровській областях. Так, на Харківщині використано майже 1,5 тис. житлових сертифікатів "єВідновлення", на Миколаївщині – 538, Дніпропетровщині – 411.

"Це дуже показові цифри. Зокрема, візьмемо Харківщину, де загальна сума укладених угод перевищила 2 млрд гривень, попри те, що місто щодня під ворожими обстрілами. Вони красномовно свідчать, що наші громадяни не прагнуть залишатися в статусі ВПО, не хочуть бути переселенцями. З одного

боку, це пояснюється прив'язаністю до своєї землі, до своєї домівки. З іншого боку, про недостатній рівень інтеграції у приймаючих громадах", - констатувала Шуляк.

Нардепка також додала, що у нинішньому році не планується якихось кардинальних змін у дії компенсаційного механізму "єВідновлення" – виплати продовжуватимуться за діючим алгоритмом. Водночас, наголосила Шуляк, очікується рішення Кабміну про розширення програми "єВідновлення" для тих українців, чиє зруйноване житло знаходиться на тимчасово окупованих територіях.

"Компенсацію потрібно продовжувати виплачувати, оскільки зараз це запорука того, що в Україну будуть повертатися ті її громадяни, які були змушені тікати від війни за кордон. Нагадаю, йдеться про щонайменше 7 млн громадян і наша задача – знайти можливість їх повернути. Головні три бажання українців на сьогодні – перемога, робота і власне житло. Тому програма "єВідновлення" надзвичайно важлива", - підкреслила Шуляк.

Вона також зазначила, що загальна сума коштів, які українцям погодили у якості компенсації "єВідновлення" вже перетнула відмітку у 20 млрд гривень. Більше того, нещодавно розпочався етап програми, за яким кошти на нове житло почати отримувати безпосередньо переселенці. Так, вже видано понад 5 тисяч житлових сертифікатів "єВідновлення", які ВПО вже почали обмінювати на нове житло. Загальна сума угод купівлі-продажу, укладених з грудня 2024 року в обмін на житлові сертифікати "єВідновлення", вже перевищила 6,5 млрд гривень.

14.03.2025

ТРИБУН

<https://tribun.com.ua/uk/118793-na-volini-perevirili-budivnitstvo-zhitla-dlja-vpo-budinok-majzhe-gotovij-foto>

На Волині перевірили будівництво житла для ВПО: будинок майже готовий

Ковель з моніторинговим візитом відвідав технічний радник Північної екологічної фінансової корпорації Дмитро Іваненко.

Під час інспекції будівництва багатоквартирного житлового будинку для внутрішньо переміщених осіб на вулиці Володимира Кияна, 49А, він відзначив високі темпи робіт та злагоджену співпрацю всіх учасників проекту.

Як повідомив ковельський міський голова Ігор Чайка, будівництво триває за графіком, фінансування здійснюється вчасно та в повному обсязі. Наразі об'єкт виходить на фінальну стадію, і найближчим часом його планують здати в експлуатацію.

70 квартир у новобудові – це не просто житло, а повністю облаштовані приміщення з індивідуальним опаленням, сантехнікою, меблями, побутовою технікою та необхідним кухонним приладдям.

Регіональні

10.03.2025

Патріот Донбасу

<https://donpatriot.news/na-hmelnichchyni-slovenski-blagodijnyku-finansuyut-budivnyctvo-zhytla-dlya-vpo>

На Хмельниччині словенські благодійники фінансують будівництво житла для ВПО

Делегація Посольства Республіки Словенія в Україні відвідала Хмельниччину для обговорення питань допомоги внутрішньо переміщеним особам та дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій.

Про це повідомляє Хмельницька ОВА.

Словенія фінансує будівництво житла для прийомних родин, які втратили домівки через війну. У межах ініціативи Фундації Олени Зеленської «Адреса дитинства» в Меджибізькій громаді вже зводять будинок вартістю 400 тисяч євро. Також тривають переговори щодо нових проєктів, спрямованих на створення житла для ВПО.

Окремо зупинилися на питаннях реабілітації дітей. Торік 50 дітей з Хмельниччини пройшли оздоровлення у Словенії, і ця програма матиме продовження.

Обговорили й реконструкцію гуртожитку для переселенців, роботи над яким плануються розпочати у 2026 році.

«Словенія – наш надійний союзник, який не лише висловлює підтримку, а й активно допомагає у відбудові України. Ми вдячні за вже реалізовані ініціативи та сподіваємося на подальшу співпрацю в соціальній та економічній сферах», – зазначив Сергій Тюрін.

10.03.2025

Патріот Донбасу

<https://donpatriot.news/vpo-z-hersonshhyny-mozhut-zvernutysya-do-stolychnogo-gumanitarnogo-habu>

ВПО з Херсонщини можуть звернутися до столичного гуманітарного хабу

Херсонський гуманітарний офіс у Києві продовжує підтримувати вимушених переселенців, які через війну залишили свої домівки. За останній тиждень сотні людей отримали продукти, одяг, медичну допомогу та консультації спеціалістів.

Про це інформує Патріот Донбасу із посиланням на Херсонську ОВА.

Завдяки співпраці з Global Empowerment Mission та Howard G. Buffett Foundation 250 родин отримали продуктові набори. Фахівці Херсонського обласного центру зайнятості, юристи та лікарі надавали важливі консультації.

Майже 100 людей скористалися послугами гуманітарного банку одягу. Також до ХАБу передано 900 окулярів, з яких понад 100 вже видано переселенцям.

Для дітей організовано дозвілля та психологічну підтримку – роздавали іграшки та книжки, а двоє малюків пройшли заняття з каністерапії у Центрі INNIKOS. Родини ВПО також відвідали хокейні матчі юніорок та тренування молодіжної команди «Дніпро».

Гуманітарний офіс продовжує свою роботу завдяки підтримці благодійників, волонтерів та співпраці з Херсонською ОВА.

14.03.2025

Патріот Донбасу

<https://donpatriot.news/dopomoga-vpo-yak-otrymaty-3000-yevro-na-rozvytok-vlasnoyi-spravy>

Допомога ВПО: як отримати 3000 євро на розвиток власної справи

Міжнародна гуманітарна організація Help – Hilfe zur Selbsthilfe в Україні реалізує проєкт “Зміцнення громад та підвищення стійкості вразливих груп населення по всій Україні”. Один з компонентів проєкту – грантова підтримка мікро бізнесу в Закарпатській, Івано-Франківській, Волинській, Львівській, Хмельницькій та Чернівецькій областях.

Про це повідомляє “Varosh” з посиланням на керівник польового офісу організації в Ужгороді Василя Панасенко.

В межах програми власники вже наявного бізнесу або люди, які започатковують його, можуть отримати підтримку для розвитку власної справи у сумі 3 тис. євро

«Цільова аудиторія програми – це ветерани російсько-української війни, які мають або лише створюють власну справу, а також внутрішньо переміщені особи, що релокували власний бізнес у західні регіони», – сказав Василь Панасенко.

За його словами, обов’язковою умовою програми є те, що кошти мають бути спрямовані на закупівлю обладнання або розхідних матеріалів. При цьому, вони не можуть бути спрямовані на оплату оренди приміщення або виплату заробітної плати.

Відбір відбуватиметься у 2 етапи. Перший – це власне подача заявок, які розглядатиме комісія з українських та німецьких аудиторів. З усієї кількості надісланих заявок комісія відбере визначену частку і проведитиме зустрічі з потенційними кандидатами на отримання грантової допомоги.

«Це можуть бути онлайн-зустрічі або особистий візит на підприємство чи додому, якщо людина працює вдома і не буде проти такого спілкування. Це дозволить актуалізувати інформацію, зазначену в заявці, і упевнитися в реальності намірів заявників», – розповів Василь Панасенко.

На другому етапі кандидат на отримання допомоги заповнює заявку, де актуалізовує потребу саме в тому чи іншому обладнанні, й підписує договір з організацією. Затим упродовж 7 днів відібрані кандидати отримують грантову підтримку, яка має бути використана за призначенням у наступні 2 місяці.

«За необхідності на цей час ми забезпечуємо отримувачу допомоги консультативний супровід. Людина може нам телефонувати, приходити до нас в офіс, адже найперша ціль програми – щоб людина довела справу до кінця. Щоб закупила вдало обладнання та матеріали, перезапустила свій бізнес і могла далі нормально працювати», – сказав Василь Панасенко.

Приймання заявок від потенційних кандидатів на отримання грантової допомоги триває до 24 березня.

12.03.2025

Суспільне Запоріжжя

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/968565-u-zaporizkij-oblasti-zareestrovano-222-tisaci-vnutrisno-peremisenih-osib-fedorov/>

У Запорізькій області зареєстровано 222 тисячі внутрішньо переміщених осіб – Федоров

У Запорізькій області зареєстровано 222 тисячі внутрішньо переміщених осіб. Майже половина з них – люди вразливих категорій.

Про це сьогодні, 12 березня, повідомив керівник ОВА Іван Федоров у своєму Телеграм-каналі.

За його словами, найбільше ВПО із Запорізької та Донецької областей, також є й з інших регіонів України:

"У межах області до Запоріжжя та Запорізького району перемістилися понад 51 тисяча людей з Пологівського району, понад 24 тисячі з Василівського району та 19,7 тисяч в межах Запорізького району", – зауважив Іван Федоров.

У лютому 2025 року отримали допомогу на проживання 47,8 тисяч сімей внутрішньо переміщених осіб на загальну суму понад 175 мільйонів гривень.

Раніше Суспільне повідомляло, що зашалом в Запорізькій області зареєстровано 44 локації, де можуть тимчасово проживати люди, які втратили дім. Наразі для переселенців вільними є понад 700 місць.

16.03.2025

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/zhyteliam-rubizhnoho-iaki-opynylysia-v-skladnykh-zhyttievukh-obstavynakh-peredbachyly-6-mln-hrn-dopomohy/>

Жителям Рубіжного, які опинилися в складних життєвих обставинах, передбачили 6 млн грн допомоги

У порівнянні з минулим роком, відповідну суму збільшено більш ніж у півтора рази – із 3,721 млн гривень до 6 мільйонів гривень.

Про це повідомляє Луганська обласна державна адміністрація.

Виплати здійснюватимуться за програмою «Громада – підтримка для кожного» на 2025 рік.

Гроші можуть отримати особи:

- які зареєстровані на території Рубіжанської громади;
- які перемістилися до початку повномасштабної військової агресії рф проти України та отримали довідку про взяття на облік ВПО із зазначенням фактичного місця проживання на території Рубіжанської громади;
- іноземці та особи без громадянства, які до початку повномасштабної військової агресії рф проти України, перебували в Україні на законних підставах і проживали на території Рубіжанської громади.

При встановленні факту позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії рф проти України надаватимуть 30 тис. гривень.

При наявності інвалідності внаслідок захворювань, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи, – 10 тис. гривень.

При народженні дитини – 20 тис. гривень.

Від 5 до 15 тис. гривень можна одержати на лікування.

Перелік документів за покликанням: <https://surli.cc/nbhyhf>.

Пакет необхідних документів надсилається на адресу Рубіжанської міської військової адміністрації: м. Дніпро, «Нова пошта», відділення № 70, номер телефону отримувача 093 648 54 80 (оплата за пересилання документів здійснюється заявником).

МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

13.03.2025

UNHCR Ukraine

<https://www.unhcr.org/ua/node/510>

УВКБ ООН надає набори для утеплення житла, щоб допомогти переміщеним українським сім'ям залишатися в теплі

Серед них – родина Ірини, 60 років, та її чоловіка Анатолія, 72 роки, родом із села Пришеб Запорізької області на сході України, які зазнали вимушеного переміщення в Україні, починаючи з 2022 року.

Ірина виїхала з села у лютому 2022 року, а її чоловік залишився спочатку доглядати за будинком. Однак ситуація ставала дедалі складнішою, оскільки їхнє село було окуповано, і Анатолію вдалося виїхати у квітні гуманітарним коридором та приєднатися до дружини.

Зараз подружжя живе в Петрополі Запорізької області, де їм вдалося знайти будинок для оренди за свої обмежені ресурси. Це забезпечило їм дах над головою, але минула зима була дуже складною, згадує Ірина:

«Минулої зими у нас не було опалення, і ми боїмося, що цієї зими буде так само».

Через руйнування значної частини енергетичної інфраструктури України сотні тисяч людей по всій країні постраждали від відключень електроенергії та відсутності опалення, що може бути небезпечним для життя під час холодної зими.

За підтримки Центру порятунку та гуманітарної допомоги імені короля Салмана Агентство ООН у справах біженців (УВКБ ООН) розповсюдило набори для швидкого утеплення та обігрівачі для понад 6400 людей перед настанням зими, щоб допомогти їм вижити і зігрітися в холодну пору року.

Набори для швидкого утеплення житла від УВКБ ООН включають предмети, якими зазвичай користуються люди в Україні для легкого та економного покращення теплоізоляції. Сюди входять світловідбиваючі ізоляційні екрани, прозорі пластикові листи для ремонту вікон, монтажна піна та будівельна стрічка.

Ірина та Анатолій отримали свій набір для утеплення ще до настання холодів, а партнер УВКБ ООН «Проліска» допоміг подружжю правильно виконати його монтаж.

«Ми використовуємо дрова, щоб у хаті було тепліше, і, звісно, зараз, коли вікна утеплені, цієї зими ситуація значно краща», – каже Ірина.

11.03.2025

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/komanda-bf-skhid-sos-provela-monitoring-mtp-na-harkivshyni/>

Команда БФ «Схід SOS» провела моніторинг МТП на Харківщині

Підтримка постраждалих унаслідок війни вразливих груп населення та жителів віддалених територій України

Благодійний фонд «Схід SOS» системно слідкує за станом місць тимчасового проживання (МТП) для переселенців, а також організовує їх ремонт і облаштування. У січні 2025 року команда напряму моніторингу вирушила до МТП у Харківській області, щоб оцінити ситуацію та актуальні потреби.

За даними Міністерства соціальної політики України, Харківська область серед лідерів за кількістю внутрішньо переміщених осіб. Станом на 1 січня 2025 року на Харківщині зареєстровано понад 520 тисяч ВПО, з яких у самому Харкові проживає 203 600 людей. Серед них – 367 багатодітних родин, 91 500 дітей та понад 170 000 осіб старшого віку й людей з інвалідністю. Від

початку повномасштабного вторгнення кількість переселенців в області зросла в 4,5 рази.

Команда БФ «Схід SOS» відвідала 4 місця тимчасового проживання, де наразі мешкають 728 евакуйованих із Вовчанської і Куп'янської громад та інших населених пунктів. Усі вони живуть у гуртожитках, однак у деяких будівлях окремі поверхи непридатні для проживання та потребують капітального ремонту. Зокрема, в одному з гуртожитків три з дев'яти поверхів потребують повного відновлення.

Окрім цього, у багатьох МТП відсутні необхідні умови для маломобільних груп населення, зокрема пандуси та окремі входи. Також мешканці зазначають, що мають потребу в медикаментах, продуктах харчування, засобах гігієни, побутовій техніці тощо.

Проведенням ремонтних робіт раніше уже займалися Фондація Олени Зеленської, OXFAM і ГО «Аваліст». Психосоціальну та юридичну допомогу надають організації «Право на захист», Міжнародна організація з міграції (МОМ), ГО «Проліска» та «Людина в біді».

«Кількість переселенців у гуртожитках зростає, тому більшість закладів потребують термінового ремонту та облаштування не тільки кімнат, а й місць загального користування. Навіть якщо є куди розмістити людей, часто бракує устаткування – побутових приладів, ліжок, матраців, білизни, шаф, столів тощо. Люди змушені жити в умовах, які не відповідають вимогам Порядку функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 року», — Дмитро Кобзар, спеціаліст із моніторингу БФ «Схід SOS».

Моніторинг здійснено в межах проекту «Підтримка постраждалих унаслідок війни представників вразливих груп населення та жителів віддалених територій України» та реалізується БФ «Схід SOS» за фінансової підтримки Європейського Союзу.

14.03.2025

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/10-tysyach-vryatovanyh-dol-8-misyacziv-roboty-bf-skhid-sos-na-tranzyti-v-pavlogradi/>

10 тисяч врятованих дол: 8 місяців роботи БФ «Схід SOS» на транзиті в Павлограді

Щодня евакуаційні екіпажі Благодійного фонду «Схід SOS» рятують мешканців Покровського району та інших населених пунктів Донеччини, які опинилися під нищівним ворожим вогнем. Екіпажі фонду обробляють до 12 запитів на евакуацію.

Наша місія – порятунок людей із зон бойових дій. Ми евакуємо до транзитного центру в Павлограді, де наші юристи, психологи, соціальні працівники та логісти надають допомогу тим, хто, на жаль, втратив усе.

У транзитному пункті евакуйовані отримують усе необхідне:

- їжу, воду, теплий одяг та гуманітарну допомогу;
- медичну допомогу;
- психологічну та соціальну підтримку із реєстрацією на грошові виплати та на державне розселення;
- юридичну допомогу із відновленням документів та побудовою логістики, щоб дістатися рідних чи нового місця для проживання;
- необхідні речі для домашніх улюбленців, зокрема переноски, щоб тваринам було комфортно й безпечно продовжити поїздку.

У Павлограді врятовані можуть лишатися на декілька ночей у прихистку, якщо очікують на підходящі умови для розселення чи потребують відновлення документів.

Більшість людей рушає евакуаційним потягом до Дніпра, Львова, Хмельницького, Вінниці та інших міст, де можуть розпочати нове життя. Долями самотніх людей старшого віку та людей з інвалідністю опікується команда нашого фонду. Евакуаційні екіпажі відвозять їх на розселення до Центру соціальної адаптації людей з інвалідністю ГО «Океан Добра», де вони отримують необхідне піклування та чекають на подальше розселення в геріатричні центри.

У межах реалізації проєкту «Екстрена допомога та підтримка евакуації» наш фонд забезпечує логістичний супровід евакуйованих у Павлограді від січня 2025 року.

10.03.2025

МБФ "Карітас України"

<https://caritas.ua/news-en/dopomoga-pryfrontovym-regionam-karitas-ukrayiny-rozshyryuye-pidtrymku-u-2025-roczni/>

Допомога прифронтовим регіонам: Карітас України розширює підтримку у 2025 році

Цьогоріч Карітас України посилює допомогу в прифронтових регіонах.

У 2025 році міжнародний благодійний фонд Карітас України зосередить зусилля на підтримці людей у регіонах, що найбільше страждають від руйнування цивільної інфраструктури через збройну агресію.

Проєкт Emergency Appeal, який працює в Україні з 2014 року, у 2025 році буде реалізовуватись через п'ять локальних організацій Карітасу в Донецькій, Дніпропетровській, Херсонській та Запорізькій областях.

«Emergency Appeal – це унікальна ініціатива швидкого реагування, яка допомагає людям у найскладніших ситуаціях. Саме в межах цього проєкту ми вперше запровадили грошові гранти, психологічну допомогу та роботу з громадами. І зараз, коли ресурси скорочуються, ми зосереджуємося на критично важливих напрямках допомоги», – зазначає Григорій Селещук, директор з гуманітарного реагування Карітасу України.

Що змінює Emergency Appeal?

Проект надає допомогу у таких напрямках:

- Продовольча безпека – продуктові набори та допомога евакуйованим;
- Вода, санітарія і гігієна – гігієнічні набори та покращення умов у колективних центрах;
- Програма з питань житла – тимчасове розміщення людей, які втратили домівки;
- Соціальна згуртованість – інтеграція ВПО у громади та волонтерські програми;
- Освіта – робота з дітьми у Просторах, дружніх до дитини;
- Захист – допомога бенефіціарам, які опинилися у кризовій ситуації.

«У 2022 році цей проект став найбільшим у мережі Карітасу. До нього долучилися понад 6 000 волонтерів. Ми бачимо, як важливо створювати можливості для людей допомагати одне одному – це не лише підтримка, а й відновлення емоційної рівноваги», – додає Валентин Бєбік, директор департаменту дистрибуції гуманітарної допомоги.

За останні три роки Emergency Appeal допоміг понад 2 мільйонам людей.

10.03.2025

МБФ "Карітас України"

<https://caritas.ua/news-en/caritas-i-norvegia-prodovguyut-vidnovluyvatu-pryfrontovi-gromady/>

Карітас і Норвегія продовжують відновлювати прифронтові громади

Потреба у відновленні водопостачання та сільського господарства є критичною для прифронтових територій, де можливості працевлаштування обмежені, а ринок праці залишається слабким. Забезпечення доступу до чистої води є життєво необхідним для населення, а підтримка сімей в аграрному секторі сприяє забезпеченню продовольчою безпекою.

Упродовж 2024 року за підтримки Карітасу Норвегії вже був реалізований проект, який допоміг покращити ситуацію з водопостачанням та підтримати засобами до існування постраждалі громади у двох областях України – Донецькій та Запорізькій. Допомогу надавали Карітас Маріуполь, Карітас Запоріжжя та Карітас Краматорськ. Підтримка була скерована у секторах WASH та Livelihood. Натомість потреба у воді виявилася надто великою, тож партнери з Карітасу Норвегії цього року вирішили не змінювати напрямок проекту, а лише доповнити його кількома секторами.

Про цілі та напрями допомоги нового проекту, який почав діяти з початку цього року – «Гуманітарна допомога та відновлення життєзабезпечення на постраждалих від війни територіях України» – поговорили з менеджеркою проекту Іванною Улей.

– **Пані Іванно, розкажіть, будь ласка про основні цілі та завдання цього проекту?**

– В рамках цього проекту плануємо своєчасно надавати необхідну міжсекторальну допомогу особам, які постраждали внаслідок війни та особам, які повертаються до місць постійного проживання у програмах: Wash, Livelihood та Shelter, а також компоненту екстреного реагування в разі виникнення надзвичайної ситуації.

Ці заходи будуть спрямовані на подолання наслідків війни, стабілізацію продовольчої ситуації та економічне відновлення громад, що постраждали внаслідок бойових дій.

– **У яких регіонах України реалізується ця ініціатива?**

– Цьогоріч проєкт охоплює допомогою Харківську, Запорізьку та Дніпропетровську області та території України в разі необхідності надзвичайного реагування. Проєкт буде реалізовуватися у Карітасі Харків, Карітасі Кривий Ріг та Карітасі Запоріжжя.

– **Які категорії людей отримають допомогу в рамках проєкту?**

– Мережа Карітасу надає допомогу всім внутрішньо переміщеним особам (ВПО), місцевим мешканцям у регіонах, що постраждали від бойових дій (як переселенцям, так і тим, хто повернувся), а також сім'ям, які постраждали від війни.

– **Яку саме допомогу надає Карітас у межах цього проєкту (гігієнічні набори, гроші за роботу, грошові гранти на розвиток присадибного сільського господарства тощо)?**

– Гуманітарна криза в Україні спричинила нагальні потреби у багатьох секторах, які зачепили мільйони вразливих людей. Щоб задовольнити ці нагальні потреби, проєкт зосереджується на чотирьох ключових сферах: ВСГ (вода, санітарія та гігієна), засоби до існування, підготовка до зими та реагування на надзвичайні ситуації.

Потреби у воді, санітарії та гігієні

У багатьох постраждалих від війни регіонах доступ до чистої води та належних санітарних умов був серйозно порушений. Вразливі верстви населення, зокрема люди з інвалідністю та діти, стикаються зі значними проблемами у підтримці базової гігієни. Проєкт має на меті задовольнити ці нагальні потреби у сфері ВСГ шляхом відновлення доступу до водних ресурсів через модернізацію та ремонт децентралізованих джерел водопостачання. Крім того, встановлення систем фільтрації в соціальних установах гарантує, що громади матимуть доступ до безпечної води для колективного користування, що відповідає гуманітарним принципам.

Потреби в засобах до існування

Війна, що триває, серйозно вплинула на засоби до існування багатьох людей, залишивши їх без стабільних джерел доходу. Щоб зменшити вразливість, проєкт надає тимчасові можливості працевлаштування через програму «Гроші за роботу». Крім того, надаються цільові гранти для

підтримки постраждалих домогосподарств у відновленні їхньої життєздатності, що допомагає їм відновити засоби до існування.

Потреби в підготовці до зими

З наближенням зими потреба в належному опаленні стає критично важливою для постраждалих від війни домогосподарств. Багато вразливих сімей не мають ресурсів для забезпечення сезонного опалення. Проєкт вирішує цю проблему, надаючи підтримку в опаленні твердим паливом, щоб домогосподарства могли залишатися в теплі протягом холодних місяців.

Потреби в екстреному реагуванні

Відразу після надзвичайних ситуацій багато людей гостро потребують базової допомоги. Надзвичайний компонент проєкту гарантує, що постраждалі від війни люди отримають необхідну допомогу в найкоротші терміни, мінімізуючи час між виникненням надзвичайної ситуації та наданням критично важливої підтримки.

– Які саме заходи передбачені для відновлення інфраструктури та життєзабезпечення?

– Основна мета заходів – забезпечення безперервного доступу до чистої води як основи життя та здоров'я населення. У рамках проєкту передбачені такі ключові заходи:

1. Відновлення джерел водопостачання:

– Ремонт та очищення свердловин для забезпечення стабільного доступу до питної води.

– Відновлення та модернізація насосних станцій, необхідних для безперервного постачання води до населених пунктів.

2. Покращення якості води:

– Встановлення та налаштування фільтрувальних станцій для очищення води.

Ці заходи спрямовані на гарантування безпеки та стабільного водопостачання для населення, що особливо критично в умовах гуманітарної кризи.

– Чи співпрацює Карітас із місцевою владою та іншими організаціями у відбудові громад?

– Мережа Карітасу активно співпрацює з місцевими громадами для відновлення водопостачання, забезпечуючи населення доступом до чистої та безпечної води. У рамках цієї роботи здійснюється ремонт та очищення свердловин, відновлення насосних станцій, встановлення фільтрувальних систем та модернізація водопровідної інфраструктури.

Громади є активними учасниками цього процесу, беручи участь у плануванні, координації та виконанні робіт. Деякі завдання, зокрема дрібний ремонт локальних водопроводів, очищення свердловин та обслуговування простих систем фільтрації, вони можуть виконувати самостійно. Така співпраця сприяє швидшому відновленню доступу до води та зміцненню стійкості громад до кризових ситуацій.

11.03.2025

МБФ "Карітас України"

<https://caritas.ua/news/derzhsluzhba-u-spravah-ditej-ta-karitas-ukrayiny-spivpraczuuyut-zadlya-zabezpechennya-simy-kozhnij-dytyni/>

Держслужба у справах дітей та Карітас України співпрацюють задля забезпечення сім'ї кожній дитині

Державна служба у справах дітей та Міжнародний благодійний фонд Карітас України налагоджують співпрацю для захисту дітей та молоді.

Відповідний меморандум підписали Голова Держслужби у справах дітей Петро Добромільський та Президентка Карітасу України Тетяна Ставничи.

Фонд і служба домовились про об'єднання зусиль у наданні соціальної підтримки дітям-сиротам, внутрішньо переміщеним особам, дітям, позбавленим батьківського піклування, а також сім'ям, що опинилися у кризових ситуаціях через наслідки війни.

«Ця угода – важливий крок у розбудові ефективної системи соціального захисту дітей, які найбільше постраждали від наслідків війни. Разом ми зможемо забезпечити їм гідні умови життя та майбутнє», – зазначила Тетяна Ставничи.

У 2017 році Україна стала на шлях реформування системи дитячих будинків та інтернатів – деінституалізації. До 2026 року таких закладів, у тому вигляді, в якому вони діють сьогодні, не повинно було б бути. Але у 2023 році процес реформування інтернатних закладів в Україні фактично було призупинено. Тож виникла велика потреба у підтримці сімей та альтернативних форм опіки над дітьми-сиротами та дітьми, які позбавлені батьківського піклування.

Карітас України регулярно отримує численні запити про допомогу дітям, яких повертають із-за кордону в інтернатні заклади України. У межах поточних ініціатив командами Просторів дружніх до дитини та Соціальних центрів для дітей Карітас частково покриває потреби дітей із сиротинців та інтернатів. Зокрема, така діяльність є у Карітас Чернівці, Карітас Хмельницький, Карітас Борислав, Карітас Полтава та Карітас Тернопіль.

Впродовж 2021-2024 років Карітас Хмельницький, за підтримки Карітас Корея, реалізував окремий проєкт спрямований на соціальний супровід сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування або тих, які потрапили в інституційний догляд через кризові обставини в сім'ї – «Міцна сім'я кожній дитині». Проєктом було охоплено 235 дітей (128 хлопчиків, 107 дівчаток) та 89 батьків/опікунів. Діти до 0-7 років – 72 особи, 8-17 років – 163 особи.

Кінцевою метою роботи цього проєкту Карітасу було збереження сім'ї для дитини та дитини в сім'ї, надаючи систему комплексних послуг, спрямованих на посилення спроможності сімей утримувати своїх дітей від інституційного виховання шляхом надання їм соціальної підтримки та гуманітарної допомоги.

«Діяльність проекту була спрямована насамперед на попередження влаштування дітей у несімейне середовище, а також захист дітей від жорстокого поводження та бездоглядності, на всебічний гармонійний розвиток дітей у сім'ї, що сприяло формуванню позитивних емоційних стосунків між членами сім'ї, розвитку вмінь батьків здійснювати догляд та виховання відповідно до віку, індивідуальних потреб і можливостей дитини, формуванню світогляду та моральних орієнтирів дітей, розвитку умінь та навичок», – зазначає керівниця програми «Освіта, формація та захист дітей» Карітасу України Зоряна Лукавецька, яка відповідала за реалізацію проекту.

Меморандум між Карітасом України і Державною службою у справах дітей діятиме безстроково, а його імплементація відбуватиметься через розробку окремих програм та ініціатив. «Ми постійно шукаємо ресурси та можливості, аби за сприяння благодійників та небайдужих людей допомагати дітям із сиротинців та інтернатів. Зокрема, до роботи з такими сім'ями активно долучаються спеціалісти проєктів «Діти та війна» та «Готуємо дітей та молодь до майбутнього», – уточнює Зоряна Лукавецька.

Відповідно до меморандуму Карітас України зобов'язується сприяти наданню гуманітарної допомоги, організації соціальних послуг, забезпеченню медичної та психологічної підтримки. У свою чергу, Державна служба у справах дітей координуватиме співпрацю з місцевими органами влади, забезпечуватиме моніторинг дотримання законодавства та сприятиме реалізації нових соціальних програм.

Голова Держслужби у справах дітей Петро Добромільський підкреслив, що співпраця з Карітасом дозволить посилити адресну підтримку сімей, які потребують допомоги, та розвивати нові механізми соціального супроводу дітей.

14.03.2025

МБФ "Карітас України"

<https://caritas.ua/news/vyznachayemo-yaki-budivli-v-kamyanskomu-vartoblashtuvaty-pid-tymchasove-zhytlo-dlya-vpo/>

Визначаємо, які будівлі в Кам'янському варто облаштувати під тимчасове житло для ВПО

Минулого тижня Карітас України разом із Карітасом Кам'янське зустрілися з міським головою Андрієм Білоусовим. Обговорювали можливість створення у місті об'єктів тимчасового житла.

У Дніпропетровській області плануємо це зробити в межах проєкту «Грошова допомога та стійкість для України – Фаза 3», що фінансується за підтримки Карітас Швейцарії та Swiss Solidarity.

Керівник програми з питань житла Карітасу України Ірина Нога разом із командою запевнила, що міжнародні партнери зацікавлені допомагати громаді

Кам'янського реалізовувати довгострокові житлові рішення для українських ВПО:

«Внутрішньо переміщені особи потребують більше доступного житла і ми раді, що маємо в цьому підтримку донорів, а також бачимо готовність міського голови Кам'янського Андрія Білоусова співпрацювати з нами в цьому напрямі», – зазначає Ірина Нога.

У міста вже є досвід реконструкції соціального житла для ВПО, тому органи місцевого самоврядування вітають розвиток цієї ініціативи.

12.03.2025

Благодійний фонд «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез»

<https://sss-ua.org/news/shcho-nash-fond-zrobyv-dlia-krainy-z-2015-roku-18/>

Що наш фонд зробив для країни з 2015 року

Благодійний фонд «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез» допомагає людям долати соціальні наслідки російсько-української війни з 2015 року.

Ми продовжуємо надавати гуманітарну допомогу, консультуємо громадян, як переселенців, так і спеціалістів, які працюють у сфері соціального захисту та розвивати ради ВПО по всій Україні.

Більше про результати нашої роботи – в інфографіці.

14.03.2025

Благодійний фонд «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез»

<https://sss-ua.org/news/my-rozumiiemo-shcho-bez-planu-vidnovlennia-nam-bude-skladno/>

Ми розуміємо, що без плану відновлення нам буде складно

Попри війну, що триває, українці вже замислюються, як будуть відновлювати свої міста та села. Дехто вже зараз починає активно планувати відбудову й потребує в цьому підтримки. Саме так роблять жителі Дергачівської громади, що на Харківщині. Завдяки проєкту «Посилення стійкості та захист постраждалих від конфлікту осіб, громад та систем у центрі та на сході України» наш фонд допоможе їм зі стратегічним планом відновлення. Про це і про ситуацію в громаді ми поспілкувалися із заступницею голови громади Інгою Токаренко.

— Дергачівська громада зазнала значних руйнувань, але влада вже почала її активно відновлювати. Як наразі проходить це відновлення?

— Відбудова — наш головний пріоритет. Ми працюємо над тим, щоб відновити житло та інфраструктуру й повернути нормальне життя. Уже завершено або доведено до фінальної стадії такі важливі проєкти, як сучасна двоповерхова лікарня й Центр надання комунальних послуг, а також відремонтовано два квартали багатоквартирних будинків — зокрема фасади, дахи, входи та системи водопостачання, — де дбають і про благоустрій.

Наші люди повертаються, а це означає, що ми маємо дбати про відбудову. Ми розуміємо, що без плану відновлення буде складно залучати інвестиції та стати інвестиційно привабливими. Тому ми вже почали інвентаризацію земельних ділянок та архітектури й розробляємо генеральний план і план просторового розвитку.

— Ви сказали, що жителі громади повертаються. Яка загалом ситуація з поверненнями?

— Майже половина жителів громади вже повернулася додому. Ми безперервно працюємо, щоб створити для них комфортні умови: надаємо адміністративні послуги, налагоджуємо співпрацю з гуманітарними організаціями, сприяємо наданню гуманітарної допомоги, швидко реагуємо на наслідки обстрілів і допомагаємо у відбудові аварійними комплектами.

У менших населених пунктах рівень руйнувань значно вищий, тому сюди люди повертаються повільніше. Весною вони ремонтують свої будинки, але в холоди деякі тимчасово виїжджають. Проте громади вони не залишають — просто прикордонні села мігрують у Дергачі. Тому більшість із майже 2100 переселенок і переселенців приїхала з населених пунктів нашої громади, а також із сусідніх — Липецької та Вовчанської.

— Як справи з відновленням соціальних та освітніх об'єктів?

— Лікарні працювали постійно. Освітній процес триває в онлайн-форматі. Для дітей та дорослих вже створено вісім безпечних просторів, де вони можуть навчатися, спілкуватися, отримувати психологічну підтримку. Декілька таких просторів іще будується.

— Як війна вплинула на місцевий бізнес? Чи є можливості для його відновлення?

— Бізнес зазнав значних втрат — більшість підприємств зруйновано й переміщено. Ми підтримуємо зв'язок зі своїми підприємцями, й вони кажуть, що обов'язково повернуться, як тільки буде безпечно, адже той бізнес-клімат, який був тут до війни, для підприємців дуже сприятливий: ми допомагали їм із документообігом та юридичною підтримкою, а також постійно організовували спільні координаційні заходи — круглі столи, наради. А зараз ми постійно інформуємо свій бізнес про можливості, конкурси та гранти.

— **Які основні виклики у відновленні стоять перед громадою зараз?**

— Основна проблема – це великі руйнування та потреба значних інвестицій. У Дергачах процес відбудови йде активно, але деякі території досі залишаються небезпечними. Нам потрібні додаткові ресурси для масштабного відновлення, і ми працюємо над залученням коштів.

Проте головне тут — повернення людей і їхня віра в те, що ми відбудуємося! Ми відкриті й орієнтуємося на думки та бажання наших жителів. Тому під час створення плану буде обов'язково враховано їхню думку, проведено громадські слухання та громадські обговорення.

Проєкт «Посилення стійкості та захист постраждалих від конфлікту осіб, громад та систем у центрі та на сході України» реалізовує БО БФ «ССС» спільно з міжнародною гуманітарною організацією CARE за підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини.

14.03.2025

Благодійний фонд «Стабілізуєш Сунпорт Сервісез»

<https://sss-ua.org/news/osvitniy-serial-rady-vpo-vid-adaptatsii-do-vplyvu-chomu-tse-varto-podivytysia-vidhuk-holovy-rady-vpo-yany-liubymovoi/>

Освітній серіал «Ради ВПО: від адаптації до впливу» — чому це варто подивитися? Відгук голови Ради ВПО Яни Любимової

Наш освітній серіал «Ради ВПО: від адаптації до впливу» не лише цікавий, а й надзвичайно корисний. Це підтверджують відгуки тих, хто вже його переглянув.

За півтора місяця серіал переглянуло 255 людей. Особливо цінно, що його дивляться як представники новостворених рад, так і очільники перших рад ВПО.

Своїми враженнями від нашого освітнього продукту поділилась Яна Любимова, голова Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Луганській обласній військовій адміністрації.

«Серіал “Ради ВПО: від адаптації до впливу” — це не просто навчальний курс, а потужний інструмент для всіх, хто працює або хоче працювати у сфері захисту переселенських прав. Його важливість неможливо переоцінити — особливо зараз, коли через тривалу війну та реорганізацію профільного міністерства питання ВПО ризикують втратити належну увагу держави. Цей

освітній продукт не лише дає знання, а й дає активістам мотивацію та сили працювати далі.

Як голова першої в Україні Ради ВПО я особливо ціную, що освітній серіал не лише розкриває концепцію рад, а й показує реальні механізми їхньої роботи: як вони можуть впливати на ухвалення рішень, як будувати ефективну комунікацію з місцевою владою, які механізми залучення громадськості працюють найкраще. Матеріал подано максимально практично.

Я рекомендую цей курс усім, хто входить до Рад ВПО, місцевим активісткам і активістам, представницям і представникам органів місцевого самоврядування, які взаємодіють із ВПО, а також усім, хто цікавиться механізмами громадської участі.

Важко виокремити якусь одну тему, кожна з серій важлива і розкриває ключові аспекти ефективної роботи. Новоствореним Радам ВПО я пропоную звернути увагу на третю серію, яка допоможе глибше зрозуміти механізми створення дієвих місцевих програм підтримки.

Український досвід створення та роботи Рад ВПО міжнародна спільнота вже визнала ефективним механізмом залучення переселенок і переселенців до прийняття рішень. Описана в цьому серіалі модель може бути корисною не лише в Україні, а й у світі.

Окремо хочу підкреслити, що навчання проходить на платформі Дія.Освіта — інноваційному українському проєкті, який відкриває доступ до важливих знань для всіх, хто прагне розвиватися, здобувати нові навички.

11.03.2025

Чернівецька обласна військова адміністрація

<https://oda.te.gov.ua/news/nikolas-kepl-volonter-karitasu-z-ssha-ta-dyirektor-ternopilskoho-blahodiinoho-fondu-karitas-otets-roman-zahorodnyi-provely-onlain-zustrich-pid-chas-iakoi-obhovoryly-pytannia-pidtrymky-ukrainy>

Ніколас Кепл, волонтер "Карітасу" з США, та директор Тернопільського благодійного фонду "Карітас" отець Роман Загородний провели онлайн-зустріч, під час якої обговорили питання підтримки України

Ніколас Кепл, волонтер "Карітасу" з США, та директор Тернопільського благодійного фонду "Карітас" отець Роман Загородний провели онлайн-зустріч, під час якої обговорили питання підтримки України. Вони обмінялися думками щодо допомоги тим, хто постраждав від війни, та подальшого розвитку гуманітарних ініціатив.

"Карітас" надає підтримку різним категоріям населення, зокрема:

- Тимчасово переміщеним особам;
- Дітям та молоді;
- Літнім людям;
- Молоді з інвалідністю;

- Безпритульним.

Весною 2024 року "Карітас Тернопіль" приймав волонтерів із-за кордону. Одним із них став Ніколас Кепл, який прибув зі штату Міссурі, США. Свого часу він працював при церкві з дітьми та сім'ями, а зараз активно займається волонтерством і викладанням англійської мови для українців.

Під час перебування у "Карітасі Тернопіль" Ніколас долучався до різноманітних волонтерських ініціатив. Він мав змогу спілкуватися з людьми з інвалідністю, а також зустрічався з підлітками, залученими до проекту "Діти та війна: соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю". Молодь цікавилася життям в Америці, ставила запитання про освіту, культуру та традиції США.

Окрім викладання англійської мови для українців, Ніколас сам активно вивчав українську мову. Перебування в Україні дало йому чудову можливість глибше зануритися в українську культуру та реалії життя під час війни.

Такі ініціативи та міжнародна співпраця волонтерів допомагають підтримувати українців у складні часи, надаючи їм не лише матеріальну допомогу, а й моральну підтримку та нові можливості для розвитку.

15.03.2025

24 канал

https://24tv.ua/economy/groshova-dopomoga-pereselentsyam-hto-otrimaye-koshti-zhitlo-24_n2773980

Хто з ВПО зможе отримати фінансову допомогу у 2025 році

У 2025 році внутрішньо переміщені особи зможуть отримати грошову допомогу. Кошти можна витратити на оренду житла та інші базові потреби в межах нового гуманітарного проекту.

На що спрямовують кошти

Допомогу надає благодійна організація "Карітас Маріуполь" у межах ініціативи "Забезпечення притулку та житлових потреб для вразливих категорій населення України", повідомляє 24 Канал з посиланням на пресслужбу фонду у Facebook.

Програма охоплює кілька напрямів підтримки:

- утеплення та герметизацію житлових приміщень (закриття теплових контурів);
- фінансування оренди житла для переселенців;
- надання паливних брикетів на опалювальний сезон 2025–2026 років.

Хто має право на отримання допомоги

Фінансову підтримку можуть отримати переселенці з низьким рівнем доходу – якщо сукупний дохід на одну особу в родині не перевищує 6 320 гривень.

Окрім цього, заявник має відповідати хоча б одному з таких критеріїв:

- родина є неповною – дитину виховує лише один з батьків або опікун;

- у сім'ї є вагітна жінка або мати, яка годує дитину віком до 3 років;
- серед членів родини є особи з інвалідністю I чи II групи, інвалідністю з дитинства або люди з хронічними захворюваннями;
- у родині всі члени – особи віком від 60 років;
- сім'я має статус багатодітної.

Щоб отримати детальну інформацію та залишити заявку на участь у програмі, звертайтеся за номером гарячої лінії: 0 800 336 734

10.03.2025

Патріот Донбасу

<https://donpatriot.news/blagodijnyj-proyekt-haven-dopomoga-dlya-vpo-troh-oblastej-ukrayiny>

Благодійний проєкт HAVEN: допомога для ВПО трьох областей України

Благодійна організація “Карітас Австрія” спільно з “Карітас України” запускає проєкт HAVEN, спрямований на підтримку вимушених переселенців та вразливих категорій населення. Допомогу зможуть отримати мешканці Запорізької, Донецької та Дніпропетровської областей.

Про це повідомляє “Карітас України”.

У межах цього проєкту Карітас Запоріжжя та Карітас Маріуполь надаватиме таку допомогу:

- Ремонт житла, яке було пошкоджене внаслідок російської агресії, та утеплення.
- Забезпечення твердим паливом на обігрів оселі взимку представників вразливих категорій населення.
- Допомога на оренду житла для ВПО.

На початкову зустріч проєкту завітали також і представники Карітасу Австрії.

«Кошти для цього проєкту цілком і повністю пожертвували австрійці. Таким чином, ми хочемо підтримати народ України і показати свою солідарність», – розповідає менеджер гуманітарної програми Карітасу Австрії Магдалена Гулес.

На початковій зустрічі команди обговорили план надання допомоги потребуючим, зокрема всі мали можливість напряду поставити питання представникам донора.

«Ми дуже вдячні Карітасу Австрії за небайдужість. Їхня допомога є дуже актуальною для представників вразливих категорій населення України, які проживають на прифронтових територіях. Команди Карітасу Запоріжжя та Карітасу Маріуполь уже готові до реалізації проєкту», – зазначає менеджерка проєкту Карітасу України Марія Цаповська.

Проєкт HAVEN триватиме до кінця вересня 2025 року.

Хто може отримати допомогу в межах проєкту?

Жителі Запорізької, Донецької та Дніпропетровської областей, дохід яких не перевищує 6318 грн і вони підпадають під один із критеріїв, зазначених у цьому списку:

- самотня матір/батько чи опікун неповнолітніх дітей;
- сім'я з вагітною жінкою або мамою, яка годує грудьми, з дитиною до 3 років;
- член родини з інвалідністю (1, 2 група та інвалідність з дитинства) або серйозними/хронічними захворюваннями;
- самотні люди старшого віку 60+ (сім'я, яка складається з однієї або двох осіб, які не мають підтримки рідних);
- багатодітні сім'ї з трьома і більше неповнолітніми дітьми.